Заснаваная ў 1906. Адноўленая ў 1991. Выходзіць у пятніцы

Немач бясьсільных

Сяргей Дубавец пра ліст Юр'я Хадыкі да прэзыдэнта Буша.

старонка 2

Курдзкі Новы год

За лініяй ірацкага фронту.

старонкі 6-7

Жук-Грышкевічы

Гутарка з удавой прэзыдэнта Рады БНР Вінцэнта Жук-Грышкевіча.

старонка 12

Сьвяточны нумар

25 Cакавіка — 85 год з дня абвяшчэньня незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі

Д3ень Волі

Закон генаў. Калубовічы

Спачатку іх падзяліў нямецкасавецкі фронт, пасьля — «жалезная заслона». Паміж бацькам і сынам, Аўгенамі Калубовічамі. На працягу дзесяцігодзьдзяў яны жылі на розных кантынэнтах і нічога ня ведалі адзін пра аднаго.

Увосень 1990 г. настаўнік Аўген Калубовіч гартаў перад урокам гісторыі ча-сопіс «Спадчына». Нечакана яму на вочы патрапіў тэкст Кастуся Тарасава пра беларускага эмігранта Аўгена Калубовіча, з інфармацыяй пра тое, што ён памёр у ЗША ў 1987 г. Урок настаўнік правёў моўчкі, ходзячы між партамі, а ўжо ідучы

дамоў, не стрымаў сьлёзаў... «Лёс Беларусі — гэта і лёс Аўгена Калубовіча», — пісаў у 1992 г. у газэце

«Культура» пра бацьку сын. Ён ужо ведаў, што давялося перажыць Капубовічустарэйшаму — «нацэму», вязьню ГУ-ЛАГу, прэм'ер-міністру Беларускай На-

роднай Рэспублікі. Аўген Калубовіч нарадзіўся ў мястэчку Ціхінічы на Рагачоўшчыне ў 1912 г. Скончыў пэдтэхнікум і трапіў... у турму Яго арыштавалі за прыналежнасьць да нелегальнай арганізацыі «альтруістаў». Тры гады ён правёў у савецкіх канцлягерах. Пасьля вызваленьня вярнуўся ў Беларусь, жыў у Менску, скончыў пэдінстытут, стварыў сям'ю. Калі пачалася вайна, Калубовічы выехалі на ўсход: Аўгена ма-білізавалі ў Чырвоную Армію, а цяжарная жонка Ніна засталася на Тамбоўшчыне, дзе ў сакавіку 1942-га нарадзіла сына Аўгена. Бацьку не судзілася яго ўбачыць.

Працяг на старонцы 3.

Пнэўманія падчас вайны

Сьмяротна небясьпечны від інфэкцыйнай пнэўманіі імкліва распаўсюджваецца з Азіі па ўсім сьвеце.

Загалкавая інфэкцыйная хвароба. якая атрымала назву «востры рэсьпіраторны сындром», ужо забрала жыцьці 17 чалавек, а колькасьць носьбітаў інфэкцыі імкліва расьце. Хваробу правакуе раней невядомы мікраарганізм, падобны да вірусаў адру й заўшніцы. Пакуль ня знойдзена ані антывірусных лекаў, ані антыбіётыкаў, якія б узьдзейнічалі на яго. Хаця дактары вырашылі, што гэта

род запаленьня лёгкіх, першыя пра явы хутчэй нагадваюць грып. Але чым бы ні была гэтая хвароба — у эпоху самалётаў яна разьнеслася па сьвеце вокамгненна. Мы знаходзімся перад пагрозай сусьветнай эпідэміі, накшталт грыпу 1918 г., гэтак званай «гішпанкі» непакояцца прадстаўнікі Сусьветнай асацыяцыі аховы здароўя.

Хвароба пачала распаўсюджвацца з паўднёвага Кітаю ды Віетнаму і хутка дабралася да Амэрыкі. Людзі з падазрэньнем на гэтую хваробу зарэгістраваныя і ў эўрапейскіх больніцах. У Швайцарыі, Італіі, Брытаніі, Славеніі, Аўстрыі, Нямеччыне іх

ужо за два дзясяткі. У суботу СААЗ зьвярнулася да падарожных, што зьдзяйсьняюць міжкантынэнтальныя пералёты, каб яны чуйнавалі і зьвярталіся да дактароў, як толькі заўважаць у сябе праявы, што хоць трохі нагадваюць прастуду, грып ці запаленьне лёгкіх, — а менавіта кашаль, гарачку, галаўны боль, страту апэтыту, ламоту ў мускулах, цяжкасьці з дыханьнем, часам таксама сып і панос. На думку навукоўцаў, хвароба перадаецца толькі праз блізкі кантакт хворых з здаровымі. Ад заражэньня да першых яе праяваў праходзіць ад двух да сямі дзён. Бясьпечней будзе

адкласьці заплянаваныя падарожжы, асабліва ў краіны Паўднёва-Ўсходняе Азіі.

Пакуль дактары да канца ня ведаюць, з чым маюць справу. Каб здабыць матэрыялы для вывучэньня, амэрыканскія эпідэміёлягі на міну-лым тыдні выехалі ў Віетнам. Туды ж накіроўваюцца францускія і японскія дактары.

У краінах, што мяжуюць зь Бела-русяй, праяваў гэтай хваробы пакуль не зарэгістравана. Але ў беларускіх аэрапортах узмоцнены эпідэміялягічны кантроль.

Працяг тэмы — старонка 7.

095

Аўтаадказьнік надвор'я Менскай ГТС пераведзены на беларускую мову. Тэлефануйце, калі ласка.

www.radzima.org Новы беларускі інтэрнэт-рэсурс

Ліст Хадыкі да Буша

торы ладыка, намесьнік старшын БНФ, зьвярнуўся з адкрытым лістом да Джорджа Буша. У ім ён, у прыват-насьці, піша:

«Раніцай 17 сакавіка міліцыя паспрабавала арыштаваць мяне толькі за тое, што я выступіў на мітынгу ў абарону эканамічных і сацыяльных правоў грамадзян. Мне ўдалося пакуль пазьбегнуць судовай расправы, і зараз я мушу два месяцы хавацца. Але гэта лепш, чым 15 сутак карцэру, дзе людзі не распранаюцца і

сыяць на голых дошках. З такімі «папраўчымі» мерамі знаёмыя ў нас у Беларусі тысячы людзей— палітычных праціўнікаў рэжыму. Сам я, стары чалавек, сядзеў за кратамі чатыры разы толькі за тое, што не хачу маўчаць пра той гвалт і зьдзек, які робіцца над маёй

Спадар Прэзыдэнт! Я разумею, што Вам — кіраўніку вялікай і магутнай краіны — няма калі чытаць лісты іншаземцаў. А тым больш адказваць на іх. Але я спадзяюся, што яго прачытаюць хаця б Вашыя асыстэнты. Таму я хачу запэўніць Вас, што Вашую рашучасьць абараняць чалавечую годнасьць і свабоду незалежна ад таго, дзе і кім яна парушаецца, падтрымлівае значна большая колькасьць людзей ва ўсім сьвеце, чым гэта падаецца. Выступы палітыкаў, дэманстрацыі людзей, якія самі не перажылі дзяржаўнага гвалту і выкліканага ім пачуцьця бездапаможнасьці, можна патлу мачынь чым заўголна, але ня клопатам пра мір і бясьпеку. Несьвядома ці наў-мысна яны блытаюць вайну супраць

злачыннага рэжыму з вайной супраць

звачанням разыну з валичи супраць веры ці народу Іраку. Я ўпэўнены, што Вашу палітыку разумеюць і многія людзі ў Беларусі, нягледзячы ат ое што кіраўніцтва нашай краіны абдымаецца з Садамам Хусэйнам і падобнымі да яго. У гэтым няма нічога дзіўнага, бо дыктатары любяць і падтрымліваюць адзін аднаго. Такой салідарнасьці не ха-пае дэмакратычнаму сьвету. Дзякуй Вам, спадар Прэзыдэнт, і вялі-

каму амэрыканскаму народу за абарону Свабоды ва ўсім сьвеце, і няхай дапамо-

КАЛЁНКА РЭДАКТАРА

Элемэнты парадку

рад Днём Волі гэта стала асабліва адчувальна. Дэпутат Парфяновіч увайшоў у аргкамітэт Народнага маршу, а пабыўшы на плошчы Якуба Коласа, абурыўся: «Гэта беззаконна, так нельга рабіць». Лідэр «Хартыі» Халезін заклікаў да кансалідацыі апазыцыі і абрынуўся з крытыкай... на Эўропу і ЗША За «палітычны вандалізм». Вячорка адмовіўся ад далейшага супрацоўніцтва зь Севярынцам. Посахаў і Замяталін драпасупрацоуницы за Севарынцам. Посакал т заматани драна-нулі ў Маскву, працуюць на тамтэйшыя аналітычныя інсты-туты, але маюць трыбуну ў беларускіх незалежных СМІ. Козік кіруе праірацкай кампаніяй... Гісторыя аддзячвае тым, хто ўмее захоўваць спакой у часы крызысаў. Пра гэта нам штогод нагадвае Дзень Волі — сьвята вясны і адраджэньня нашага народу.

Андрэй Дынько

КАМЭНТАР СЯРГЕЯ ДУБАЎЦА

Немач бясьсільных

За мінулыя 10 гадоў наша дэмакратыя не па-збавілася веры ў цудоўнае вырашэньне праблем. Першыя год-два верылі, што ён сам неяк лясьне. Пасьля — што вось-вось выбухне народная рэвалюцыя (трэба толькі крыху пад-штурхнуць), і падымалі тосты «за снайпэра». Пасьля — што **яго свае** прыбяруць. Або — Пуцін. Або — Вік. Цуду ўсё не здаралася, расла фрустрацыя, аднак і вера не прападала. Толькі з году ў год рабілася яна ўсё драбнейшай і ўсё менш спадзеўнай. І вось, бадай, апошні яе слабы голас прагучаў у адкрытым лісьце беларускае дэмакратыі да прэзыдэнта Буша (дакладней, як там сказана, да ягоных асыстэнтаў) — з словамі шчырай падтрымкі амэрыканскай вайны ў

Гэты знакавы адкрыты ліст выпала падпісаць шаноўнаму прафэсару Ю.Хадыку. Цікава, воля якой часткі беларусаў выказаная ў ягоных словах? Колькі людзей у нас насамрэч падтрымліваюць амэрыканскі напад? І чаму ў лісьце нічога ня сказана пра гатовасьць беларускай дэмакратыі сфармаваць кантынгент для ўдзелу ў высокім акце дэмакратызацыі Іраку зрабілі Польшча, Літва, Чэхія?

Няма сумневу, што адкрыты ліст пісаўся менавіта ў кантэксьце дэклярацыі «віленскай дзясяткі» заўсёды і безумоўна падтрымліваць палітыку USA. Бо партыя шаноўнага прафэсара Хадыкі зусім нядаўна выступіла з курсам на Эўразьвяз і NATO. Праўда, калі Польшча, Літва і Чэхія сапраўды гатовыя «пераняць» Ірак пасьля амэрыканскага ўдару і ўсталёўваць там лепшае жыцьцё шляхам выцягваньня трупаў з-пад завалаў (санітарная, так бы мовіць, місія), дык беларуская дэмакратыя ў згодзе з сваім курсам выставіла адзін ліст аднаго, хоць і вельмі пава-

Можа, цяпер, калі вера ў цудоўнае вырашэньжаль, ці то сьмех, яна адыдзе нарэшце ў нябыт і беларуская дэмакратыя пачне займацца чымнебудзь больш эфэктыўным, прынамсі — рэалістычным?

Сёньня яшчэ нельга з пэўнасьцю сказаць, што амэрыканская акцыя ў Іраку стане пачаткам трэцяй сусьветнай вайны. Але пачаткам глябальнага геапалітычнага перадзелу стане напэўна. Яго ахвярамі будуць найперш міждзяржаўныя ўтварэньні — ААН, NATO, ЭЗ... Нашто яны патрэбныя, калі адна Амэрыка магутнейшая за іх усіх разам узятых і сама можа вырашаць усе міжна родныя праблемы? Быццам сам лёс не дае нашай дэмакратыі разьвітацца зь вераю ў цуды. Застаецца сядзець і чакаць, калі ў Бушавым сьпісе праблем чарга дойдзе да Лукашэнкі. Цікава, колькі людзей у Беларусі падзяляюць такую пазыцыю дэмакратыі? І ці не раней, чым Буш вырашыць нанесьці ўдар па Драздах, наша цяперашняя дэмакратыя ў сваіх бясконцых дзяленьнях адной партыі, адной мовы і аднаго 25 Сакавіка на два-тры-пяць (што ёсьць яе галоўным на сёньняшні дзень заняткам) загадае доўга жышь?

Пройдзе час, і наш задоўжаны постсавецкі застой з элемэнтамі дзяржаўнага тэрарызму скончыцца. Адбудзецца гэта зусім не цудоўным чынам, але й без удзелу нашай цяперашняй дэмакратыі. Найлепшым паваротам было б нараджэньне новае дэмакратыі, цалкам пазбаўленай веры ў магічныя перамены. Што будзе ведаць: падтрымкаю якой бы там ні было вайны яна ніколі не прыцягне да сябе прыхільнасьці народу. Выступаць за вайну ў Іраку толькі таму, што Лукашэнка супраць, — такі самы абсурд, як выступаць, скажам, супраць незалежнасьці толькі таму, што ён — за. Ні войны, ні перадзелы не прыносяць свабоды народам і незалежнасьці краінам, калі самі гэтыя народы і краіны не ствараюць сябе, калі іхныя дэмакратыі настолькі стомленыя і зьнясіленыя гэтай бясконцай, вымотвальнай верай у цуд.

СХОД ІНТЭЛІГЕНЦЫІ

Страчаны дзень. Страчаныя гады?

Згодны з рэзалюцыямі сходу, з большасьцю выступоўцаў, салідарны з тымі хто прыдумаў і сабраў гэты сход, меў задавальненьне ад зносінаў з старым знаёмымі ў кулюарах. Толькі чамусьці знаемыми укульмарах. Толькі тамусыц не пакідае адчуваньне марна страчана-га часу. І якога часу? Хай бы сабе ня-дзельны дзень — здаецца, што страчаныя гады.

Есьнь рэчы, якія трэба рабінь, незалежна ад таго, ці будзе вынік, ці дасягнецца мэта Каб нагадаць, што нешта існуе. Сход чарговы раз нагадаў, што ў асяродку інтэлігенцы

ня зьнік супраціў усталяванаму парадку. 1. Парадак у краіне ўсталяваўся, як і су-праціў гэтаму парадку. Штогод мы павінны гэта пацьвярджаць, нагадваць пра гэта сабе, уладам, вонкавым назіральнікам, абыякавым грамалзянам.

кавым грамадзянам. 2. Час ад часу аднадумцам трэба размаў-яць паміж сабой, каб упэўніцца, што мы па-анейшаму аднадумцы, што не згубілі сваіх каштоўнасьцяў, ня здрадзілі ідэалам. На

сходзе мы пагаварылі й упэўніліся ў тэтым. 3. Лідэры павінны разумець, што ім расьце зьмена. Патрэбная ратацыя лідэраў. На сходзе мы бачылі, што ёсьць каму ладзіць такія мерапрыемствы, што ёсьць зьмена, рэзэрвы

Гэтым абмяжоўваюцца станоўчыя вынікі й назіраньні. Далей пэсымістычныя высновы.

1. Гады ідуць, а інтэлігенцыя не зьмяняецца

Я не пачуў на сходзе нічога новага: ні ідэяў, ні мэтаў, ні больш дасканалых меркаваньняў,

чым пяць, дзесяць гадоў таму.
2. Штогод зьяўляюцца новыя людзі, нехта сыходзіць. Гэта не выклікае ні якасных пераменаў, ні колькаснага росту. Новыя людзі не нясуць дадатковай актыўнасьці.

 Такія сходы яскрава адлюстроўваюць стагнацыю. Культурную ў першую чаргу. Ідучы на сход, я не чакаў ад яго нічога станоўчага. Калі я не адзін з такім настроем, значыць, такая дэманстрацыі супраціву існаму рэжыму ператварыліся ў рытуал.
Кожны год мы рытуальна сустракаемся, каб

паскардзіцца адзін аднаму на цяжкі лёс. Пасьля кожнай сустрэчы мы разыходзімся незада-воленыя, таму не працягваем, а прыдумляем нешта іншае. Зьбіраліся на Усебеларускі зьезд, а цяпер на Сход інтэлігенцыі. Назва іншая, а склад удзельнікаў той самы, дый зьмест.

Патрэбны новыя ідзі, новыя людзі, новыя мэты. Інакш мы губляем самі сябе. Беларусь не загіне, пакуль мы жывыя. Толькі мы нейкія ні жывыя ін мертвыя. Нейкія невыразныя. Ад таго і ўся бяда.

Уладзімер Мацкевіч

Праект Падлужнага вядзе да хаосу

14 сакавіка ў Саюзе пісьменьнікаў адбыўся круглы стол, на якім аб-мяркоўвалі праект зьменаў у правапіс, прапанаваны ўраду акадэмікам Пад-

Праект выклікаў рэзкае непрыманьне прысутных. Алесь Каўрус, мовазнаўца, да-цэнт БДПУ: «Усё спэцыяльна, каб заблы-таць! Непісьменства і безадказнасьць!» Анатоль Вярцінскі, паэт: «Ні к сялу ні к гораду». Уладзімер Содаль: «Хочуць падагнаць пад расейскую мову нават тое, чаго ў

савецкі час не чапалі»

У выніку паседжаньня паўстала рэзалюцыя ад імя Саюзу пісьменьнікаў і ПЭН-цэнтру, пазьней прынятая Сходам інтэлігенцыі: «Увядзеньне праекту ў такім выглядзе, без папярэдняга публічнага абмеркаваньня, прывяло б да хаосу ў пісьмовай мове. Прыняцьце яго павінна быць адкладзенае. Асноўныя зьмены, якія прадугледжвае праект, мусяць быць надрукаваныя ў прэсе для шырокага абмеркаваньня грамадзкасьцю».

ДРУКУЕЦЦА ЯК СПРЭЧНЫ

Успомнім Вену

Калі зірнуць у не такую далёкую гісторыю, дык можна ўбачыць, як цягам не аднаго стагодзьдзя хрысьціянская Эўропа не магла згуртавацца дзеля абароны ад напо-ру ісламскае цывілізацыі. Іншы раз малады манарх-рамантык мог пачуць заклік Рыму ды манарх-рамантык мог пачуць заклін тыму ды пайсыці бараніць братоў-хрысьціянаў. І скласьці сваю галаву пад далёкай Варнаю, як Уладзіслаў III, сын Уладзіслава II Ягайлы. Амаль праз сто га-доў загіне і праўнук Ягайлаў — кароль чэскі й вугорскі. А пад той час іншых каталікоў і пасылядоўнікаў Марціна Лютэра ў Апостальскую Сталі-цу прывядзе Карл V. Рым зьведае такое разбу-

цу прывядае карл v. гым зъведае такое разоу-рэньне, якога ня ведаў тысячу год. Частка Эўропы (ня ўся Эўропа) нешта эра-зумела, калі турэцкае войска рушыла на Аўстрыю, на Вену. Нават Масковія нарэшце ўсту-піла ў кааліцыю хрысьціянскіх дзяржаваў. А асноўны цяжар выпаў на Рэч Паспалітую,

зьнясіленую маскоўскімі ды швэдзкімі агрэса рамі, унутранай барацьбою адных хрысьціянаў супраць другіх і турэцкаю навалаю. Выдатны палкаводзец, наш вялікі князь і кароль Ян Са-бескі здолеў уратаваць Эўропу і хрысьціян-

Ці адзначыць Эўропа 325-я ўгодкі перамогі

пад Венаю празь пяць гадоў?
Паказальна, што Злучаныя Штаты ў сваіх антысадамаўскіх намерах знайшлі падтрымку Гішпаніі, гістарычнае разьвіцьцё якой было запаволена панаваньнем Халіфату

паволена панаваньнем халирату. У гэтыя дні я ўсламінаю Вену. І ўспамінаю, што было з гішпанцамі, партугальцамі, грэкамі, баўгарамі, сэрбамі, македонцамі, румынамі, што цярпелі беларусы і ўкраінцы толькі дзеля таго, што хрысьціяне Поўдню і Ўсходу, Захаду і Поўначы Эўропы не маглі паяднацца

Анатоль Сідарэвіч

ТЫДЗЕНЬ НАШАГА ЖЫЦЬЦЯ

Папа супраць вайны

Папа Ян Павал II раскрытыкаваў рашэньне ЗША аб вайне ў Іраку. «Тыя, хто лічыць, што ўсе сродкі мірнага вырашэньня канфлікту, якія дае міжнароднае права, вычарпаныя, бяруць на сябе вялізную адказнасьць перад Богам, уласным сумленьнем і гісторыяй», — заявіў прэсавы сакратар Ватыкану Хаакін Навара-Вальс. Ватыкан асабліва адмоўна ставіцца да гэтай вайны, бо бачыць у ёй іскру, якая можа выклікаць глябальны канфлікт цывіліза-

Прэмія Маркевічу і «Белорусскому рынку»

Газэта «Белорусский рынок» і рэдактар зачыненай «Пагоні» Мікола Маркевіч сталі ляўрэатамі прэміі нямецкага фонду «Цайт-Штыфтунг». На атрыманыя 10 тыс. эўра М.Маркевіч зьбіраецца распачаць выданьне новай газэты

Спасюк просіць прытулку

Сьвятар Іван Спасюк выехаў у ЗША. Нядаўна ён уладкаваўся там на аўтазапраўку. Жонка съвятара Алена з траімі дзецьмі пакуль у Беларусі. Чакае, калі мужу дадуць палітычны прытулак. Sic transit gloria mundi.

Максіменку вінавацяць у махлярстве

Былы старшыня Берасьцейскага гарсавету Аляксандар Максіменка асуджаны на пяць гадоў пазбаўленьня волі па абвінавачаньні ў махлярстве. Паводле зьвестак сьледзтва, у трох выпадках А.Максіменка пад вялікія працэнты пазычыў агулам больш за 16 тыс. даляраў і не аддаў

СМ; БелаПАН, радыё «Свабода»

Закон генаў. Калубовічы

Працяг са старонкі 1.

Патрапіўшы ў акружэньне пад Масквой, Аўген Калубовіч дабраўся да Беларусі, дзе неўзабаве ўключыўся ў нацыянальны рух.

Легальна працуючы ў калябарацыянісцкіх структурах, А.Калубовіч адпачасова быў зьяжэаны з нацыянальнай падпольнай арганізацыяй, на чале якой стаялі Янка Станкевіч і Вацлаў Іваноўскі. З 1944 г. выехаў на эміграцыю.

На эміграцыі Калубовіч жыў пал прозьвішчам Каханоўскі, спачатку ў Нямеччыне, з 1950 г. — у ЗША. Выкладаў у беларускай гімназіі імя Янкі Купалы, узначальваў беларускую нацыянал-лэмакратычную партыю. Нейкі час ачольваў Урад БНР, якраз тады, калі сярод эмігрантаў жыла надзея на хуткае вяртаные на Бацькаўшчыну. Пражыўшы ў ЗША 37 гадоў, ён так і не прыняў грама-дзянства гэтай краіны. Адышоўшы ад актыўнай палітычнай дзейнасыі, Калубовіч шмат пісаў: успаміны, больш за 100 дасьледаваньняў гісторыі і культуры Беларусі. Невялікая частка ягоных працаў была перавыдадзена на Бацькаўшчыне ў пачатку 1990-х.

Вяртаньне да бацькі

Эвалюцыя съвядомасьці Аўгена Калубовіча-малодшага была пакручастай. Ён рос сіратом. У 1945 г. ён разам з маці з Тамбова прыєхаў у Менск. Кватэра была разбурана, і яго адправілі да бабулі пад Бабруйск. Уся вёска сабралася паслухаць, як дзіця гаворыць на чыстай расейскай мове. Вучыўся ў Менску ў расейскай школе... Маці ж гавары- па па-расейску. «Я быў звычайны савецкі чалавек, — успамінае ён. — Але ў мяне заўсёды было нейкае ўнутранае суперажываньне, што гіне беларуская мова (хоць сам я ёй тады не валодаў, размаўляў па-расейску). Сьвядомасьць, напэўна, была ў мяне ў генах. Я заўсёды адчуваў, што я беларус».

Калубовіч шкадуе, што яму не давялося ў савецкія часы пазнаёміцца са сьвядомай інтэлігенцыяй. Толькі ў 80-я паступова далучаўся да нацыянальнага руху, сьвяткаваныя беларускіх сьвятаў. Таксама паступова вывучаў мову. Спачатку з слоўнікамі ўважліва перачытваў газэту «Звязда», пасьля загаварыў на «трасянцы», якую хутка пераадолеў. Разам з сынам Зьмітром наведваў курсы беларускай мовы пры ТБМ, выдатна здаў экзамэны і атрымаў дыплём №1, падпісаны Нілам Гілевічам.

Жыцьцё пад кантролем

Увесь час жыцьцё Калубовіча-малодшага адсочвалі савецкія спэцслужбы. У 16 гадоў у міліцыі ў яго зьнялі адбіткі пальцаў, пазьней за ім прыглядалі агенты КДБ. Ён ужо ведаў, што прычынай гэтаму быў бацька.

«Пра бацьку я ведаў увесь час, — кажа А. Калубовіч. — Дзед, бабуля ці маці іншы раз казалі: «У цябе бацька такі разумны быў!» Час ад часу пра яго нейкая гаворка заходзіла. Потым прасьлізнула інфармацыя, што бацька быў рэпрэсаваны. Пасыя — што быў «нацдэмам». А ў

Беларускі эмігрант, сябар Аўгена Калубовіча, распавядаў ягонаму сыну: «Калі б бацька цяпер быў жывы і былі нейкія перашкоды для вяртаньня, ён пешшу прыйшоў бы ў Беларусь». Так яе любіў. Але не дачакаўся яе незалежнасьці. На Бацькаўшчыне працягвае ягоную справу сын, таксама Аўген.

Да яє прыходзілі на працу, пыталіся, ці чула яна што пра мужа. Аднойчы дапытваў сумнавядомы Ваўпшасаў. Ён запомніўся шэрым тварам, на якім не было аніякіх эмоцый. Такімі ж шэрымі, сталёвага колеру вачыма, якія, як падавалася, глядзелі скрозь чалавека... Дзесьці ў 1948 г. чэкісты прымушалі пісаць пад дыктоўку ліст да Аўтена. У МДБ прывозілі і сына, фатаграфавалі. Разьлічвалі, што, калі адшукаюць на Захадзе Калубовіча, ім удасца схіпіць яго да вяртаньня ў Беларусь. Ужо праз гады стала вядома, што Аўген

Калубовіч у ЗША так і не атрымаў ні лістоў, ні фатаздымкаў...

Аўген жа з маці былі ўпэўненыя, што бацьку забілі. Ведалі пра магчымасьці савецкіх спэцслужбаў, агентаў якіх хапала і ў Заходняй Нямеччыне. Вестка пра тое, што ён застаўся жывы, прыйшла да іх разам зь весткай, што Аўген Калубовіч-старэйшы ўжо памёр...

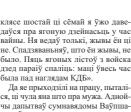
Умяшаўся Замяталін

Як і Калубовіч-старэйшы, Калубовіч-малодшы стаў настаўнікам. Яго цягнула да каранёў, да мінуўшчыны Беларусі. Працаваў у Менску настаўнікам гісторыі, намесьнікам дырэктара па выхаваўчай працы ў 110-й школе, дырэктарам 62-й школы, пасыля зноў настаўнікам. Уладзімер Колас прапанаваў яму працу намер Колас прапанаваў яму працу на

месьніка лырэктара Беларускага ліцэю. Умяшаўся Замяталін, тады ўсёмагутны кіраўнік ідэалягічнае вэртыкалі, сказаў, што, калі да Баршчэўскага, Коласа і Вячоркі дадаць яшчэ і Калубовіча, «у ліцэі можна будзе праводзіць соймы БНФ». І сапраўды, Аўген Калубовіч пайшоў па шляху бацькі — у палітыку. Доўгі час быў сябрам Сойму БНФ, чальваў Койданаўскую Раду Фронту. Сёлета балятаваўся ў дэпутаты Менскага гарсавету. Кажа, што меў добрыя шанцы, бо абышоў тысячы кватэр і шмат дзе сустракаў сваіх былых вучняў. Яму, настаўніку ліцэю №1, неаднаразова прапаноўвалі зьняць сваю кандыдатуру. Урэшце, за дзень да выбараў, зьнялі

Сяргей Ёрш

3

ДЗЕ ВАРТА БЫЦЬ

На Дзень Волі не чакаецца буйных акцый, але сьвята будзе адзначацца дзясяткамі імпрэзаў ва ўсёй Беларусі. Найшырэй 25 Сакавіка будзе адзначацца ў сталіцы.

21 сакавіка ў менскай сядзібе БНФ (вул. Варвашэні, 8) адкрыецца традыцыйная выстава суполкі «Пагоня», прысьвечаная Дню Волі.

22 сакавіка ў ДК «Сукно» адбудзецца навукова-практычная канфэрэнцыя «Ідэі Беларускай Народнай Рэспублікі і Адраджэьне». Там прагучаць даклады Зянона Пазьняка, Анатоля Грыцкевіча, Ніла Гілевіча, Радзіма Гарэцкага і інш. Арганізацыяй імпрэзы займаецца КХП-БНФ. Пачатак а 10-й.

23 сакавіка Нацыянальны аргкамітэт мяркуе правесьці ўрачыстае шэсьце па праспэкце Францішка Скарыны да парку Янкі Купалы. Збор а 12-й каля будынку Галоўпаштамту.

У Горадні 23 сакавіка а 14-й адбудзецца вулічная акцыя. Паводле словаў сябра аргкамітэту Ўладзімера Хільмановіча, адбудзецца яна «ў цэнтры гораду, але ў новым месцы, дзе яшчэ ніколі не съвяткавалі». Акцыя будзе несанкцыяваная, і заяўка на яе правядзенье ў гарвыканкам нават не падавалася: у апошнія гады гарадзенскія ўлады нязьменна не давалі дазволу нацыянальным сілам на вулічныя мерапрыемствы.

У той самы дзень а 12-й у Магілёве пройдзе асьветніцкая вулічная акцыя з раздачай улётак і расповедам жыхарам гораду пра Дзень Волі (т.зв. «народныя гуляньні»), а ўвечары, а 18-й, у мясцовым офісе БНФ адбудзецца ўрачыстае паседжаньне і сьяяточная вечарына.

Напярэдадні Дня Волі, **24 сакаві**-

ка, з 12-й да 14-й гадзіны Старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла возьме ўдзел у он-лайнавай канфэрэнцыі, арганізаванай радыё «Свабода». Адрас канфэрэнцыі — www. svaboda org

25 сакавіка ў 19.00 у ДК «Сукно» Нацыянальны аргкамітэт па сьвяткаваньні 85-х угодкаў БНР ладзіць урачысты сход. Прамовы будуць ісьці ўперамежку са сьпевамі. Выступяць фальклёрныя, вакальныя і інструмэнтальныя гурты «Ветах», «Ліцьвінь», «Унія».

У той самы дзень кааліцыйная Рабочая група па сьвяткаваньні 85годзьдзя незалежнасьці БНР, у якую ўваходзяць кіраўнікі Партыі БНФ, ТБМ, незарэгістраванай АСДП, Асамблеі дэмакратычных няўрадавых арганізацыяў, зьбіраецца правесьці шэсьце і мітынгі з ускладаньнем кветак да помнікаў Коласу і Купалу. Збор — у 17.30 на плошчы Якуба Коласа. Шэсьце да сквэру Янкі Купалы пачнецца а 18-й.

мнкі купалы пачнецца а 18-и. У той жа дзень Беларускі ПЭН-Цэнтар падводзіць вынікі літаратурнага конкурсу імя Натальлі Арсеньневай.

У Гомелі ў гатэлі «Кастрычніцкі» (вул. Маркса, 1) адбудзецца грамадзка-культурная вечарына, прысывечаная юбілею БНР. На імпрэзе выступяць барды Вальжына Цярэшчанка, Зьміцер Вінаградаў, Андрэй
Мельнікаў, літаратар і аўтар «НН»
Сяргей Балахонаў. Гісторыкі Валянцін Міхедзька, Валянціна Лебедзева, Уладзімер Старчанка распавядуць пра БНР. Таксама гледачы ўбачаць тэатральную пастаноўку п'есы
Леапольла Ролзевіча.

Кіраўнік віцебскай філіі незарэгістраванага «Маладога фронту» Віктар Шляхцін падаў заяўку на пікет 25 сакавіка.

Найбольш адмыслова, відаць, будзе адзначанае съвята ў Воршы. На мясцовым тэлеканале ёсьць перадача з прыватнымі віншаваньнямі кшталту «Зычу Вам». Тутэйшыя дэмакраты зъбіраюцца «заваліць» тэлестудыю абвесткамі-віншаваньнямі з нагоды Дня Волі, адрасаванымі адзін аднаму ды ўсім аршанцам.

У баранавіцкім Доме афіцэраў адбудзецца ўрачысты сход, прысьвечаны ўгодкам абвяшчэньня незалежнасьці БНР. Пачатак а 18-й.

Дзень Волі будзе адзначащца таксама ў Маскве: 26 сакавіка там, у галерэі «Варшаўка» (Варшаўская шаша, 75/1, праезд да ст.м. «Варшаўская»), адчыніцца выстава Алеся Пушкіна «Александр Пушкин и Москва», зладжаная з дапамогай маскоўскіх беларускіх суполак. Наведаць яе можна будзе да 1 красавіка.

Падрыхтавалі А.Ш., А.Т.

Вакханалію прыкрыюць

За барацьбою супраць імпарту хаваюцца інтарэсы прэзыдэнта

Пратэкцыянісцкая палітыка беларускага ўраду тарпэдуе інтэграцыйныя высілкі Масквы.

Уявіце, што вы купляєце чаравікі. Прымерыўшы «Белвэст» і «Марка», вы выбралі даражэйшы, але і па модзе гэтае вясны «Gabor». Аднак расплаціцца не ўдалося: касірка выклікала міліцыю, вас забралі і прымусілі плаціць штраф. За што? За тое, што вы набылі замежныя чаравікі, хоць побач на паліцы стаялі таньнейшыя айчынным.

Акурат у такой сытуацыі рызыкуюць апынуцца беларускія прадпрыемствы, якія набываюць імпартаваную прадукцыю. Звычайна айчынных вытворцаў абараняюць ад замежных канкурэнтаў, абкладаючы імпарт дадатковымі мытамі. Санкцыі супраць спажыўцоў імпартаванага тавару — гэта новы від пратэкцыянізму, ноў-хаў Беларусі. Паводле слоў Натальлі Пяткевіч, прэзыдэнцкай прэс-сакратаркі, караць будуць «за набыцьцё імпартаванай прадукцыі, якасныя і больш танныя аналягі якой вырабляюцца ў рэспубліцы». Урад тэрмінова распрацоўвае нарматывы, што вызначаць, якую долю на паліцах крамаў павінна складаць беларуская прадукцыя. У часе прэзыдэнцтва Лукашэнкі такія нормы ўжо ўводзіліся — беларускія тавары мусілі складаць 70% ад асартымэнту. Пазьней гэтыя абмежаваньні былі адмененыя, бо іх мала хто трымаўся.

Ударым па «Балтыцы»

За апошні год ужо былі прынятыя меры па абароне беларускіх вытворцаў мэдпрэпаратаў, хлеба, цыгарэтаў. Гэтак, сёлета дазволена імпартаваць толькі 3 млрд. цыгарэтаў — на 1,1 млрд. менш, чым летась. (Пры тым, што летась у краіне прадалі, з улікам «чорнага» імпарту, 5,5 млрд. замежных цыгарак.) Новыя захады маюць сур'ёзна абмежаваць імпарт піва і мыйных сродкаў, якому не ўдапося «даць рады» звычайнымі бар'ерамі.

Урад разглядае чарговую пастанову, якая мусіць увесьці абмежавальныя квоты на ўвоз замежнага
піва, заснаваць цэнтралізаваныя
склады для яго часовага захоўваньня, увесьці адмысловыя таварнатранспартныя накладныя, забараніць прадаваць яго ўраздроб у
невялікіх крамах і кіёсках. Саўмін,
як заявіў адзін з чыноўнікаў
Міністэрства гандлю, «ня мае сілаў
больш цярпець вакханалію з расейскім півам», імпарт якога, з
улікам кантрабанды, склаў летась
15—18 млн. дэкалітраў. Хоць афіцыйна было імпартавана толькі з
млн. дэкалітраў. Для параўнаньня:
беларускія бровары зварылі летась
20,2 млн. дэкалітраў, 5,6 млн. пайшло на экспарт.

У канцы студзеня ўрад, каб зацыраваць бюджэтны дэфіцыт, падвысіў з 5 да 10% стаўку падатку на продаж акцызных тавараў (у тым ліку піва) ў розьнічнай сетцы. Гэта найцяжэй ударыла па невялікіх беларускіх броварах, загружаных у сярэднім на 30%. Дарма Саўмін тэрмінам на 9 месяцаў вызначыў нулявую стаўку ўвазной мытнай пошліны на тэхналягічнае абсталяваньне. Малыя вытворцы піва ўжо не спадтяюцца абнавіць вытворчасьць. Для гэтага патрэбныя інвэстыцыі, а прапануюць іх толькі буйным броварам.

Абмяжоўваецца імпарт тавараў, заахвочваецца імпарт капіталу

У два разы падвышаная квота ўдзелу замежнага капіталу ў беларускай банкаўскай сыстэме. Цяпер у статутных фондах банкаў дазволена мець 50% замежнага капіталу. 23 з 28 банкаў, зарэгістраваных у краіне, маюць замежны капітал у статутным фондзе. Капі летась у банкаўскую сыстэму прыйшло інвэстыцыяў на 18 млн. даляраў, дык сёлета ў студзені — 30 млн. эўра, дзякуючы набыцьцю 50%-га пакету акцыяў «Прыёрбанку» аўстрыйскім «Райфайзэнбанкам».

	Экспарт \$млн.	Імпарт \$млн.	Агульны тавара- зварот, \$ млн.	Сальда \$ млн.
Краіны па-за СНД	3 636,5	2 764,1	6 400,7.	+872,3
Расея	4 053,9	5 842,5	9 896,4	-1 788,6
Астатнія краіны СНД	407,4	373,2	780,6	+34,2
Разам	8 097,8	8 979,9	17 077,7	-882,1

Мыйце беларускім

Іншы фронт барацьбы — за беларускіх гаспадыняў. Каб яны карысталіся не «Арыэлем» і «Досяй», а «Ветразем» і «Ўнівэрсалам». Олягманам змаганьня прызначылі вытворча-тандлёвае прадпрыемства «Бархім», што ўваходзіць у склад канцэрну «Белмясцпрам». Сёлета прадпрыемства мусіць паставіць на ўнутраны рынак 7 тысячаў тонаў сынтэтычных мыйных сродкаў. Летась тая квота была роўная толькі 1800 тонам. Патрабаваньне «забясьпечыць краіну айчыннымі парашкамі» прэм'ер Навіцкі падмацваў урадавым крэдытам на 1 млрд. 900 млн. рублёў, што мусіць дапамагчы «Бархіму» павялічыць аб'ём вытворчасьці.

Празрысты імпарт

Ёсьць шэраг тавараў, патрэбу ў якіх краіна ня можа задаволіць з дапамогай айчынных вытворцаў. Гэта так званы крытычны імпарт. Лукашэнка запатрабаваў ад ураду да канца году стварыць «празрыстую» сыстэму рэалізацыі алею, цукру, тытуню, аўтамабіляў, нафтапрадуктаў, вугалю і іншай прадукцыі крытычнага імпарту. «Празрыстасьць» нярэдка азначае перадачу галіны пад кантроль Кіраўніцтва спраў прэзыдэнта.

Лукашэнка асабліва абураўся, што пасярэднікі забіраюць сабе вялікую частку прыбытку ад экспартна-імпартных апэрацыяў. Таму ад 1 красавіка продаж беларускіх тавараў у Расею мусіць ісьці праз адзіную дзяржаўную дылерскую сетку — гандлёвы дом, які будзе створаны Менскім трактарным заводам і РУП «Белзамежландальінвэст», структурай Кіраўніцтва справаў прэзыдэнта. Да гэтага часу кантролем над «крытычным» экспартам-імпартам займалася Міністэрства гандлю.

Мішэнь — Расея?

«Расею трэба разглядаць як карпарацьно», — заявіў некалі пуцінскі дарадца Сяргей Караганаў. «Карпарацыю «Расея» любяць называць галоўным гандлёвым партнэрам Беларусі. На яе прыпадае 50% беларускага экспарту і 65% імпарту. Нягледзячы на эканамічны бум у Расеі, наш экспарт на ўсход амаль не расьце. Летась у параўнаньні з 2001 г. ён павялічыўся толькі на 2,4%, тады як у краіны па-за СНД — на 23%. Загадваючы зъвесьці сёлета долю бартэрных апэрацыяў да 25%, Лукшэнка меў на ўвазе перш за ўсё абмежаваньне бартэру з Расеяй, на якую прыпадае больш за 90% усіх бартэрных паставак.

Зрабіць сальда замежнага гандлю дадатным, караючы спажыўцоў замежнай прадукцыі, ня ўдасца. Аднак, прыкрываючыся барацьбой з «злоснымі спажыўцамі імпарту», Лукашэнка чарговы раз за апошні год узьнімае хвалю эканамічнага нацыяналізму. Пратэкцыянісцкая палітыка беларускага ўраду тарпэдуе інтэграцыйныя высілкі Масквы.

Алесь Кудрыцкі

● ЭКАНАМІЧНАЯ ХРОНІКА ●

Мальцаў у Эміратах

Беларуская дэлегацыя ўзяла ўдзел у Міжнароднай абароннай выставе «IDEX-2003» у Абу-Дабі (Аб'яднаныя Арабскія Эміраты). Міністар абароны Леанід Мальцаў правёў перамовы з кіраўнікамі вайсковых ведамстваў Альжыру, Малайзіі, Судану, Емэну, ААЭ. Вынікам сустрэчаў могуць стаць кантракты на пастаўку ўзбраеньняў.

Прыпыняецца рост квартплаты?

Міністэрства эканомікі паабяцала больш не падвышаць сёлета тарыфаў на камунальныя плацяжы. Аднак іх індэксацыю адпаведна росту цэнаў будуць праводзіць як і раней, штомесяц.

Вывозіць можна 3 тысячы

Урад падвысіў у два разы ліміт наяўнай валюты, дазволенай для вывазу за мяжу без даведкі. Раней ён складаў 1,5 тыс. даляраў, цяпер — 3 тысячы. Гэта адбылося пасыля адпаведнага кроку Расеі.

Беларускі нафтахолдынг

Канцэрн «Белнафтахім» высунуў ідэю стварыць холдынг на базе прадпрыемстваў, што ўваходзяць у яго склад. У плянах канцэрну стварыць вэртыкальна інтэграваную структуру, у якой кіраваць фінансавымі плынямі «Дружбы», «Нафтану» і «Беларусьнафты» будзе адзіная дзяржаўная структура. Калі гэта адбудзецца, нафтаправодныя прадпрыемствы згубяць кантроль над сваімі прыбыткамі.

Канец абдзіралаўкі ў Пінску

Канстытуцыйны суд прызнаў незаконнай пастанову Пінскага гарсавету, згодна зь якой жыхары места павінны былі плаціць мясцовыя зборы пры засяленьні ў новую кватэру, афармленьні дазволу на выезд за мяжу ці на прадпрымальніцкую дэзёнасьць, купляньні аўто. Гарвыканкам ды падатковая інспэкцыя мусяць вярнуць людзям незаконна спагнаныя гошы.

Абмежаваная дзейнасьць чатырох банкаў

20 сакавіка чатыры банкі пазбавіліся права прымаць грошы на ўклады ад фізычных асобаў — «Беларускі пародны», «Беларускі індустрыяльны», «Абсалютанк» ды «РРБ-Банк». Бо ўласны капітал кожнага зь іх меншы за 10 млн. эўра.

«Юбілейка» стала прэзыдэнцкай

Сталічны гатэльны комплекс «Юбілейны» перайшоў у падпарадкаваньне Кіраўніцтва справаў прэзыдэнта. Раней ім кіравала Міністэрства спорту і турызму празь «Белінтурыст».

Экспарт перасоўных туалетаў

У сакавіку МАЗ паставіць у Санкт-Пецярбург 12 аўтобусаў з туалетамі. Мэрыя Піцеру замовіла гэтыя так званыя «санітарна-гігіенічныя» аўтобусы адмыслова для сьвяткаваньня 300-годзьдзя гораду.

«Майкрасофт» расшчодрыўся

Кампанія «Майкрасофт» упершыню з часу свайго заснаваньня выпачвае акцыянэрам дывідэнды. Іх агульны аб'ём складзе 850 мільёнаў даляраў. Прыбытак на адну акцыю — 8 цэнтаў. Біл Гейтс, самы буйны акцыянэр кампаніі, атрымае 97 мільёнаў даляраў. «Майкрасофт» яшчэ ніколі не плаціў дывідэндаў, ашчаджаючы грошы на новыя тэхналягічныя распрацоўкі ды пагашэньне шматлікіх судовых выдаткаў.

,. АК

Найлепш дояць мужчыны

У суботу атрымаў узнагароду як найлепшы апгратар машыннага даеньня за мінулы год... мужчына. Гэта Язэп Сьвіта з Будслава. Але для Мядзелу гэта ня дзіва — пазалетась у такім спаборы перамог малады хлопец Яўген Русак з Брусоў. Цяперака ён быў другім.

Багата фальшывак

Рэдкі тыдзень абыходзіцца на Мядзельшчыне без таго, каб не зьявіліся фальшывыя 100-даляравыя кунюры. З пачатку году было сем такіх выпадкаў. Часьцей за ўсё гэта валюта, набытая ў выпадковых асобаў. Але ёсыць і такія людзі, што робяць бізнэс, распаўсюджваючы падробкі. Гэтым займаўся малады жыхар Купы. Ад яго дзейнасьці пацярпелі некалькі мясцовых людзей.

Алесь Высопкі, Мядзел

Лядоўня з поршнямі

З тым фактам, што лядоўня прызначаецца для прадуктаў харчаваныя, вырашыла паспрачацца дырэктарка вагону-рэстарану цягніка «Калініград—Масква» Алена Юдзеніч. У доказ сваёй вэрсіі яна схавала туды паршнявую групу да грузавога аўтамабіля. Калі цягнік прыбыў у пункт памежнага кантролю «Гудагай», памежны нарад знайшоў схаваныя дэталі й перадаў іх у Ашмянскую мытню. Будзе суд.

Дэндрапарк замест гародаў

Астравецкія ўлады вырашылі пазбавіць жыхароў мястэчка зямельных участкаў, якія знаходзяцца ля райцэнтру. Мяркуецца, што зямлю перададуць у карыстаньне лястасу, каб той зрабіў дэндрапарк. Зразумела, прытажосьць у нашыя шэрыя будні патрэбная, але многія астраўчане смуткуюць, бо з дапамогай гародаў вырашалі свае харчовыя праблемы.

Мар'ян Вянгроўскі, Астравец

Miakka spać

Baranavickija tekstylščyki vyjhrali tender, što ladzili pahranvojski. Ciapieraka pradpryjemstva budzie zabiašpiečvać našych pamiežnikaŭ tkaninaj, ručnikami, praścinami j navaločkami.

U Lachavičach vyhadniej

Kalhasy rajonu pacichu pačali admaŭlacca ad pastavak malaka na Baranavicki maločny kambinat. Prykladna hod toj nie ražličvajecca navat z nasielnictvam i vinavaty ūsim vakod šalonyja hrošy. Čiapier niekatoryja haspadarki advoziać malako ū Lachavičy. Tamtejšy maločny kambinat upeŭniena trymajecca na rynku j svoječasova ražličvajecca za pradukcyju.

Nie davieźli

U spynienym kala vioski Miłavidy Baranavickaha rajonu aŭtamabili milicyjanty vyjavili bolš za 35 kh makavaj salomki. Narkotyki znachodzilisia ŭ torbach.

Rusłan Raviaka, Baranavičy

Гары Потэр з Грабавічаў

У раёне адзначаны першы факт афіцыйнага прызнаньня містычных прафэсій. Жыхар вёскі Грабавічы зарэгістраваў від прадпрымальніцкай дзейнасьці, які ўключае астралёгію, сыпірытызм (зносіны з духамі), экстрасэнсорыку, гаданьне і біялякацыю.

Чавусы, «Іскра»

За і супраць безальтэрнатыўных кандыдатаў

У нядаўніх выбарах у мясцовыя саветы прынялі ўдзел 88,1% насельніцтва раёну — 12455 чалавек. За прапанаваныя кандыдатуры выбарцы прагаласавалі такім чынам: «за» — 10099, «супраць» — 2244 чалавекі. Абрана 39 дэпутатаў раённага савету, 106 дэпутатаў сельскіх Саветаў. У адной акрузе будзе праведзены другі тур галасаваныя.

Глуск, «Радзіма»

Пурым у Менску

У Менску габрэйская грамада адзначала сьвята Пурым. Пурым (літаральна гэта слова перакладаецца як «пост») сьвяткуецца ў гонар Эстэр, легендарнай выратавальніцы габрэйскага народу. У гэты дзень у сынагозе чытаюць Тору, а ў адпаведны момант дзеці, узброеныя трашчоткамі, адганяюць злых духаў. Анатоль Кляшчук

МЯСЦОВЫЯ ВЫБАРЫ

Антусевіч у гарсавеце

Па выніках другога туру мясцовых выбараў у Гарадзенскі гарсавет прайшоў Сяргей Антусевіч, старшыня суполкі незалежнага прафсаюзу «Азоту», сябра БНФ. Ён — адзіны там прадстаўнік апазыцыі.

«Было вельмі цяжка, — кажа С.Антусевіч, — асабліва ў апошнія дні. Мой супернік, Сяргей Рываненка з БРСМ, выра шыў пайсьці «ва-банк». Па акрузе ў вялікай колькасьці зьявіліся ўлёткі без выходных зьвестак. Пасыля гэтага я напісаў заяву ў гарадзкую камісію і Рываненка даваў вуснае тлумачэньне — маўляў, да гэтых улётак ня мае аніякага дачыненьня».

Паводле афіцыйных зъвестак, за Антусевіча прагаласавала 1310 чалавек з 3127, што прыйшлі на выбары. За ягонага суперніка — 1204. Па іншых акругах, дзе вылучаліся прадстаўнікі апазыцыі, склалася наступная сытуацыя: Аляксандар Антанюк, старшыня абласной арганізацыі БХК, прайграў Людміле Сяўко, старшыні Гарадзенскага прафсаюзу працаўнікоў адукацыі й навукі, зь лікам 977 супраць 1382 галасоў. Старшыня гарадзкой арганізацыі АГП Юры Істомін прайграў Ігару Макаранкаву, лекару-тэрапэўту клінікі №3, літаральна 170 галасоў.

Андрэй Мялешка, Горадня

Пяць дэмакратаў

У выніку другога туру галасаваньня ў гарсавет Воршы абраны 9 дэпутатаў, таму цяпер ён стаў правадзейным: з 30 вакансіяў занятыя 20. Зь іх 11 пэдагогаў — дырэктараў школ, ПТВ ды інш. Так, СШ №16 прэзэнтаваная дырэктарам ды настаўніцай Тацянай Мальчэўскай, старшынёй арганізацыі «Беларуская жаночая ліга». У другім туры абраныя ў гарсавет і дзьве прадстаўніцы БСДП (НГ) — прадпрымальніца Галіна Мацюшэнка ды настаўніца СШ №22 Тацяна Лабанава. А вось мужчыны-грамадоўцы ў другім туры прайгралі. Прайграў і сябра АГП, настаўнік Станіслаў Храпавіцкі. Ягоны супернік, гендырэктар гандлёвай фірмы «Мяр-кам» Мікалай Сінякоў меў у сваёй перадвыбарнай праграме ўсяго два пункты яны тычыліся паляпшэньня гандлёва га абслугоўваньня насельніцтва. У Ві-

цебскі аблсавет абраны яшчэ адзін «грашовы мяшок», гендырэктар ААТ «Тэлекам-гарант» Георгі Капылоў. Ягоны канкурэнт, сябра ПКБ Мікалай Дзямідаў, абвінаваціў таго ў подкупе выбарцаў празь бясплатнае падключэньне інтэрнату мэдвучэльні да кабэльнага тэлебачаныя і г.д.

Не прайшла ў гарсавет актыўная ўдзельніца жаночага руху лекарка Людміла Дубовік. Яна набрала ў 1-м туры 46% галасоў, а яе супернік, начальнік «Воршажылфонду» Ўладзімер Маслаў — усяго 23%. Але ён разгарнуў шалёную агітацыйную кампанію. Уся дзьверы шматпавярховак на іх участку былі заклееныя ўлёткамі: «Калі мы хочам жыць зь цяплом, вадой і страхой, што не цячэ, — галасуйце за Маслава». Кандыдаты-дэмакраты занялі ў гарсавеце 5 месцаў з 20, выбіўшы прадстаўні-

коў намэнклятуры. У ходзе кампаніі ў Воршы быў зафіксаваны і трагікамічны выпадак. Аднаго з кандыдатаў у дэпутаты падчас распаўсюджваньня ўлётак пакусаў сабака. Ды так, што кандыдат трапіў у больніцу ды праходзіць курс уколаў супраць шаленства. Пасьля паразы на выбарах (хоць выйшаў у другі тур і прайграў з розьніцай усяго 0,04%) нават стрэс нельга зъняць: на пэрыяд лячэньня забароненае ўжываньне алькаголю.

Яўген Жарнасек, Ворша

Людзі нямецкае веры

Дзесяць гадоў споўнілася 16 сакавіка гарадзенскай люгэранскай грамадзе.

Лютэранаў — нямецкіх майстроў для каралеўскіх мануфактураў — у Горадню запрасіў яшчэ Антоні Тызэнгаўз у 1776 г. Ім пад кірху падаравалі будынак карчмы. У 1923 г. лютэранская грамада налічвала 1700 вернікаў. Пасыля вайны ў кірсе месыціўся архіў. 1 вось 16 сакавіка 1993 г. у Горадні была запрастаграмада з дноўленая Званствіцкая прамада

рэгістраваная адноўленая Эвангелісцкая грамада. Першапачаткова яна складалася з 12 чалавек. Пазьней ёй была вернутая кірха. Сёньня, як распавядае верніца Ірына Брант, у грамадзе 56 чалавек. Палова зь іх мае нямецкія карані ў другім ці трэцім калене. Пастара ў лютэранаў пакуль няма. Службу правіць лектар-

Пастара ў лютэранаў пакуль няма. Службу правіць лектарка Вольга Папова. На чале грамады стаіць прэдэкантка Любоў Зорына. Лютэране вельмі таварыскія. Яны разам сьвяткуюць усе дні нараджэньня, калі каму зь іх патрэбная дапамога, грошы — складаюцца ўсёй грамадой.

Кірха тэрмінова патрабуе рамонту, і на гэта патрэбны вялікія грошы: адзін праект будзе каштаваць каля 8 тыс. у.а. Гарадзенскія лютэране спадзяюцца на падтрымку партнэрскіх грамадаў Нямеччыны.

Хочуць яны адрамантаваць таксама гадзіньнік на вежы кірхі, тым больш што ён захаваны на 90%. Яшчэ на вежы быў звон, але ён страчаны падчас другой сусьветнай вайны. Арган, які сыпяваў колісь гарадзенскім лютэранам, цяпер знаходзіцца ў Літве, і іх нашчадкі ня маюць на яго дакумэнтаў. Насупраць кірхі — лютэранскія могілкі ХІХ ст. Гэтае месца

насупраць кірхі — лютэранскія могілкі XIX ст. і этає месца цяпер забудаванає, але неглыбока пад зямлёй можна знайсьці помнікі. Некалькі зь іх перанесьлі бліжэй да кірхі і зрабілі знак ушанаваньня пахаваных.

Дзьверы кірхі адчыненыя для ўсіх ахвотных: службы адбываюцца штонядзелю, а проста наведаць кірху можна кожны дзень ад 12-й да 14-й.

Андрэй Мялешка, Горадня

Хто такія ірацкія

Выступаючы на пачатку лютага ў Радзе Бясьпекі ААН, Колін Паўэл назваў «лягер Аль-Каіды ў Хурмалі на паўночным усходзе Іраку» адным з шматлікіх сьведчаньняў супрацьпраўнай дзейнасьці Садама Хусэйна. Але гэта хутчэй сьведчаньне таго, што амэрыканцы дрэнна арыентуюцца, бо Хурмаль кантралюе не Садам, а курды, якія Садама ненавідзяць. Пра Аль-Каіду ніхто там ня чуў, але цяпер насельнікі Хурмалю баяцца, што амэрыканцы на ўсялякі выпадак закідаюць бомбамі

І гэта яшчэ ня ўсё. Турцыя дала зразумець, што варта пачацца вайне, як яна ўвядзе ў фактычна аўтаномны Курдыстан свае войскі, каб прадухілінь ператварэньне аўтаноміі ў незалежнасьць. У адказ курды з антытурэцкае Партыі працоўных Курдыстану паабяцалі аднавіць вайну з Турцыяй, прыпыненую пасьля арышту іх правадыра Аджалана. А дзьве галоўныя курдзкія партыі — Патрыятычны саюз і Дэмакратычная пар тыя Курдыстану, нягледзячы на мір ную дамову, толькі й чакаюць, каб пашырыць сваю ўладу на ўвесь Курдыстан. Тым часам на іранскім памежжы курдаў атакуюць мусульманскія фундамэнталісты, можа, і насамрэч зьвязаныя з Аль-Каідай. У сярэдзіне сакавіка Наўруз, курдзкі новы год, а тут ізноў на вайну восьмую курдзкую вайну ў Іраку. На сярэдзіну сакавіка прыпадае і гадавіна адной з найбольшых курдзкіх па-

6 сакавіка 1975 г. іранскі шах Рэза Пахлеві падпісаў у Альжыры пагадненьне з Іракам, паводле якога новая мяжа, як і ў часы Асманскай імпэрыі, прайшла па сярудзіне ракі Шатэль-Араб. У адказ ён перастаў дапамагаць курдзкім паўстанцам Муста-

Падзеленыя паміж Турцыяй, Іракам, Іранам і Сырыяй, курды вымушаныя былі прасіць падтрымкі ў кагосьці з замежных агрэсараў супраць агрэсараў мясцовых. Іх правадырам даводзілася шукаць апірышча ў Дамаску, Багдадзе, Анкары й Тэгеране, ахвяруючы інтарэсамі адных курдаў, каб эмагацца за правы іншых.

фы Барзані, што змагаліся з багдадзкім рэжымам. Пятая вайна за незалежнасьць ірацкага Курдыстану пасьля некалькіх значных курдзкіх перамогаў скончылася паразаю. Праз два тыдні пасьля альжырскага пагадненьня каля 150 тыс. курдзкіх уцекачоў перасеклі іранскую мяжу. Сярод іх быў і Мустафа Барзані, які пасьля перабраўся ў ЗША, дзе памёр у 1979-м.

Гвалт за гвалт

Курды — народ з адметнымі мовай і культурай — складаюць 20% насельніцтва Іраку, іх сыстэматычна дыскрымінуюць і перасьледуюць Цягам усёй гісторыі створанай брытанцамі ірацкай дзяжавы курды ня мелі права ні вучыша на сваёй мове. ні ствараць уласную прэсу, радыё, тэлебачаньне, ня кажучы ўжо пра прадстаўніцтва ва ўладзе. Ірацкія ўрады праводзілі палітыку сыстэмагычнай арабізацыі Курдыстану. Самыя шчасьлівыя моманты лёсу курдаў зьвязаныя зь дзяржаўнымі крызысамі, калі новыя ці аслабленыя рэжымы, каб здабыць сабе апірышча, давалі курдам на кароткі час паслабленьні. Але як толькі ўрад у Багдадзе адчуваў сілу, вярталася палітыка тэрору. Дый самі курды, падзеленыя дзяржаўнымі й пляменнымі межамі, не зьяўляюцца аб'яднанай нейкай супольнай ідэяй нацыяй. У кожнай грамадзянскай вайне яны змагаюцца з абодвух бакоў.

Курдзкія спробы здабыць незалежнасьць, аўтаномію ці хоць бы спакойнае жыцьцё праходзяць праз усю гісторыю Блізкага Усходу XX ст. Дамова 1920 г., якой скончылася вайна паміж Асманскай імпэрыяй і Антантай, прадугледжвала стварэньне незалежнага Курдыстану. Але праз тры гады Антанта падпісала ў Лязане іншае пагадненьне, у выніку якога паўстала ўжо рэспубліканская Турцыя. І апошняя не згаджалася ні на які Курдыстан, бо баялася сваіх курдаў, афіцыйна перайменаваных Анкалою на «горскіх тупкаў».

Анкарою на «горскіх туркаў». Падзеленыя паміж Турцыяй, Іракам, Іранам і Сырыяй, курды маглі спадзявацца хіба на «вайну народаў», якая б абрынула троны гэтых чатырох краінаў. Але шанцы былі малыя, і заставалася толькі прасіць падтрымкі ў кагосьці з замежных агрэсараў супраць агрэсараў мясцовых. Мустафа Барзані, а да яго іншыя курдзкія правадыры, шукалі апірышча ў Дамаску, Багдадзе, Анкары й Тэгеране, а таксама ў Вашынгтоне, Маскве, Лёндане й Парыжы, ахвяру ючы інтарэсамі адных курдаў, каб змагацца за правы іншых. Адначасова ўсе дзяржавы рэгіёну й іх аддаленыя саюзьнікі стваралі антыкурдзкія саюзы. Мясцовых курдаў пра гэта, вядома, «не інфармавалі»

Другі курдзкі фронт

Пасьля другой сусьветнай вайны галоўную ролю ў курдзкіх бойках іграла заснаваная Мустафом Барзані ў 1945 г. у Іране Дэмакратычная партыя Курдыстану — ДПК. Партыя распачала ў Іраку пяць войнаў, найбольшая й найкрывавейшая за якіх адбылася ў 1975 г. Перад гэтым, у 1966 г., пасьля аднаго з расколаў у ДПК, частка яе сяброў на чале з Джалалем Талабані стварыла новую партыю — Патрыятычны саюз Курыстану. Талабані разыйчваў на падтрымку Сырыі ды Ірану. З таго часу абедзьве партыі вырашалі лёс ірацкіх курдаў, ПСК зрабілася «кліен-

там» Тэгерану, а ДПК шукала кан-

сэнсусу з багдадзкім урадам. Чарговы фронт курдзкіх войнаў адкрыла новая партыя, што знайшла падтрымку ў Сырыі, — Партыя працоўных Курдыстану (ППК). Гэта адбылося тады, калі ў Іране пасыля надзеяў, абуджаных ісламскай рэвалюцыяй 1979 г., пачалася чарговая хваля крывавых рэпрэсіяў супраць курлакага руху.

Пры канцы таго году Ірак, дзе непадзельную ўладу захапіў Садам шы раз ужывае на фронце хімічную зброю. Газавымі атакамі адказвае й іранскі бок. Іракцы, якіх сыстэматычна падтрымліваюць амэрыканцы (пасьля ісламскай рэвалюцыі і акупацыі пасольства ЗША ў Тэгеране яны лічылі Іран галоўным ворагам), ідуць у контранаступ і на курдзкім фронце. Вашынгтон не рэагаваў ні на ўжываньне баявых газаў, ні на бамбардаваньне іранскіх гарадоў самалётамі й ракетамі, і Садам вырашый, што ў яго разьвязаныя рукі.

Іранскія карнікі расстрэльваюць узятых у палон курдзкіх паўстанцаў.

Хусэйн, нападае на Іран, і для ірацкіх курдаў адкрываюцца новыя магчымасьці. ДПК, якой кіруе Масуд, сын Мустафы Барзані, мірыща з Тэгеранам. Праз тры гады яна разам з ПСК падпісвае пагадненьне пра падзел уплываў на тэрыторыі ірацкага Курдыстану. Войскі Багдаду, цалкам сканцэнтраваныя на іранскік фронце, ня ў стане змагацца з курдзкім паўстаньнем. На поўначы Іраку зноў, як і ў 1972—75 г., паўстае зародак курдзкай дзяржавы. Але гэтым разам не Багдад, а канфлікт паміж ДПК з ПСК робіцца для курдаў галоўнай пагрозаю. Партыі змагаюцца за кантрабандныя даходы з турэцкай мяжы, спаборнічаюць за ўплывы ў суседніх сталіах. ДПК збліжаецца з Тэгеранам, ПСК навязвае кантакты з Багдадам.

Пагадненьне між ДПК і ПСК у 1983 г. не спыніла братазабойчых войнаў. У тым самым годзе Ірак пер-

«Анфаль»

У ноч на 30 ліпеня 1983 г. ірацкія салдаты зьвялі ў невядомым кірунку 8 тыс. мужчын і хлопцаў, старэйшых за 12 гадоў, з племя Барзані. Іх лёс дагэтуль невядомы. Працягваліся, як і ў папярэднія кампаніі, масавыя гвалты курдзкіх жанчынаў і забойствы цывільных. Курдзкія вёскі сыстэматычна бамбілі — пачалася кампанія пад назваю «Анфаль». Паарабску гэтае слова значыць «ваенныя трафэі», але для курдаў яно набыло тое ж значэные, што для эўрапейцаў «галакост». У 1987 г. Ірак падпісвае мірнае пагадненые з Іранам. У тым жа годзе Ірак першы раз ужыў супраць курдаў хімічную зброю.

16 сакавіка 1987 г. падчас газавай атакі на горад Халабджа гіне 5 тыс. чалавек, галоўным чынам жанчын і дзяцей, бо мужчыны ў чаканьні атакі

Мустафа Барзані
— адзін з самых вядомых курдзкіх правадыроў, заснавальнік Дэмакратычнай партыі Курдыстану, якая пяць разоў ваявала супраць Іраку.

курды?

— зусім ня газавай — сышлі ў горы. Курджая прымаўка кажа, што ў курдаў няма сяброў, акрамя гор. Але ў той раз нават горы іх не абаранілі. Вашынтон не эрэагаваў. Арабскія дзяржавы таксама. Курдзкай дэлегацыі, што падала пратэст на арабскай канфэрэнцыі ў Кувэйце, кувэйцкі дзяяч адказаў: «А вы на што спадзяваліся — што вас адэкалёнам будуць апырскваць?»

А ў 1990 г. сам Кувэйт зрабіўся аквярай ірацкай агрэсіі. Вясной наступнага году, у часе вайны ў Затоцы, нацкаваныя ЗША курдзкія іракцы паўстаюць супраць Садама. Ягоны рэжкым хістаецца: амэрыканскія войскі — за сто кілямэтраў ад Багдаду. Але амэрыканцы, якія баяцца геапалітычных вынікаў падзеньня рэжыму Хусэйна, дамаўляюцца з Іракам аб замірэньні. Галоўную ролю тут адыграла пазыцыя Анкары, што ўжо некалькі гадоў ваявала курдзкай ППК. Туркі, ключавыя хаўрусьнікі ЗША, баяліся, што курдзкае паўстаньне ў Іраку скончыцца стварэньнем курдзкай дзяржавы. І ЗША стрымалі наступленьне, пакінуўшы курдаў без дапамогі.

Хусэйн засяродзіўся на курдзкім паўстаньні й патапіў яго ў крыві, як і паўстаньні шыітаў на поўдні краіны Амаль два мільёны курдаў ўцяклі праз горы да турэцкай мяжы. ААН склала рэзалюцыю, якая гарантавала курдам міжнародны пратэктарат і забараняла ірапкай авіяныі палёты на поўнач ад 38-й паралелі. Пазбаўленае падтрымкі з паветра, ірацкае наступленьне сарвалася. На поўначы краіны паўстае, трэці раз за апошнія тры дзесяцігодзьдзі, свабод ная курдзкая тэрыторыя. ДПК і ПСК разам зь меншымі партыямі ствараюць там нікім не прызнаны, але de facto існы ўрад Курдыстану.

Так добра, што аж занадта

Цягам наступных трох гадоў сытуацыя ў ірацкім Курдыстане нармалізуецца, курды закладаюць фундамит дзяржавы. Мноства ўцекачоў вяртаецца з Турцыі, і Курдыстан, дзякуючы міжнароднай дапамозе і агромністым даходам з кантрабанды, упершыню пачынае ўзьбівацца на грошы. Сытуацыя настолькі добрая, што саюз ДПК Барзані і ПСК Талабані не вытрымлівае. Бакі ня могуць дамовіцца наконт падзелу даходаў і кантролю над войскам. У 1994 г. пачынаецца крывавая грамадзянская вайна. ПСК, якую падтрымлівае Тэгеран, пасыпяхова здабыла Арбіл, дзе знаходзяцца сядзіба ДПК і рэзыдэнцыя ўраду. На яс баку змагаецца ШПК — пратэжэ Сырыі. Канфліктам скарысталася Турцыя. Яе войскі акупавалі памежную паласу. На ўсход ад яе, аж да лініі, занятай ірацкім войскам, зъ пераменнай інтэнсіўнасьцю йдуць баі.

інтэнсіўнасьцю йдуць баі. У сакавіку 1995 г. сілы ПСК атакавалі ізацкія базы ўздоўж лініі фронту. Гэта была спроба скіданьня (з блаславеньня Вашынгтону) рэжыму Садама. Але скончылася яна паразай, амэрыканцы эвакуявалі з Ірацкага Курдыстану зьвязаных зь імі дзеячоў ірацкай апазыныі. Нягледзячы на фіяска, сілы ПСК расьлі, што непакоіла Вашынгтон, і дабіваліся посывскаў у сутыкненьяях зь людзьмі Барзані. Летам 1996 г. ПСК з

Сродкі прафіляктыкі

(фітанцыды),

арганізму).

грыпу: часнок, цыбуля

цытрусавыя, журавіны

(вітамін С), дастатковы

сон (павышае імунітэт

пазьбежнай паразы Барзані папрасіў дапамогі ў Хусэйна.

Ірацкае войска адваявала Арбіл і разьбіла атрадьі ПСК да іранскіх Вартавых Ісламскае Рэвалюцыі. Барзані казаў, што саюз з Садамам аднаразовы й пра мір гаворка ня йдзе. Але амэрыканцы, для якіх Курдыстан, заняты Багдадам, настолькі ж нежаданы, як і Курдыстан, закоплены Тэгеранам, адказалі нападам, атакуючы ракетамі ірацкія вайсковыя цэлі на поўдні краіны. Падзейшамі пракцы вярнуліся на свае ранейшыя пазыцыі, а вайсковыя часткі ДПК занялі тыя самыя абшары Курдыстану, якія яны кантралявалі перад па-

чаткам грамадзянскай вайны. Тым часам Турцыя, пры падтрымцы ДПК, ліквідавала базы ППК і затрымала яе правадыра Абдулу Аджалана. Імкнучыся ўратаваць жыцыцё, правадыр ППК загадаў спыніць ваенныя дзеяныні супраць Турцыі. Сытуацыя вярнулася да зыходнага пункту 1993 г.

Курдзкі пат

З таго часу ў ірацкім Курдыстане трывае пат. Працуюць, і нават у пзўнай ступені супрацоўнічаюць, два «ўрады» — ДПК у Арбіле й ПСК у Сулейманіі. Міжнароднае пасярэдніцтва дапамагло бакам дамовіцца пра падзел прыбыткаў ад кантрабанднага гандлю празь мяжу з Турцыяй. (Апошні на руку і Садаму, бо дазваляе абыходзіць міжнародныя эканамічныя санкцыі супраць Іраку.)

Мары пра незалежнасьць засталіся адкладзеньмі аd асtа. Афіцыйна абедзьве партыі супрацоўнічаюць і спадзяюцца на фэдэралізацыю Іраку пасьля зрынаньня рэжыму ў Багдадзе. Дарэчы, на незалежнасьць курдаў не згаджаецца ні адна з зацікаўленых у тым зрынаньні дзяржаваў.

Тым часам дзейнічаюць курдзкія школы й газэты, функцыянуюць органы адміністрацыі, няма вайны. Зважаючы на гісторыю курдаў у другой палове ХХ ст., гэта ўжо сам сабою вслізарны посьпех. Сумнеўна, ці захочуць ірацкія курды зноў паставіць усё гэта на карту.

паводле «Gazety Wyborczej»

Курды падтрымалі ЗША

Курды паабяцалі ЗША падтрымку ў вайне з Садамам. Сваё рашэньне курды прынялі пасыля таго, як Колін Паўэл абвесьціў, што турэцкія войскі ня ўвойдуць у Паўднёвы Курдыстан. Удар па Іраку супадае з Наўрузам, курдзкім Новым годам, які адначасова зьяўляецца нацыянальным сьвятам курдаў. На мінулым тыдні курды таксама адзначалі 100-я ўгодкі Мустафы Барзані. Садам праводзіць арышты курдаў на тэрыгорыях, кантраляваных ягонымі войскамі

У Фінляндыі перамаглі праціўнікі вайны

На выбарах у Фінляндыі Партыя Цэнтру апярэдзіла сацыял-дэмакратаў, што дагтуль узначальвалі чатырохпартыйную ўрадавую кааліцыю, на 0,2% галасоў. Калі лідэрка цэнтрыстаў Анэлі Яятэнмякі зможа сфармаваць урад, Фінляндыя стане першай краінай, дзе і прэзыдэнт (з 2000 г. Тар'я Халанэн), і прэм'ер — жантыны. Цэнтрысты перамаглі, крытыкуючы рост беспрацоўя і падтрымку краінай пазыцыі ЗША па Іраку. Некаторыя фіны выкарысталі бюлетэні, каб прапанаваць уласных кандыдатаў. На двух бюлетэнях было напісана прозывішча бэн Ладэна, па адным голасе здабылі Садам, Фідэль і герой францускіх коміксаў Абэлікс.

Фота забойцы Джынджыча

Новым прэм'ерам Сэрбіі стаў зоран Жыўкавіч, мэр Ніша, другога па велічыні гораду краіны. Сэрбскія газэты апублікавалі фота аднаго з трох нападнікаў, якія забілі на тым тыдні Зорана Джынджыча сэрбскія сілы бясыпекі затрымалі ўжо 780 чалавек. У Сэрбіі трывае надзвычайнае становішча. Улады зачынілі тры газэты, што апублікавалі інфармацыю, якая нібыта шкодзіла вышуку.

Нямецкая апазыцыя падтрымала ЗША

Ангела Мэркель, лідэрка хрысьціянскіх дэмакратаў Нямеччыны, зяявіла ў сераду, што яе партыя падтрымлівае амэрыканскі ўльтыматум Садаму Хусэйпу. Апазыцыя будзе аспрэчваць рашэньне ўраду, які блякуе дапамоту ЗША.

МБ, ЯЗ

Грып з намі, грып супраць нас

Апошні раз буйная эпідэмія грыпу была зарэгістравана ўзімку 1999—2000 г., калі ў Беларусі па мадычную дапамогу зъвярнуліся каля 500 тысяч чалавек (5,14% насельніцтва).

Сёлетні грып упершыню праявіўся пры канцы 2002 г. у паўднёвым паўшар'і. Хвароба прыходзіць туды, капі там зіма — у чэрвені— верасыні. За чэрвень—жнівень на Мадагаскары захварэліі 22 тысячы чалавек, зь іх памерла 671 асоба. Сёлетнюю мадагаскарскую заразу абсьледавалі навукоўцы з Інстытуту Пастэра ў Парыжы. Быў вылучаны штам вірусу тыпу А НЗN2. Сымяротнасыць ад яго ўзынялася вышэй за 3% і была ў пяць разоў большай, чым пры пандэміі «гішпанкі» ў 1918—1919 годзе, што забіла 40—50 мільёнаў чалавек.

Абсьледаваўшы нядаўна тканкі двух замерзлых жаўнераў і кабеты на Алясцы, навукоўцы высьветлілі, што вірус «гішпанкі» кружлаў па сьвеце некалькі гадоў, перад тым як

пачаць сьмяротную касьбу. Прадказаць, калі пачнецца новы выбух, практычна немагчыма.

Пандэмія (г.зн. сусьветная эпідэмія) грыпу выбухае звычайна праз кожныя 20—40 га-

мія) грыпу выоуха кожныя 20—40 гадоў. Цяпер прайшло ўжо больш за 30 гадоў ад апошняй, трэпяй за ХХ ст. Яна мела назву
«ганконгаўскай» і адбылася ў 1968 г. Тады памерла 700 тысяч чалавек. Папярэдняя, «азіяцкая» пандэмія лютавала ў 1957 г. і зынішчыла каля
мільёна чалавек

мпьена чалавек. Падобныя выбухі грыпу адбываліся й у XIX ст. — у 1873 і 1889 г.

Вірус грыпу — хваробы, вядомай з старажытнасьці — толькі ў 1932 г. быў адкрыты амэрыканцам Рычар-

дам Скоўпам. Цяпер вядома, што вірус грыпу здольны да фантастычных генэтычных мутацыяў. Гэта й прыводзіць да зьяўленьня штораз новых штамаў. Таму супраць гэтай

хваробы не выпрацоўваецца імунітэт і немагчыма стварыць унівэрсальную прышчэпку.

«За некалькі месяцаў у сьвеце закварэюць каля мільярда чалавек. Празь некалькі гадзін пасьля заражэньня ў некалькіх мільёнаў пачнецца хуткацечнае запаленьне бронхаў і

лёгкіх. Удушша і крывахарканьне. Лекары здолеюць выратаваць толькі адзінак. У шпіталях ня будзе хапаць месцаў, хворыя будуць паміраць у хаце, на вуліцы». Такі сцэнар малю-

юць эпідэміёлягі. На думку некаторых зь іх, некалі ён непазьбежна зьдзейсьніцца.

«Магчымае нават вяртаньне кіппанкі», — сыцьярджае Райнгард Курт, дырэктар Інстытуту Робэрта ў Бэрліне. Чаму менавіта той, кіпшанскі грып» быў такім агрэсіўным, дагэтуль невядома. Тады паміралі ня толькі хранічна хворыя, дзеці ці старыя, але й моцныя, здаровыя асобы. Сьмерць надыходзіла часам празь некалькі гадзін пасьля заражэньня. Некаторыя навукоўцы ўжо сыяшаюцца назваць сёлетнія загадкавыя выпадкі грыпапнэўманіі пачаткам новай пандэміі.

Руслан Равяка

Статыстыка захворваньняў на грып і сьмяротнасьці ў год у сярэднім

краіна	Колькасьць жыхароў (млн.)	Перахворваюць на грып	Колькасьць шпіталізаваных	Колькасьць сьмяротных выпадкаў
ЗША	250	15 млн.—30 млн.	175 тыс.—4 млн.	12500-37500
Аўстрыя	8	480 тыс960 тыс.	5600-12800	400-1200
Бэльгія	10	600 тыс.—1,2 млн.	7000—16000	500-1500
Партугалія	10	60 тыс.—120 тыс.	7000—16000	500-1500

Афіцыйныя зывесткі сымяротнасьці ад грыпу ў Беларусі ніжэйшыя, бо беларуская статыстыка ня ўлічвае выпадкаў сымерці старых і хранічна хворых асобаў. сповавкаваных грыпам.

сакавіка пятніца

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны. 6.10. 7.10 Добрай раніцы, Беларусь!

8.10. 18.15 «Час кахаць». Сэрыял 9.20, 19.05 Біятлён. Чэмпіянат сьвету. Эстафэта. Мужчыны. Трансьляцыя з Ханты-Мансійску.

11.45 Kyxna KBK

11.45 Кухня КВК.
12.15 Добры дзень, Беларусь!
13.00 «Жанчыны Камалота». Сэрыял
(ЗША). 4-я сэрыя, заключная.
13.50, 22.00 «Магія каханьня». Сэрыял.
14.40 Добры дзень, Беларусь!
15.15 «Самая келская ведзьма». Сэрыял для дзяцей.
15.40 Пань гулаў.

15.40 Пяць цудаў. 15.50 «Гэта клясна!». Сэрыял 17.00 Прыгодніцкі фільм «Кава з кула-

ком» (Італія). 20.40 Калыханка 21.00 Панарама. Інфармацыйны канал.

21.45 Навіны рэгіёну

23.15 Драма «Паварот» (ЗША).

• СТВ

5.00 Музычны канал 5.30, 14.35 «ЗБЖ, ці...». Тэлесэрыял. 6.00, 15.50 «Паўэр рэйнджэрз, ці Ма-гутныя рэйнджэры». Тэлесэрыял. 6.25, 15.25 «Джым Батан». Мультсэры-

ял. 6.50, 15.00 «Інспэктар Гаджэт». Мультсэрыял. 7.15, 17.55 «Меншчына. Людзі, падзеі,

ракты». 7.25, 13.30, 16.30, 19.30, 22.35 «24

гадзіны». 7.45, 20.05 «СТВ-спорт». 7.55 «Сьнеданьне зь Інай Афанасье-

ваи». 8.00, 18.15 «Менск і менчукі». 8.05, 22.55 «Тэхналёгія». 8.15 Кіно: камэдыя «Мэханізм кахань-ня». ЗША, 1983.

ня». ЗША, 1983. 10.15 «Гульнявы рэфлекс». 10.25 «Запрашаем паскардзіцца». 10.35 «Пад вуглом 23 з паловай». Дак.

фільм. 11.00. 20.30 «Аўтапанарама»

11.05 «Зэтральныя гісторыі». 11.15 «Тэатральныя гісторыі». 11.30 «Віно каханьня» Тэленавэла. 12.30 «Сямейныя страсьці». Ток-шоў. 13.50, 18.35 «Круты Ўокер». Тэлесэры-

ял. 16.15 Мультфільм. 16.45 «Мэдыкі». Камэдыйны сэрыял. 18.05 «Філярманічны тыдзень». 18.10 «Агляд сусьветнага друку».

18.25 «Тэма дня». 19.50 «Навіны СНД»

20.15 «Добры вечар, маленькі...». 20.50 Кіно: камэдыя «Ніякіх праблем»

Францыя, 1975. 23.05 «Рэактыўны бокс» 23.20 Кіно: трылер «Падстава», 1999.

• Першы музычны канал

Першы музычны и 7.00 «Пад'ёмнік». 9.00, 16.00 Рухач. 14.00 «У.І.Р.онія». 17.00, 22.1 ОУльтраМікс. 22.00 «120/80». 22.30 «20-ка Першых». 23.30, 0.15 МэгаМікс. 0.00 «Заваёўнікі кантынэнтаў».

AHT

8.00. 9.00. 18.00. 20.30. 23.20 «Нашы навіны». 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы» 9.05, 18.10 «Зямля каханьня, зямля на

дзеі». Сэрыял. 9.55 Шматсэрыйны фільм «Наступны» 9.55 шматоэрыйны фик...(«Next-2»). Заключная сэрыя

10.45 Дак. дэтэктыў «Модны крадзеж з узломам». Справа 2002 г. 11.10, 22.05 «Фабрыка зорак-2». 11.40 Дзіцячы сэрыял «Твінісы». 14.55 «Новы дзень». Ударная сіла.

«Бескантактная вайна». 15.20 «Новы дзень». «Рэцэпты будысцкіх манахаў».

15.50 Сэрыял «Сакрэтны фарватэр» 17.05 «Вялікае мыцьцё»

21.00 «Поле цудаў: 23.35 Прэм'ера. Маст. фільм «Абяцань-

• PTP

8.45 Сэрыял «Кобра. Антытэрор». Фільм 4-ы. «Зваротны адлік». 9.45, 18.50 Весткі. Дзяжурная часьць. 10.00, 19.00 Весткі. 10.20 У пошуках прыгод.

17.50 Аншляг. 19.30 Мясцовы час. Весткі— Масква. 19.50 Дабранач, дзеці! 19.55 Съвяточны канцэрт да Дня падатковай паліцыі.

21.50 Вострасюжэтны фільм «Уцёкі зь Нью-Ёрку» (ЗША). 1981 г.

• Культура • валь «Плошча масташтваў». 16.05 «Парыскі часопіс». «Таямніца вілы

Фэзандры». 16.30 «Дробязь». Кароткамэтражны мастацкі фільм (ЗША, 1996). 16.55 Памяці Ўланавай.

17.55 Паўдзённыя сны. 18.25 «Слова і справа». Дак. сэрыял Фільм 6-ы. «Сьвет расейскай рэвалю

цыі». 18.55 Ток-шоў «Аркестравая яма»

19.35 «Дапамажыце Тэлеку». 19.45 Рэтраспэктыва фільмаў Алена Рэнэ. «Я хачу дадому». Маст. фільм. 21.25 «Лінія жыцьця».

22.20 Блеф-клюб. 23.25 «Хто там...»

• нтв

9.00 Сёньня раніцай. 9.20 Надвор'е на заўтра. 9.25 Дак. драма «Злачынства і пака-

раньне». 10.00, 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёнь-

10.05 «Найноўшая гісторыя»: «Улар па

14.35 Ток-шоў «Прынцып даміно». 16.05 «Бандыцкі Пецярбург». Сэрыял.

17.20 Каманда.ru. 18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай. 18.35 «Свабода слова» з Савікам Шус-

тэрам. 19.55 Баявік «Шпіён, які мяне кахаў». 22.20 «Усё адразу!».

• Эўраспорт

9.30 Біятлён. Чэмпіянат сьвету. Эста-фэта. Мужчыны. Ханты-Мансійск. Жы-вая трансыляцыя. 11.15, 14.30, 18.30 Скачкі на лыжах з трампліну. К-185. Кубак сьвету. Плані-

ца. 13.30 Футбол. Кубак УЭФА. Жывая трансьляцыя.

15.30 Футбол. Кубок УЭФА. Чвэрць

фіналу. Агляд. 17.30 Біятлён. Чэмпіянат сьвету. Эста-фэта. 4х6 км. Жанчыны. Ханты-17.30 ыятлен. чэмпіянат сывету. Эста-фэта. 4х6 км. Жанчыны. Ханты-Мансійск. 19.30 Шорт-трэк. Польшча. 20.00 футбол. Кубак УЭФА. Чвэрць фіналу. Матч у адказ. 21.00 Берій. Ітолія.

21.00 Ралі рэйд. Італія

21.30 Аўтагонкі на лёдзе. 22.00 Бокс К-1. Токіё. Фінал.2.

23.00 Бокс К-1. Токіё. Фінал.2.

0.15 Сумо. Басё. 1.15 Экстрэмальныя віды спорту.

2 сакавіка субота

БТ

7.00, 12.00, 15.00 Навіны.

7.15 «Бэльфэгор 7.40 Пяць цудаў. «Бэльфэгор». Мультсэрыял

7.50 «Не зявай!». 8.15 Існасьць. Духоўная праграма

 8.50 «Усё нармальна, мама!».
 9.30 Экран індыйскага кіно. «Ты будзеш маёй». Маст. фільм, 1-я сэрыя

11.05 Здароўе 11.30 «Сыпявай, душа!» Фальклёрныя

калектывы Слуцкага раёну 12.15 Вясёлая сямейка. 12.50 Біятлён. Чэмпіянат сьвету. Маса-

вы старт. Жанчыны. Трансьляцыя з Ханты-Мансійску.

14.05 «Маршрут №...». 14.10 Вэстэрн «Вуліцы Ларэда» (ЗША).

15.15 «Хатынь». Відэафільм АТН. 15.35 Кінааповесьць Э.Клімава «Ідзі і глядзі». («Беларусьфільм», фільм»). 1-я і 2-я сэрыі.

49лым-). 1-я г 2-я сэрыі. 17.50 «На скрыжаваньнях Эўропы». На-цыянальны тэлефэстываль песьні. 18.20 Кухня КВК

18.35 Драма «Паліцэйскі па найме»

(ЗША). 20.15 Найлепшыя музыкі сучаснасьці. Група «Kool and the Gang». (ЗША). 21.00 Панарама. Інфармацыйны канал.

21.25 Галоўнае пытаньне. 22.05 Трагікамэдыя «Мэханічная сюіта». 23.50 Начны музычны этэр.

● CTB

5.30 музычны канал. 6.30 «Дзікая плянэта»: «Паляўнічыя на драконаў: таямніцы пустыні Гобі» з цык-лу «Ў пошуках страчанага сьвету». Дак.

фільм. 7.30 «Дэніс-непаседа». Мультсэрыял. 8.00 «Флінт— дэтэктыў у часе». Мульт-

вай». 9.50 Сямейнае кіно з калекцыі «Hallmark»: «Знак чатырох». ЗША, 2001. 10.50, 20.20 Кіно: Я.Еўсьцігнееў у маст.

фільме «Сабачае сэрца». 12.00 «Разам».

12.45 «Філярманічны тыдзень»

12.50 «Рамонт»

15.50 «Жылыё зь Люі» Мультсарыял 16.15 «Вуншпунш» Мультсэрыял. 16.50 «Запрашаем паскардзіцца».

5.30 Музычны канал

сэрыял.
8.25 «Хіткліф». Мультсэрыял.
8.50, 20.05 «СТВ-спорт».
9.00 «Рэактыўны бокс».
9.15 «Адлачывай».
9.25 «Сьнеданьне зь Інай Афанасье-

12.30 «Плянэта людзей

13.05 Кіно: маст. фільм «Атрад спэцы-

15.15 «Чыста па жылылі». Камалыйнь

17.00 «Аўтапанарама». 17.20 Кіно: камэдыя «Жандар на прагулцы». Францыя—Італія, 1970. 19.30 «24 гадзіны». 19.50 «Навіны СНД». 21.35 Кіно: дравяцы навэл «Гэта здарылася ў мэтро». Англія, 1999. 23.10 Кіно: трылер «Водгульле рэха».

● Першы музычны канал

8.00, 12.15 Рухач. 12.00 «Заваёўнікі кантынэнтаў». 17.00 Музыка.RU.

23.00 МэгаМікс.

AHT

● АНТ
8.00 Сэрыял «Твінісы».
8.20, 13.15 Ералаш.
8.25 Грай, гармонік любы!
9.00 Слова пастыра.
9.15 Здароўе.
10.00, 14.00 Навіны (з субтытрамі).
10.10 Смак.
10.30 Сьмежапанарама.
11.10 «Падаложкы натураліста».
11.40 Выратавальнікі.
12.10 «Вадзім Козін. Разывітальны раманс». Дак. фільм.

12.10 «Вадзім Козін. Разывітальны ра-манс». Дак. фільм. 12.50 Разумніцы і разумнікі. 13.35 Дыснэй-клюб: «Геркулес». 14.10 «Расейская рулетка». 15.10 Баявік «Лукавіны Місуры». ЗША. 17.25 Песьня году. Вясы. 18.55 «Хто хоча стаць мільянэрам?».

20.00 Час. 20.30 «Нашы навіны». 20.55 «Апошні герой-3». 22.00 Што? Дзе? Калі? 23.20 Прэм'ера. Баявік «Без заган». 1.20 Рэальная музыка.

PTP

8.45 Ранішняя пошта.

9.20 «Сто да аднаго». 10.15 Сам сабе рэжысэр.

11.15 У пошуках прыгод 12.10 Клюб сэнатараў.

тз.ии, 19.00 Весткі. 13.20 Маст. фільм «Расейскі крыж». 14.55 Футбол. Чэмпізнат Расеі, «Лякаматыў» (Масква) — «Зэніт» (Санкт-Пецярбург). Жывая трансьляцыя са стадыену «Лякаматыў». 17.00 Мая сям'я. 13.00. 19.00 Весткі.

18.00 Аншляг. 19.25 Люстра. 19.50 «Сумленны дэтэктыў»

20.15 Сусьветнае кіно. Камадыя «Чаго хочуць жанчыны» (ЗША). 2000 г. 22.45 Апошні сэанс. Прэм'ера. Вострасюжэтны фільм «Прышэлец» (ЗША).

2002 г. 0.50 Чэмпіянат сьвету па аўтагагонках у клясе «Формула-1». Гран-пры Малайзіі. Кваліфікацыя. Трансьляцыя з аўтадро-

му Сэпанг. • Культура

11.05 ГЭГ. 11.20 «Графаман»

11.50 «Слон і вяровачка». Маст. фільм. 12.45 «Там пабылі…». Дак. сэрыял. 13.15 «До мажор». 13.45 «Тарэбраны век пецярбурскай рэжысуры». «Р.S.».

16.20 «Не бядуй!». Маст. фільм

17.50 Магія кіно. 18.20 «У вашым доме». 19.00 «Сфэры»

19.40 «Поўны нягоднік». Тэлесэрыял 5-я сэрыя. 20.30 «Вялікія раманы дваццатага ста-

10дзада». 21.00 Навіны культуры. 21.20 «Дзеці прыроды». Маст. фільм. 23.10 «Пад гітару». Юры Кукін.

• HTB

НТВ
 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёньня.
 9.05 «Кулінарны паядынак».
 10.05 «Кавтарнае пытаньне».
 11.05 «Назад у джунглі». «Прафэсія —

рэпарцёр». 11.25 Служба выратаваньня

12.05 Камэдыя «Трэці ня лішні» 13.35 «Жаночы погляд» 14.05 Свая гульня

15.25 Прэм'ера. «Экстрэмальны кан

16.05 Суботні канцэрт. 17.05 Сэрыял «Бунтоўная плянэта: 18.00 «Сёньня» з Кірылам Паздняко-

18.35 Дэтэктыў «Сышчыкі». 3-я сэрыя. 19.45 Прэм'ера. Трылер «Распусны»

(ЗША). 22.10 Супэрбокс: Крыс Бэрд супраць

22.50 Маст. фільм «Мужчына майго жыцьця» (Францыя).

• Эўраспорт

9.30 Ралі рэйд. Італія. 10.00 Футбол. Кубак УЭФА. Чвэрць фіналу. Матч у адказ. 11.00 Скажі на лыжах з трампліну. К-185. Кубак сьвету. Планіца. Жывая

трансыялцыя. 12.45 км. Жанчыны. Жывая трансыялцыя. 14.40 Лыжная гонка. Кубак сывету. Гонка перасыледу. Мужчыны. Фалун. Жы

вая трансыяцыя.
15.15 Лыжная гонка. Кубак сывету. Гон-ка перасыледу. Жанчыны. Фалун.
16.15 Шорт-трэк. Чэмпіянат сывету. Полышча. Жывая трансыляцыя.

18.30 Скачкі на лыжах з трампліну K-185. Кубак сьвету. Планіца. 20.00 Трыял на матацыклах. Чэмпіянат сьвету. Санкт-Пецярбург. 21.00 Трыял на матацыклах. Чэмпіянат

сьвету. Ніцца. 22.30 YOZ. Часопіс экстрэмальных

відаў спорту. 23.00 Экстрэмальныя віды спорту. Зімовыя віды. 1.15 Бокс К-1. Токіё, Фінал.2.

сакавіка

нядзеля

7.00, 12.00, 15.00 Навіны

7.15 «Бэльфэгор». Мультсэрыял 7.40 Пяць цудаў. 7.50 Мультыклюб. 8.30 Арсэнал. Праграма пра войска 9.05 Алхімія слова.

9.10 «Сузор'е надзей». Нацыянальны тэлевізійны конкурс юных талентаў

9.40 Экран індыйскага кіно. «Ты будзеш маёй». Маст. фільм, 2-я сэрыя.

гы-Мансійску

11.15 «Усё нармальна, мама!». 12.15 Сад мары. 12.40 «Маршрут №...» 12.50 Біятлён. Чэмпіянат сьвету. Масавы старт. Мужчыны. Трансьляцыя з Хан-

14.05 «Ваша лято» 14.45 Сусьветная калекцыя кароткамэтражных фільмаў. «Другое жыцьцё». 15.15 «Касіяпея». Пазнавальны сэрыял.

15.45 Сэрыял «Барацьба за выжываньне» 17.20 Мэлялрама «Мой ласкавы і пяш-19.05 Камэдыя «Пацучыныя гонкі».

21 00 Панарама: палзеі тылня 21.50 Тэлебаромэтар. Прагноз надвор'я. 22.10 Бокс. Баі наймацнейшых прафэсіяналаў сьвету. Аляксандар Гураў — Жан-Марк Мармэк. Трансьляцыя з

22.55 Драма «Айчым» (Францыя).

CTB

сэрыял. 8.50 «СТВ-спорт». 9.05 «Менск і менчукі»

5.30 Музычны канал. 6.30 «Дзікая плянэта»: «Выратавальнікі» Дак. фільм. дак. фильм.
7.30 «Дэніс-непаседа». Мультсэрыял.
8.00 «Флінт — дэтэктыў у часе». Мульт-

9.15 «Партрэт у інтэр'еры» 9.15 «Парірат) інтів) еры».
9.30 «Аўтапанарама».
9.50 Сямейнае кіно з калекцыі «НаШпагік»: «Энак чатырох». ЗША, 2001.
10.45, 20.35 Кіно: Я.Еўсьцігнееў у маст. фільме «Сабачае сэрца».
12.00 «Сьнеданьне зь Інай Афанасье-

12.30 «Добры дзень, доктар!». 12.45 «Арт-экспрэс». Культурнае

12.43 - «Қр. тәкілірде», кулізурнае жацар-це сталіцы. 13.05 Кіно: Уіл Сьміт у баевіку «Дзень Незалежнасьці». ЗША, 1996. 16.05 «Відавочца». 16.35 «Жыцыё зъ Люі». Мультсэрыял. 17.25 «Залатая дзясятка Беларускай

опары». 17.55 «Вар'яцкі сьвет». Дак. фільм. 18.45 «168 гадзін». 19.30 «Усё для цябе». 20.00 «Пакуль гарыць сьвечка». 21.45 «Гавары пра каханьне». Музычн праграма.

праграма. 22.45 «Гульнявы рэфле 22.55 «Навіны СНД». ∠∠.ээ «Навіны СНД». 23.10 «Чысты голас». Дак. фільм цыклу «Агульны дом». 23.25 «Кіно»: трылер «Францускі сувяз-ны-2». ЗША, 1975.

• Першы музычны канал 8.00, 13.45 Рухач. 12.00 «Чарнасьліў». Культуралягічнае

шоў. 13.00 «Пра Fashion». Модная праграма. 17.00 Музыка.RU. 18.00 УльтраМікс. 23.00 МэгаМікс.

8.00 Сэрыял «Твінісы». 8.20, 13.25 Ералаш. 8.25 Армейскі магазын

8.50 Дыснэй-клюб: «Легенда пра Тарза-

• AHT

на». 9.10 «У сьвеце жывёл». 10.00, 14.00 Навіны (з субтытрамі). 10.10 «Падарожныя нататкі» 10.30 Пакуль усе дома.

11.55 «Новы дзень». «Каралі сьмеху»

насьці». 12.50 «Клюб падарожнікаў». 13.35 Дыснэй-клюб: «Геркулес». 14.10 «Васіль Раінчык». Дак. фільм цык

тя наш алтык». дак. флюм . 14.25 «Валадар смаку». 15.25 Ток-шоў «Выбар». 16.05 «Прынц Эгіпту». Мультфільм. 18.40 Гумарыстычны канцэрт.

20.30 «Контуры». 21.10 Прэм'ера. «Парк Юрскага пэрыяду: Закінуты сьвет» 23.25 Часы.

0.30 Камэдыя «Галівудзкі фінал» 2.30 «Дыброў-рагту». «Оскар».

• PTP 8 45 Чампіянат сьвету па аўтагонках у о.43 тэмпиянат сввету на аутагонках у клясе «Формула-1». Гран-пры Малайзіі Жывая трансьляцыя з аўтадрому Сэ

20.10 Спэцыяльны карэспандэнт. 20.35 Сусьветнае кіно. Прэм'ера. Вострасюжэтны фільм «15 хвілін слав

• Культура 11.05 «Андрэевіч». Дак. фільм. 11.35 «Маўглі». Мультфільм. 12.45 «Там пабылі…». Дак. сэрыял 13.15 Вуглы манежу. 13.45 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.

тэатру. Дж.Вэрдзі. «Атэла». Фільм-опэ ра. 17.50 Зорныя гады «Ленфільму» 18.30 Зноў пласьцінка пяс

14.40 «Час музыкі». 15.10 Шэдэўры сусьветнага музычнага

19.00 Вечары ў тэатры «Школа сучас-

най п'есы». 19.40 «Поўны нягоднік». Тэлесэрыял. 21.10 «Замкі жахаў». Дак. сэрыял. 21.40 «Культ кіно». «Вечар блазнаў».

Маст. фільм. 23.25 «Джазафрэнія». • нтв

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёньня. 9.05 Сэрыял «Бунтоўная плянэта». 10.05 «Расьліннае жыцьцё».

10.40 «гасьліннае жыцьце». 10.40 Вы будзеце сьмяяцца! 11.05 «Уплыў». 12.05 Дэтэктыў «Расьсьледаваньне» 13.30 «Жаночы погляд».

14.05 Свая гульня. 15.20 Прэм'ера. «Экстрэмальны кан

такт: акулы». 15.45 Ток-шоў «Прынцып даміно». 17.05 «Нацыянальная бясьпека: мёртвыя душы». 18.00 «Сёньня» з Кірылам Паздняковым. 18.35 Дэтэктыў «Сышчыкі». 4-я сэрыя. 19.45 Баявік «Першая кроў» (ЗША). 21.35 Прэм'ера. Трылер «Страх»

(ЗША). 23.30 Сэрыял «Клан Сапрана» (ЗША).

0.15 Часопіс Лігі чэмпіёнаў. • Эўраспорт 10.00, 18.30 Скачкі на лыжах з трампліну. К-185. Кубак сьвету. Планіца. 11.00 Скачкі на лыжах з трампліну. К-185. Кубак сьвету. Планіца. Жывая

трансьляцыя. 12.45 Біятлён. Чэмпіянат сьвету. 15 км. Мужчыны. Ханты-Мансійск грансьляцыя. 14.00 Лыжныя гонкі. Эстафэта, 4x10.

14.00 Лыжныя гонкі. Эстафэта. 4х10. Мухчыны. Фалун. Жывая трансыляцыя. 16.15 Шорт-трэк. Чэмпіянат сывету. Польшча. Жывая трансыляцыя. 20.00 Лыжныя гонкі. Эстафэта. 4х5 км. Жанчыны. Фалун. 21.00 Аўтагонкі сэрыі КАРТ. Мантэрэй. 23.00 Аўтагонкі сэрыі КАРТ. Мантэрэй. 23.00 Аўтагонкі сэрыі КАРТ. Мантэрэй.

23.00 Аўтагонкі Амэрыкен Лэ Ман. Сэб-0.15 Аўтагонкі сэрыі Наскар. Дарлінг

1 15 Tauic WTA— Magmi

I урнэ

Вольскі, Паўлаў, Ляўкоў, Дземідовіч, а можа, нават і загадчыца Ёцавіцкага ДК едуць прапаган-даваць свой «Дом культуры» ў абласныя цэнтры краіны. Працаваць «энэрэмаўцы» будуць ударнымі тэмпамі: 26 сакавіка яны адыграюць вялікі канцэрт у Горадні (Дом афіцэраў), 27-га музыкаў можна будзе пачуць у Берасьці (ДК прафсаюзаў), 28-га — у Гомелі (клюб «Адрэналін»). Пачатак усіх канцэртаў а 19-й гадзіне. Цана квіткоў 5—9 тыс.

Сяргей Будкін

пані. 11.00 «Гарадок». 11.30 Парад камэдый. «Я нічога ня ведаю, але раскажу ўсё» (Францыя). 1973 г. 1973 г. 13.00 Весткі. 13.20 Парляманцкая гадзіна. 14.10 Вакол сьвету. 15.05 Сьвет на мяжы. 15.40 Пакой сьмеху. 16.40 Вострасюжэтны фільм «Паміж анёлам і д'яблам» (Францыя). 1995 г. 18.50 У «Гарадку». 19.00 Весткі тыдия. «NRM»

праграма ТВ з 21 да 30 сакавіка

24 панядзелак

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны. 6.10, 7.10, 8.10, Добрай раніцы, Бела-

русь! 9.10 Прыгодніцкі фільм «Кава з кула-

9-10 Пры одницк фильм «кава з кула-ком» (талія). 10.05 Плянэта АРТ. 10.35 Кліп-абойма. 11.10, 22.00 «Магія каханьня». Сэрыял (Вэнасулал). Заключная сэрыя. 12.15 Панарама: падзеі тыдня. 13.05 Тэлебаромэтар. 13.20 Лірычная мэлядрама «А калі гэта

13.20 Лірычная малядрама «А калі гэта каханьне?». 15.15 «Не зявай!» 15.45 «Сузор'е надзей». Нацыянальны тэлевізійны конкурс оных талентаў. 16.10 Мультыклоб. 17.05 Дж.Лаў Х'юіт у сэрыяле «Одры Хепбэрн. Геторыя жыцыя» (ЗША). 18.15 «Знайсьці самога сябе». Відзафільм АТН. 18.35 З дакладных крыніц. 18.50 Г.Скакі ў драме рэжысэра К.Фрэнсыса «Адзін з галівудзкай дзясяткі (ЗША). 20.40 Калыханка.

21.00 Панарама. Інфармацыйны канал. 21.45 Навіны рэгіёну. 22.50 Зола Ік С. 18.20 «Парт у інтар'еры». 18.20 «Арт-экспрэс». Культурнае жыцьце сталіцы. 19.50 «СТВ-спорт». Тэпеальманах. 0.15 Мэлкарама «Заваны дом пасярод узгоркаў» (Румынія).

сэрыял. 7.15 «168 гадзін». Інфармацыйна-аналі-

CTB

маленыкі...» 20.40 «Адпачывай» 20.50 Кіно: Патрык Малдун, Тэрэза Расол, Цім Томэрсан у фантастычным фільме «Праект «Гадзока». ЗША, 2001. 22.50 «Навіны СИТ». Выканаўца жаданыняў. Зло неўміручае». ЗША, 1904. 5.00 Музычны канал. 5.30, 14.35 «ЗБЖ, ці...». Тэлесэрыял. 6.00, 15.50 «Паўзр рэйнджэрэ, ці Магут-ныя рэйнджэры». Тэлесэрыял. 6.25, 15.25 Джым Батан». Мульт-сэрыял. 6.50, 15.00 «Інспэктар Гаджэт». Мульт-

• Першы музычны канал 7.00 «Пад'ёмнік». Інфармацыйна-забаўляльная праграма ў жывым этэры. 9.00, 22.00 «120/80». Інфармацыйная

7.15 - 168 гадзін», Інфармацыйна-аналітычная праграма.
8.00 «Менск і менчукі».
8.15 (Х.40 - Тауналегія».
8.15 (Кію: Міў-Міў у камэдыі «Ніякіх праблем». Оранцыя, 1975.
10.05 Дак. фільм «Сьеятыні беларускай эммлі. Хатэнь» (Белеідуацынтар).
10.20, 20.10 «Тульнявы рэфлекс».
10.30 «Алгаря сусьветнай прэсы».
10.35 «Цалейны сывет». Дак. фільм. праграма. 9.10, 16.00 Рухач. 14.00 «ІнтэрАктыў». 17.00, 18.45, 22.10 УльтраМікс. 18.00 «Пра Fashion». Модная праграма. 23.00 МэгаМікс.

AHT

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.40 Haulisi

ь.ог., з.ог., голь, дорай раніцы». 8.05 Тэлеканая «Добрай раніцы». 9.45 «Гарк Юрскага пэрыяду: Згубле-сьет». Фантастыка. ЗША, 1997 г. 11.50, 22.55 «Фабрыка зорак-2». 15.15 «Новы дзень». «Сканэр».

15.40 «Новы дзень». «Расейскі экст-рым». Шматсэрыйны фільм «Парыскі 17.05 «Вялікав мыцыцё» з Андрэем Ма-лахавым. 18.10 Чалаевс і закон. 18.10 Чалаевс і закон. 19.00 Майстар-кляса. Уладзімер Край-ней. Б.5 Чакай имяне. рым». 16.10 Шматсэрыйны фільм «Парыскі антыквар», 1-я сэрыя. 17.05 «Вялікае мыцьцё» з Андрэем Ма-

17.00 «Болина».

18.10 Чалавек і закон.

18.10 Чалавек і закон.

18.55 Чакай мяне.

20.00 Час.

21.00 Ток-шоў «Выбар».

21.40 «Алошні герой-З».

23.25 Дэтэктыўны сэрыял «Уцякач».

9.45, 18.50 Весткі. Дзяжурная часьць. 10.00, 19.00 Весткі. 10.20 Прэм'ера. «Кароткае замыкань-не». Ток-шоў Фёдара Паўлава-Андрае-

віча. 17.50 «Камісар Рэкс». Тэлесэрыял (Аў-

17.50 «Камісар Рэкс». Тэлесэрыял (Аўстрыя—Германія).
19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.
19.50 Дабранач, дзеціі
19.55 Сэрыял «Правінцыялы».
21.00 Датэктыўны сэрыял «Кобра. Антытэрор». Фільм 5-ы. «Вянок санэтаў».
22.00 Ток—шоў «Весткі+».
22.30 Весткі — спорт.
22.40 Вячерні сзанс. Вострасюжэтны фільм «Тайна борта 25-16» (ЗША).
2000 г.

• Культура

неў 1940 Да 90-годзьдзя з дня нараджэньня Аляксандра Яшына. «ХХ стагодзьдзе Выбранае». «Чалавек з глыбінкі». 20.20 «Частую рабінай». Тэлеспэктакты (1976). Рэжысэр П. Рэзынікаў. 21.25 «Тым часам» з Аляксандрам Архангельскім. Інфармацыйна-аналітычая плаглама.

хангельскім, інфальза-ная праграма. 22.05 Ток-шоў «Школа зласлоўя» з Та-цянай Талстой і Дуняй Сьмірновай. 23.00 «Навіны культуры» з Уладзісла-вам Фляркоўскім. вам Фляркоўскім. 23.25 «Начны палёт». Вядучы Андрэй Максімаў

HTB

9.00 Сёныя раніцай. 9.15 Надвор'е на заўтра. 9.20 Экстрэмальны кантакт: акулы. 9.50 Смачныя гісторыі. 10.00, 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёныя. 10.05 «Іванкі International» у праграме Паўла Лабкова «Расьліннае жыцыцё».

трансьляцыя.

17.00 Валейбол. Ліга чэмпіёнаў. Фінал чатырох. Мужчыны.

18.00 Футбол. Спэцагляд.

18.00 Футбол. Спэцагляд.

18.03. 23.00 Эўрагалы. Футбольны часопіс.

20.15 Тэніс. WTA. Маямі. Паўтор.

0.45 Бокс. В.Калакода — Э.Герэра.

Паўтор. 10.35 Вы будзеце сьмяяцца! 14.30 «Колькі каштуе ідэя?» Ток-шоў «Прынцып даміно».

25 аўторак

● БТ 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны. 6.10, 7.10 Дюбрай раніцы, Беларусь! 8.10, 18.15 * Час кахаць». Сэрыял. 9.10, 17.05 Дж.Лаў Хіоіт у сэрыял. 9.10, 17.05 Дж.Лаў Хіоіт у сэрыял. 9.10, 17.05 Дж.Лаў Хіоіт у сэрыял. 9.10, 10.00 Існасьць. Духоўная праграма. 10.25 Падарохжа дылетані, «ЗША). 10.00 Існасьць. Духоўная праграма. 10.35 А. Назар 'ева і А.Градаў у мэлядрама. 10.35 А. Назар 'ева і А.Градаў у мэлядрама. 8—Вазым мане з сабой. «Дарская к/с.). 12.15, 14.35 Добры дзень, Беларусь! 13.05 А.3брусу ў дэтактые «Тіярсьценак з Амстэрдаму» («Масфільм»). 5.15 «Симак кепская ведэьма». Сэрыял для дзяцей (Вялікабрытанія). 15.30 Ганць цураў.

15.50 ч. а та кляснай». Моладзевы сэры-ял (Мжнародны францускі канал). 16.20 5x5. Інфармацыйна-забаўляльная праграма для старшаклясынікаў. 17.00 Кліп-абойма. 18.00 Навіны. 19.00 Дж. Чан у баевіку «Гарадзкі паляў-нічы» (ЗША).

20.40 Калыханка. 21.00 Панарама. Інфармацыйны канал.

21.45 Навіны рэгіёну, 22.00 Прэм'ера. Э.Рабе і Р.Матэас у рамантычнай гісторыі «Каралева сэр-цаў». Сэрьял (Каломбія—Вэнэсуэла). 22.50 Зона Ікс. 23.15 Начны этэр. 0.15 М.Дарк у авантурнай мэлядраме «Уамолеон. Памінай як звалі». (Францыя).

11.23 «Оню каханьня». Тэленавэла. 12.30 «Сямейныя страсьці». Ток-шоў. 13.30, 16.30, 19.30, 22.20 «24 гадзіны». 13.50, 18.40 «Круты Уокер». Тэлесэрыял. 16.45, 17.20 «Вовачка-1». Камэдыйны

сэрыял. 17.55 «Меншчына. Людзі, падзеі, фак-

• ств

5.00 Музычны канал. 5.30, 14.35 «ЗБЖ, ці..», Тэлесэрыял. 6.00, 15.50 «Паўэр рэйнджэрэ, ц Магут-ныя рэйнджэры». Тэлесэрыял. 6.25, 15.25 -Джым Батан». Мультсэрыял. 6.50, 15.00 «Інспэктар Гаджэт».

6.50, 15.00 «Інспэктар Гаджэт». Т.15 «Инешчына. Людэі, падзеі, факты». 725, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30, 24 гадзіны». 745, 19.50 «СПВ-спорт». Тэлеальманах. 8.05, 22.50 «Тажкалейтія». 8.15 Кіно: П.Малдун у фантастычным фільме «Праект «Гадзока». ЗША, 2001. 9.50 «Жк пайду я дарогай...». Дак. фільм. 10.25 «Гульмявы рэфлекс». 10.35 «Гад вуглом 23 з паловай». 11.00 «Такульт гарыць сывечка». 11.30 чВіно каханьня». Тэленавэла. 11.30 чВіно каханьня». Тэленавэла. 12.30 «Сямейныя страсьць тюк-шоў. 13.50, 18.40 «Кууты Уюкер». Тэлесэрыял. 16.45 «Цяста па жыцьці».

3.45 «Чыста па́ жыцьці». 7.20 «У нас усе дома». 7.55 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты». 18.05 «Добры дзень, доктар!

18.20 «Менск і менчукі».
18.25 «Тама дня».
20.05 «Запрашаем паскардзіцца...».
20.15 «Добры вечар, маленькі...».
20.35 «Закон і крымінал».
20.50 Кіно: Свявік «Мафіі наперакор».
23.00 «Навіны СНД».
23.15 Дак. фільм «Тарыторыя сьмерці».
23.45 Кіно: баявік «Джаксан па мянушцы «Матор». ЗША, 1988.

• Першы музычны канал

7.00 «Пад'ёмнік». Інфармацыйна-забаўляльная праграма ў жывым этэры. 9.00 «120/80». Інфармацыйная праграма.

9.10 Рухач. 14.00 «ІнтэрАктыў». 16.00 «20-ка Першых». 17.00, 22.15 УльтраМікс. 22.00 «Заваёўнікі кантынэнтаў». 23.00 МэгаМікс.

AHT 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.00 Нашы

8.00, 9.00, 16.00, 20.00, 20.00 навіны. 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы». 9.05, 19.00 «Зямля каханыя, зямля на-дзеі». Сэрыял. 9.50 Юры Саломін у дэтактыве «Сувэнір для пракурора». СССР, 1979 г. 11.20 «Фабрыка зоряк-2». 11.50 Дыснэй-клюб: «Перапынак». 15.10 «Новы дзень». Новыя цуды сывету.

20.00 Час. "
21.00 «Хто хоча стаць мільянэрам?»
22.00 Прэм'ера шматсэрыйнага фільму «Антыкілер». 1- орыя.
23.15 Цырымонія ўручэныя ўзнагарод амэрыканскай кінаакадэмі «Оскар-2003». Перадача э Лос-Анджэласу.
1.00 «Фабрыка зорак-2».

• PTP

845, 21.00 Дэтэктыўны сэрыял «Кобра. Антытэрор». Фільм 5-ы. «Вянок санэтаў». 9.45, 18.50 Вестиі. Дэяжурная часьць. 10.00, 19.00 Вестиі. 10.20 Прэм'ера. «Кароткае замыканьне». Ток-шоў Фёдара Паўлава-Андраевіча. 17.50 «Камісар Рэкс». Тэлесэрыял (Аў-

17.50 «Аммсар Раж». Гэлесэрьэн гүү стрыя—Германія).
19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.
19.50 Дабранач, дзеці!
19.55 Сэрьял «Правінцыялы».
22.00 Ток-шоў «Весткі — спорт.
22.40 Прам-гра. Фільм. Р-Радфарда
«Легенда Багера Ванса» (ЗША). 2000 г.
9.15 Надвор'е на заўтра.

• Культура

15.10 «Куміры». Данатас Баніёніс. 15.40 «До мажор». 16.05 «Трацьцякоўка— дар бясцэнны!»

«Райскі сад».
15.35 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат свету, Пары. Кароткая праграма. ЗША.
16.10 Шматсарыйны фільм. «Парыскі антыкавр.». 2-я сэрья.
17.05 — Вялика мыццё» з А. Малахавым.
18.10 — Ізмяніцы стагодзедя». Сьмерць «Сіняя птушка ўдачы». 16.35 «Сакрэты імпэрый, якія зьніклі» Дак. сэрыял (Вялікабрытанія, 1996). 17.30 Весткі.

кі. ны культуры. пацавыя таямніцы». «Вялікі 17.40 Навіны культу 17.55 «Палацавыя

17.55 «Палацавыя таямніцы», «Вялікі авантурыст» 18.25 «Слова і справа». Дак. сэрыял. Фільм 8-ы. «Апалае лісьце». 18.55 «Партытуры не гараць». Аўтарская праграма А Варгафціка. 19.20 «Знакамітыя арыі». Сцэна з опэры А Тама «Тамлет». 19.30 «Дапамажыце Тэлеку». Вячэрнія гісторыі для самых маленькіх. 19.40 «Фільм! Фільм! Мульт-

фільм. 20.00 «Ваш выбар, мадам!» Маст. фільм (Францыя, 2000). 21.25 «Што рабіць?» Праграма У.Траць-

иякова. 22.20 «Экалёгія літаратуры». 23.00 «Навіны культуры». 23.25 «Начны палёт» з А.Максімавым.

16.05 Сэрыял «Гангстэрскія войны: уцёкі з «Крыжоў». 17.15 «Увага: вышук!» «Тайна чорнага

возера». 18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай. 18.40, 22.20 Дэтэктыўны сэрыял «Тай-

18.40, 22.20 Дэтэктыўны сэрыял «Тайны сыледэтва». 19.45 Сэрыял «Бандыцкі Пецярбург: крах Антыбіётыка». 4-я сэрыя. 21.00 «Краіна і сывет». 21.40 Модны сэрыял «Сэкс у вялікім горадзе» (ЗША).

9.30, 1.45 Аўтагонкі на лёдзе. Паўтор. 10.00 Аўтагонкі сэрыі Наскар. Дарлін-гтан. Паўтор. 11.00 Аўтагонкі сэрыі КАРТ. Мантэрэй.

Паўтор.
14200 Біятлён. Чэмпіянат сывету. 15 км.
14200 Біятлён. Чэмпіянат сывету. 15 км.
14200 Біятлён. Ханты-Мансійск. Паўтор.
13.00 Лыжныя гонкі. Эстафэта. 4х10.
Мухченыь. Фалун. Паўтор.
14.00 Скачкі на лыжах з трамліну. К158. Кубак сывету. Планіца. Паўтор.
15.30, 21.00 Тэніс. WTA/ Маямі. Жывая трансыявця.

• Эўраспорт

9.20 Каманда.ги. 10.00, 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёньня. 10.05 «Кулінарны паядынак»: Цэкала супраць Кеасаяна. 14.30 «Любоўныя траўмы». Ток-шоў «Прынцып даміно». 16.10 Сэрыял «Бандыцкі Пецярбург». 17.20 Дак. драма «Злачынства і пака-

раньне». 18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай. 18.40, 22.20 Дэтэктыўны сэрыял «Тай-10.40, 22.60 доктыуны сэрыял чтал-ны сындатва». 19.45 Сэрыял «Бандыцкі Пецярбург: крах Антыбіётыка». 5-я сэрыя. 21.00 «Краіна і сывет». 21.40 Сэрыял «Сэкс у вялікім горадзе».

• Эўраспорт

10.00, 19.30 Валейбол. Ліга чэмпіёнаў. Фінал чатырох. Мужчыны. Паўтор. 11.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету, Вашынгтон. Кароткая прагра-

11.00 Фігурінае катаныне. Чэмпіянат сывету, Вашынгон. Кароткая праграма. Пары. 13.30, 20.30 Футбол. Паўтор. 14.00 Зўрагалы. Футбольны часопіс. 16.00 Фігурнае катаные. Чэмпіянат сывету, Вашынгон. Кароткая праграма. Пары. Паўтор. 18.00 Тэніс. WTA. Маямі. 21.00 Фігурнае катаныне. Чэмпіянат сывету, Вашынгон. Танцы на лёдэе. 0.45 Тэніс. WTA. Маямі. Першы чвэрцьфінал. Жывая трансьляцыя.

26 серада

●БТ
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны.
6.10, 7.10 Добрай раніцы, Беларусь!
8.10, 18.15 «Нас какаць», Сэрыял.
9.10, 17.05 «Одры Хелбар», Пісторыя жывыц», Сэрыял (ЗША), 10.0 «Сылавай, душа!», Фалыклёрныя калектывы Слуцкага раёну.
10.25 Задворує Тэлечасоліс.
10.55 Сола для дэботанта. Павал Адамчыкаў (ляжнася).

10.25 Здароує. Тэлечасопіс.
10.55 Сола для доботанта. Павал Адам-чыкаў (рэжысэр).
11.05.21.55 «Аралева сэрцаў». Сэрыял (Калломбія—Вансуэла).
12.15 Добры дзень, Беларусы.
13.05 А.3бруеў у рамантычнай мэлядраме «Ты ў мяне адна» (Расея).
14.45 «Масква — Менск».
15.15 «Самак келская ведзыма». Сэрыял для дзяцей (Вялікабрытанія).
15.00 Гінць цухаў.
15.00 -Гэта кляскай. Моладзевы сэрыял (Маккародны францускі канал).
17.00 Кліп-абойма.
19.00 А.Дэолра і Г.Бэдо ў псыхалягічнай мэлядраме «Дыпляматычны інцыдант» (Міжнародны францускі канал).

20.40 Калыханка. 21.00 Панарама. Інфармацыйны канал. 21.45 Навіны рогіёну. 22.50 Зона Інфарма. 23.15 Начны этэр. 0.15 М.Дарк у дэтэктыве «Хамэлеон-2. Партрэт» (Францыя).

5.00 Музычны канал. 5.30, 14.35 «БЖ, цы.» Талесэрыял. 6.00, 15.50 «Паўзо рэйнджэра, ці Магут-ныя рэйнджэры». Тэлесэрыял. 6.25, 15.25 «Джым Батан». Мультсэрыял. 6.50, 15.00 «Інспактар Гаджэт». 7.15 «Мешчына. Людзі, падзеі, факты». 7.25, 13.30, 16.30, 19.30, 22.55 «24 гадзіны». 7.45, 19.50 «СТВ-спорт». 7.55 «Сынеданьне зь Інай Афанасье-вай».

в.00 «Менск і менчукі». 8.05, 23.15 «Тэхналёгія»

8.05, 23.15 «Тажналёгія». 8.15 Кіно: баввік «Мафіі наперакор». ЗША, 1995. 9.55 Дак. фільм «Пра жыцьцій, складзе-нае зі мігненьняў» (Белвідзацэнтар). 10.25 «Запрашаем паскардзіцца». 10.35 «Над вуглом 23 з паловай». 11.05. 20.35 «Аўгапанарама». 11.15. «Закон і крымінал». 11.15. «Закон і крымінал». 11.20. «Озмейныя страсьці». Ток-шоў. 13.50. 18.40 «Курты Уокер». Талесэрыял. 16.45 «Вовачка-2». Камадыйны сэрыял.

17. 20 «У нас усе дома».
17. 55 «Меншчына. Подзі, падзеі, факты».
18. 05 «Плянэта людзі».
18. 20 «Чысты голас». Дак. фільм.
20. 05 «Гульнявы рэфлекс».
20. 15 Дзіцуны зкран. «Добры вечар, маленыкі..».
20. 50 Кіно: Усьміт у паліцэйскім баевіку "Дрэнныя хлопць». ЗША, 1995.
23. 40 «Не слыняйся». Дак. сэрыял.
24. 1945.

● Першы музычны канал

7.00 -Пад'ёмнік. 9.00 16.00 Рухач. 4.00 «Інарайстьў». 17.00, 22.10 Уньтрамікс. 22.00 «120/80». 22.30 «Пра Fashion». Модная праграма. 23.15, 2.00 МэгаМікс. 1.00 «Чарнасьпіў».

8.00. 9.00. 18.00. 20.30. 23.00 Нашы

навіны. 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы». 9.05, 19.05 «Зямля каханьня, зямля надзеі». Сэрыял. 9.50, 22.00 Шматсэрыйны фільм «Антыкілер». 10.40, 23.15 «Фабрыка зорак-2». 11.10 Дыснэй-клюб: «Лойд у космасе».

15.15 «Тайны забытых перамог». «Над-звычайны канструктар». 15.40 Фігурнае катаныне. Чэмпіянат свету. Мужныны Кароткая праграма. Перадача з ЗША. 16.10 Шматсэрыйны фільм «Парыскі антыквар». 3-я сэрыя. 17.05 «Бяліке мыцціе» 3.А. Малахавым. 18.10 «Жарт за жартам». 20.00 Час.

20.00 час. 21.00 «Слабае зьвяно» з М.Кісялёвай. 23.45 «На футболе» зь Віктарам Гусе-

вым. 0.15 Дэтэктыўны сэрыял «Уцякач». 8.45. 21.00 Дэтэктыўны сэрыял «Кобра.

8.45, 21.00 Датактыўны сэрыял «Кобра. Антытэрор». «Вянок санатаў». 9.45, 18.50 Весткі. Даяжурная часыць. 10.20. 19.00 Весткі. 10.20. Прэм'ера. «Кароткае замыканьне». Ток-шоў о Паўлава «Андраевіча. 17.50 «Камісар Рэкс». Тэлесэрыял (Аўстрыя—Германія). 19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква. 19.50 Дабранач, дзеці! 19.55 Сэрыял «Правінцыялы». 22.30 Весткі — спорт. 22.40 Вячэрыі сэанс. Дэтэктыў «Карупыя». 1990 г.

• Культура 15.10 «Малітва Сергію». Дак. фільм.

Рэжысэр Ю.Бялянкін. 16.05 «АРТ-панарама». Вядучы Б.Жу-

16.05 «РТ-панарама». Вядучы Б.Жу-тойрай. 16.35 Міжнародны Дзень тзатру. «Успа-міны ў садзе». Дак. фільм. Рэжысэр В.Токарава. 1-я сэрыя. 17.30 Весткі. 17.40 Навіны культуры. 17.45 «Айчына і лёсы». Глінкі. 18.25 «Слова і справа». Дак. сэрыял. фільм 9-ы. «Сьвящель Лука». 18.50 «Дапамажыце Тэлеку. Вячэрнія гісторыі для самых маленьки. 19.00 «Змоўка зьвяроў». Мультфільм. 19.15 б. год лякоем Пятрэнку. «Аго-нія». Маст. фільм. («Масфільм». 1981.). 21.40 «Алокрыф». Ток-шоў В.Ерафее-ва.

ва. 22.20 «Астравы». Георгі Буркоў. 23.00 «Навіны культуры» 23.25 «Начны палёт».

■ HTR

9.00 Сёньня раніцай. 9.20 Надвор'е на заўтра. 9.25 «Вочная стаўка». «Каханьне да ма-

гілы». 10.00, 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёньня. 10.05 «Шоў Алены Сыцепаненкі». 14.35 «Вы распачалі рамонт». Ток-шоў «Прынцып даміно». 16.10 Сэрыял «Бандыці Пецярбург». 17.20 Шічэрае прызананые. 18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай.

18.45, 22.20 Дэтэктыўны сэрыял «Тайны сыледзтва». 12-я сэрыя, заключная. 19.50 Сэрыял «Бандвыцій Пецарбург: крах Антыбіётыка». 6-я сэрыя. 21.00 «Краіна і сывет». 21.40 Модны сэрыял «Сэкс у вялікім горадзе» (ЗША).

• Эўраспорт

Зураспорт
 3,01,10,00,13,00 Экстрэмальныя віды спорту, Паўтор.
10,30 Фігуронае катаньне. Чэмпіянат сьвету, Вашынгон. Кароткая праграма. Мухчыны.
14,00 Снаўборд.
14,00 Фрыстайл.
15,00 Валяспорт. Кубак сьвету. Трэк.

Мэхіка. 16.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат съвету. Вашынгтон. Кароткая прагра-ма. Мужчыны. Паўтор. 18.00 Тэніс. WTA. Маямі. Другі чвэрць-

18.00 Тэнкс. w гм. мальны, да уг. фінал. Жывая трансыляцыя. 19.00 Футбол. УЭФА. Агляд. 21.00 Вячэрняя серада. Анонс. 21.15 Конны спорт. Кубак сьвету. Хертаген. 22.15 Гольф. US PGA. Спэцагляд. 23.30 Тэніс. WTA. Маямі. Трэці чвэрць-

27

чацьвер

ФБТ
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны
6.10, 7.10 Добрай раніцы, Беларусьі
6.10, 18.15-44 са каждых-Серьміп,
9.10, 17.10 «Одры Хелбарн, Гісторыя жыцьцы». Серьміп (ЗША), 10.00 «Віват, тэатарі» Юбілейнає сьвята ў Нацыянальным акадэмічным драматычным тзатры імя М.Горкага.
10.50 Наша спадчына. Наарэмезансныя маёнткі Беларусі.
11.05, 21.55-Каралева сэрцаў». Сэрыял. 11.15, 14.35 Добры дзень, Беларусы 13.05 А. Збруеў у псыхалягічнай драме «Посьпех» («Масфільм»).
15.15 «Самая келская ведзыма». Сэрыял для дзяцей (Вялікабрытанія).
15.40 Гяць цудаў.
15.50 «Гэта клясна!». Моладзевы сэрыял (Мізкародны францускі канал).
16.20 № 35.55.
16.20 № 36.20 №

21.45 Навіны рэгіёну 22.50 Зона Ікс. 23.15 Начны этэр. 0.15 Мэлядрама «Скрыпач» (Міжнарод-ны францускі канал).

5.00 Музычны канал. 5.30, 14.35 «ЗБЖ, ці...». Тэлесэрыял. 6.00, 15.55 «Паўэр рэйнджэрэ, ці Магутныя рэйнджэры». Тэлесэрыял. 6.25, 15.25 «Джым Батан». Мультсэрыял. 6.50, 15.00 «Ногактар Гаджэт». 7.15, 17.55 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».

факты». 7.25, 13.30, 16.30, 19.30, 22.35 «24 7-45, 15.0 «СТВ-спорт».
7-45, 13ма дня».
8.05, 22.55 «Тажналёгія».
8.05, 22.55 «Тажналёгія».
8.15 Кіно: Улі Сьміт у паліцэйскім баевіку «Дрэнныя хлопцы». ЗША, 1995.
10.25, 20.05 «Ульняявь рэфлекс».
10.35 «Пад вуглом 23 з паловай».

10.35 «Пад вуглом 23 в паловаи». 11.00 «Партрэт у інтэр 'еры». 11.15, 20.35 «Фільм, фільм, фільм». 13.0 «Віль окаханьня». Тэленавала. 12.30 «Сямейныя страсьці». Ток-шоў. 3.50 «Круты Уокер». Тэлесэрыял. 16.50 «Дружная сямейка». Камэдыйні

20.15 Дзіцячы экран. «Добры вечар,

опэры». 23.50 Кіно: С.Рокуэл, Дж.Мантэнья ў «чор-най» камэдыі «Джэры і Том». ЗША, 1998. • Першы музычны канал

ТІЕРШЫ ТУЭБІТПЫ КАПАГІ 7.00 «Пад'ёмнік». Інфармацыйна-забаў-ляльная праграма ў жывым этэры. 9.00 «120/80». 15.00 «ІнтэрАктыў». 16.00 Рухач. 17.00 УльтэрАМікс. 23.00 МэгаМікс.

AHT 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.00 Нашы навіны. 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы». 9.05, 19.00 «Зямля каханьня, зямля

надзеі». Сэрыял. 9.50, 22.00 Шматсэрыйны фільм «Анты-

кілер». 10.40, 23.15 «Фабрыка зорак-2». 11.10 Дысней-клюб: «Баз і яго каманда». 15.10 «Новы дзень». «Формула ўлады». Каралева Даніі. 16.35 «Новы дзень». «Расейскі экстрым». 16.05 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат

сьвету. Пары. Адвольная праграма. Перадача з ЗША. 16.05 «Пецярбург: час і месца». «Кліча 17.05 «Вялікае мыцьцё» з Андрэем Матруба маёй дружыны…» Вядучы А.Талу-

лахавым. 18.10 Сьмехапанарама зь Яўгенам Петрасянам. 20.00 Час. 21.00 ° Асноўны інстынкт». Ток-шоў Сывятланы Сарокінай. 23.45 Дэніс Холэр, Пітэр Уэлер у баеві-ку «Дах Сыету». ЗША, 1997 г.

8.45, 21.00 Дэтэктыўны сэрыял «Кобра. 6.43, 21.00 дзізківуны сэрымі «коора. Антытэрор», «Вянок санэтаў». 9.45, 18.50 Весткі, Дзяжурная часыць. 10.20 Прэм'ера. «Кароткае замыканы-не». Ток-шоў Ф.Паўлава-Андраевіча. 17.50 «Камісар Рэкс». Тэлесэрыял (Аўст-лы—

15.10 «Як козьлік зямлю трымаў». Мультфільм. 15.25 Майстар-кляса. Мсьціслаў Рас-

18.35 Міжнародны дзень тзатру. награма». 19.00 Міжнародны Дзень тзатру. Ф.С. Фішджэральд. «Ноч пвичотная». Прэм'ера тэлевэрсіі спэктаклю «Тэатру Месяцу». Рэжысэр С.Праханаў. 21.25 «Культурная рэавлюцыя». «Піцер — гэта вам не Масква». Праграма

— гэта вам не може.
М.Швыдкога.
22.20 Міжнародны Дзень тэатру. «Народжаны тэатрам». Юзаф Юзоўскі.
23.00 «Навіны культуры» з Уладзіславам

не», Ток-шиу мылья—Германія, 1930 Масцовы час. Весткі — Масква. 19.50 Дабранач, дзеції — Масква. 19.50 Дабранач, дзеції — Масква. 19.50 Дабранач, дзеції — Масква. 22.00 Ток-шоў «Весткі-». 22.00 Ток-шоў «Весткі-». 22.00 Ток-шоў «Весткі-». 22.00 Кінакакарэмія. Прэм'ера. Фільм Жан-Жака Бэнэкса. «Прыгора трупа» (Францыя—Германія). 2000 г. 20.00 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёныя. 10.05 «Кватэрнае пытаньне». «Гасыцёўня ў аранжавых тонах». 10.05 «Кватэрнае пытаньне». «Гасьцёўня ў аранжавых тонах». 14.30 «Паходжаньне чалавека». Ток-шоў «Прынцып даміно».

23.30 тэніс. w т. мазмі. трэці чвэрць-фінал. Жывая трансьляцыя. 1.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Кароткая прагра-ма. Мужчыны. Паўтор.

16.10 Сэрыял «Бандыцкі Пецярбург». 17.20 «Вочная стаўка». «Яхідна». 18.00 «Сёныя» з Тацянай Мітковай. 18.40 Сэрыял «Бандыцкі Пецярбург. крах Антыбіётыка». 7-я і 8-я сэрыі, заключныя. 21.00 «Краіна і сьвет». 21.40 Сэрыял «Сэкс у вялікім горадзе». 22.20 Дэтэктыўны сэрыял «Тайны

• Эўраспорт

10.00 Конны спорт. Кубак сьвету. Хертаген. Паўтор. 11.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Адвольная прагра-

П.00 чм уулас амилиттон. Адвольная прагра-ма. Пары. US PGA. Споцагляд. 14.30 Тэнк. VVTA. Мазин. Чашьерты чариыфінал. Жывая трансьявым 16.00 фігурнае катаныме. Чэмпінат сьвету. Вашынтон. Адвольная прагра-ма. Пары. Паўгор. 18.00 футбол. Кубок. Лібэртадорэс. 9.4. правы. спаброніцтваў.

16.00 Футобл. Кубок люзргадорэс. 8-ы дзень спаборніцтваў. 20.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Танцы на лёдзе. Арыгінальны танец. 23.30 Тэніс. WTA. Маямі. Першы паў-

фінал. Жывая трансьляцыя. 1.15 Снаўборд. Паўтор. 1.45 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынттон. Мужчыны. Адволь-ная праграма. Жывая трансьляцыя.

сэрыял. 18.05 «Тэатральныя гісторыі». 18.20 «Рамонт». Па просьбах чытачоў з правінцыі мы друкуем праграму не «зь пятніцы да чацьвярга», а «зь пятніцы да нядзелі»,

28 сакавіка пятніца

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Навіны.

18.00, 23.00 навіны. 6.10, 7.10 Добрай раніцы, Беларусь! 8.10, 18.15 «Час кахаць». Сэрыял (Ра-

сея). 9.10 «Одры Хепбэрн. Гісторыя жыць-ця». Сэрыял (ЗША). 4-я сэрыя, заключная. 10.00 «Сад мары». Перадача для дачн-

10.00 «Сад мары». Перадача для дачнікаў.

10.25 «На скрыжаваньнях Эўролы». Нацыянальны тэлефэстываль песьні.

10.50 Кухня КВК.

11.05, 21.55 «Каралева сэрцаў». Сэрыяп (Калюмбія—Вэнэсуэла).

12.15, 14.20 Добры дзень, Беларусы!

13.05 Лірэчная мляддама «Беражымяне, мой талісман».

15.15 «Самая кепская ведама». Сэрыя для дзяцей (Вялікабрытанія).

15.40 Гяць цудаў.

15.60 «Гэта клясна!». Моладзевы сэрыял (Міжнародны францускі канал).

16.20 55. Нафармацыйна-забаўляльная праграма для старшаклясынікаў.

17.05 Б.Галяін у маст. фільме «Ўсе кагосыці кахаюць». «Беларусьфільм»).

19.00 М.Бухс у сацыяльнай камадыі «Грошы ня пахаущь» (ЗША—Францыя— «Грошы ня пахнуць» (ЗША—Францыя— Вялікабрытанія). 20.40 Калыханка.

21.00 Панарама. Інфармацыйны канал.

21.45 Навіны рэгіёну. 22.50 Зона Ікс. 23.15 Прэм'ера. Л.Пэры ў любоўнай мэлядраме «У тумане» (ЗША—Вяліка-

5.00 Музычны канал. 5.30, 14.35 «ЗБЖ, ці..». Тэлесэрыял. 6.00, 15.50 «Паўэр рэйнджэрэ, ці Ма-гутныя рэйнджэры». Тэлесэрыял. 6.25, 15.20 «Джым Батан». Мультсэры-

ял. 6.50, 15.00 «Інспэктар Гаджэт». Мульт-сэрыял. Заключная сэрыя. 7.15, 17.55 «Меншчына. Людзі, падзеі,

ракты». 7.25, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 га-

дзіны». 7.45, 19.50 «СТВ-спорт». 7.55 «Сънеданьне зь Інай Афанасье-

ваи». 8.00, 18.15 «Менск і менчукі».

8.05, 22.50 «Тэхналёгія». 8.15 Кіно: сатырычная камэдыя «Натуральная бляндынка». ЗША, 1997. 10.00 «Хто за «Гарызонтам»...» Дак.

фільм (Белвідэацэнтар). 10.15 «Гульнявы рэфлекс». 10.25 «Запрашаем паскардз 10.35 «Пад вуглом 23 з пало

фільм. 11.00, 20.35 «Аўтапанарама».

11.15 «Тэатральныя гісторыі». 11.30 «Віно каханьня». Тэленавэла. 12.30 «Сямейныя страсьці». Ток-шоў. 13.50. 18.40 «Круты Уокер». Тэлесэры-

16.45 «Мэлыкі». Камэлыйны сэрыял 10.49 «Мэдык». Камэдыйны сэрыял.
18.05 «Філярманічны тыдзень».
18.10 «Агляд сусьветнай прэсы».
18.25 «Тэма дня».
20.00 «Рэактыўны бокс».
20.15 Дзіцячы экран. «Добры вечар,

маленькі...». 20.50 Кіно: баявік «Пакараць на месцы». ЗША, 1993.

эша, 1993. 23.00 «Навіны СНД». 23.15 «Кіно». Мэлядраматычная камэ-дыя «Каханьне і іншыя непрыемнасьці». Гішпанія.

● Першы музычны канал

7.00 «Пад'ёмнік». Інфармацыйна-забаўляльная праграма ў жывым этэры. 9.00, 16.00 Рухач.

14.00 «V.I.Р.онія». 17.00, 22.10 УльтраМікс. 22.00 «120/80». Інфармаці

ма. 22.30 «20-ка Першых». 23.30, 0.15 МэгаМікс. 0.00 «Заваёўнікі кантынэнтаў».

• AHT 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.20 Нашь

павіны. 8 05 Тэлеканал «Лобрай раніны»

о.05 тэлеканал «доорай раніцы».
 о.05, 19.05 «Зямля каханьня, зямля надзеі». Сэрыял.
 О.50 Шматсэрыйны фільм «Антыкілер».

3-я сэрыя, заключная. 10.40, 22.05 «Фабрыка зорак-2». 11.10 Дзіцячы сэрыял «Твінісы». 15.10 «Новы дзень». «Крылы».

15.35 «Новы дзень». Тэорыя неймавер-10.53 «Повы дзень». Тэорыя неимавер-насьці. «Галоўная таямніца жыцьця». 16.05 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Мужчыны. Адвольная праграма. Перадача з ЗША.

17.05 «Вялікае мыцьцё» з Андрэем Ма

вусамі». 18.40 Дакумэнтальны дэтэктыў. «Пры-ходзьце мяне забіваць». Справа 2002 г. ходзьце мяне заоїваць». Справа 2002 г. 20.00 Час. 21.00 «Поле цудаў» зь Леанідам Якубо-

вічам. 23.35 Сыгурні Ўівэр, Кевін Кляйн у дра-ме «Ледзяны вецер». ЗША—Францыя,

PTP

▼ Г Г В. 8.45 Дэтэктыўны сэрыял «Кобра. Антытэрор». Фільм 5-ы. «Яянок санэтаў». 9.45, 18.50 Весткі. Дзяжурная часьць. 10.00, 19.00 Весткі. 10.20 У пошуках прыгод. 17.50 Аншляг.

17.50 Аншляг. 19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.

19.50 Дабранач, дзеці! 19.55 Клюб «Тэатар + ТВ». Марыя Аро-

19-55 клюо «1затар + 18-, марыя дро-нова, Міхаіл Дзяржавін, Валеры Зала-тухін і іншыя ў сьвяточным калусыніку. 22.10 Вячэрні сзанс. Клінт Істау, Джон Малкавіч і Рэнэ Русо ў вострасю-жэтным фільме «На лініі агню» (ЗША). 1993 г.

• Культура 15.10 Фэстываль «Плошча мастацт

16.05 «Са столі».. 16.35 260 гадоў з дня нараджэньня Кацярыны Дашковай. «Айчына і лёсы». 17.15 «Гербы Расеі». Герб Белазерску.

.30 Весткі.

17.30 весткі. 17.40 Навіны культуры. 17.55 Паўдзённыя сны. 18.25 «Слова і справа». Дак. сэрыял. Фільм 10-ы, заключны. «Далёкая даро-

га». 18.55 Ток-шоў «Аркестравая яма». Вядучы А.Варгафцік. 19.35 «Даламажыце Тэлеку». Вячэрнія гісторыі для самых маленькіх. 19.40 «Вяршкі і карэньчыкі». Мультайным

фільм. 19.55 70 год Аляксандру Міту. «Лінія

20.50 «Гары, гары, мая зорка...» Маст. фільм («Масфільм», 1969), Рэжысэр 22.20 Блеф-клюб.

23.00 «Навіны культуры» з Уладзіславам Фляркоўскім. 23.25 «Хто там…».

● HTR

9.00 Сёньня раніцай. 9.20 Надвор'е на заўтра. 9.25 Дак. драма «Злачынства і пакараньне». 10.00, 11.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёнь-

ня. 10.05 «Нацыянальная бясьпека: мёрт-

очтацыяльная оживнека. мерт-выя душы». Расьсьледаваньне НТВ. 14.35 «Што будзе модна гэтым летам?» Ток-шоў «Прынцып даміно». 16.10 Сэрыял «Бандыцкі Пецярбург».

17.15 Каманда.ru. 18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай. 18.35 «Свабода слова» з Савікам Шус-

10.03 «Сьвочда илючь» — — — тэрам. 19.55 Залатая калекцыя: Джэймз Бонд — Роджэр Мур у баевіку «Карабель «Месяцовы гоншчык» (Вялікабрытанія — Францыя). 22.20 «Усё адразу!». Начныя забавы.

• Эўраспорт

4.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат свету. Вашынгтон. Мужчыны. Адволь-ная праграма. Жывая трансьянцыя. 6.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат свету. Вашынгтон. Танцы на лёдзе. Арыгнальны танец. Паўтор.

Арыгінальны танец, Паўгор. 9-30 Снаўборо, Паўгор. 10.00 Фрыстайл. Паўгор. 10.30, 16.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Мужчыны. Адвоньая праграма. Паўгор. 10.00 Тэніс. WTA. Маямі. Першы паўфінал. Паўгор. 14.00 Футбол. Кубак Лібэртадорэс. 8-ы дзень спаборніцтваў. Паўгор. 18.00 Футбол. УЭФА. Агля. 9д. эмпіянат сьвету. Вашынгтон. Жанчыны. Кароткая.

20.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Жанчыны. Кароткая праграма. Жывая трансьляцыя. 23.30 Тэніс. WTA. Маямі. Другі паўфі-

29 сакавіка субота

• БТ

7.00, 12.00, 15.00 Навіны. 7.15 «Бэльфэгор». Мультсэрыял (Міжнародны францускі канал). 7.40 Пяць цудаў.

7.50 «Не зявай!». Тэлеканал лля лзя-

цей. 8.20 Існасьць. Духоўная праграма. 8.55 «Усё нармальна, мама!» Забаў-

ляльная праграма. 9.35 Экран індыйскага кіно: «Мяжа». 1-я

9.30 жыра пирамись сэрыя, 11.00 Здароўв. Талечасопіс. 11.30 Тэлевізійны Дом кіно: «Бацькі і дзеці. Акторокая дынастыя Янкоўскіх». 12.15 Вясёлая сямейка. Гумарыстычная праграма. 12.45 Падарожжа дынетанта. «З гісторыі радашкавіцкай гімназіі».

рыі радашкавіцкай гімназіі». 12.55 Сола для дэбютанта. Максім Тры-

72.35 Сола для дээлоганта: Максім Тры-лецкі (мастак-графік). 13.10 Плянэта АРТ. 13.35 Дак. сэрыял «Пары і дуэты-2»

13.35 Дак. сэрыял «Пары і дуэты-2» (Міжнародны бранцускі канал).
14.00 «Маршрут №...».
14.05 Вэстэрн «Вуліцы Ларэда» (ЗША).
Заключная сэрыя.
15.15 «Энайсьці самога сябе». Відзафільм АТН.
15.35 Кумня КВ.
15.50 Камадыйны сэрыял «Лі Эванс. І што цяпер?» (Вялікабрытанія). Заключная сэрыя.

най сэрый. 16.20 КВК. 1/8 фіналу Эўралігі. 17.55 -На скрыжаваньнях Эўропы». На-цыянальны тэлефэстываль песьні. 18.25 Футбол. Адборачны матч чэмпі-

нату Эўропы. Беларусь — Малдова.

лишту сурилы. Беларусь — Малдова. Трансьящыя са гадыёну «Дынама». 20.25 Галоўнае пытаные. 21.00 Панарама. Інфармацыйны канал. 21.25 Футбол. Адборачны матч чэмпіянату Эўропы. Галяндыя — Чэхія. Трансьяцыя з Галяндыі. 23,25 Глація.

Трансьляцыя з Галяндыі. 23.25 Трэці тайм. 23.35 Начны музычны этэр.

● CTB

• СТВ
5.30 музычны канал.
6.30 «Дзікая плянэта», «Атлянтыда. Тайны мінойскай эпохі» з цыклу «Ў пошуках страчанага сывету». Дак. фільм.
7.30 «Дэніс-непаседа». Мультоэрыял.
8.00 «Флінт — дэтэктыў у часе». Мульт-

сэрыял. 8.25 «Хіткліф». Мультсэрыял. 8.50, 19.50 «СТВ-спорт». 9.00 «Рэактыўны бокс».

9.15 «Адпачывай». 9.25 «Сьнеданьне зь Інай Афанасье-

ваи». 9.50 «Сямейнае кіно з калекцыі «Hallmark», «Арабскія прыгоды». ЗША. 10.40, 20.05 Кіно: лірычная камэдыя «Усьмешка Мэламэты» (1-я сэрыя). Ра-

сея. 12.05 «Разам» 12.35 «Плянэт

12.05 «Разам». 12.35 «Плянэта людзей» 12.50 «Філярманічны ты 12.55 «Рамонт».

13.05 Кіно: камэдыя «Сустрэнемся на

таіці». 14.50 «Відавочца» з Іванам Усачовым 15.20 «Чыста па жыцьці». Камэдыйн

сэрыял. 15.55 «Жыцьцё зь Люі». Мультсэрыял.

16.20 «Вуншпунш». Мультсэрыял. 16.50 «Запрашаем паскардзіцца». 17.00 «Аўтапанарама».

17.20 Кіно: Жан-Поль Бэльмандо ў тр леры 1976

1976. 19.30 «24 гадзіны». 21.35 Кіно: Брытні Сыпірс у камадыйнай мэлядраме «Скрыжаваньні». ЗША. 23.15 «Навіны СНД». 23.30 Кіно: фільм «Госфард-парк». ЗША—Італія.

• Першы музычны канал

8.00, 12.15 Рухач. 12.00 «Заваёўнікі кантынэнтаў». 17.00 Музыка.RU.

18.00 УльтраМікс. 23.00 МэгаМікс. ● AHT

8.00 Дзіцячы сэрыял «Твінісы»

8.20 Грай, гармонік любы!
 9.00 Слова пастыра.

9.15 Здароўе. 10.00, 14.00 Навіны (з субтытрамі). 10.10 «Смак» з Андрэем Макарэвічам. 10.30 «Сьмехапанарама» Яўгена Петра-

сяна. 11.10 Прэм'ера. «Вяртаньне лалому. Ларыса Доліна. Адэса». 11.50 Павел Любімцаў у праграме «Па-

дарожжы натураліста». 12.20 «Срэбраны шар».

12.55 Разумніцы і разумнікі 12.55 Разумніцы і разумимі. 13.25 Ерапаш. 13.35 Дыснай-клюб: «Геркулес». 14.10 «Доктар Несьцярэнка». Дак. фільм цыкту «Наш агульны дом». 14.25 «Расейская рулетка» з Валдысам

15.15 «Спэцвагон да Варкуты». Дак

фільм. 15.40 Камэдыйны баявік «Вялікі белы

падман». ЗША. 17.15 Гумарыстычная праграма

«Сьмешныя людзі». 18.55 «Хто хоча стаць мільянэрам?» з Максімам Галкіным.

20.30 Нашы навіны. 21.05 Футбол. Адборачны матч чэмпія

нату Эўропы, Зборная Альбаніі — збор нам Расеі. 22.55 Што? Дзе? Калі? 0.10 Сэмюэл Л.Джэксан і Томі Лі Джонз у судовай драме «Правілы бою». ЗША, 2000.

PTP

8.45 Ранішняя пошта.
9.20 «Сто да аднаго». Талегульня.
10.15 Сам сабе рэжысар.
11.15 У пошуках прыгод.
12.10 Клюб санатараў.
13.00, 19.00 Весткі.
13.20 Угні КУюстані Кевін Кёстнэр у вострасожэтным фільме «Целаахоўнік».
1991 г. 15.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат

сьвету. Адвольны танец. Трансьляцыя з

17.00 мая сям я.
18.00 Аншляг.
19.25 Люстра.
19.50 «Сумленны дэтэктыў». Аўтарская прагарама Эдуарда Пятрова.
20.15 Сусьветнае кіно: Мэл Гібсан і Джодзі Фостар у прыгодніцкім фільме «Мэвэрык» (ЗША). 1994 г.

• Культура

11.05 ГЭГ. 11.20 «Графаман». Аўтар А.Шаталаў 11.45 Канікулы! Канікулы! «Чорная курыца, ці Падземныя жыхары». Маст.

рыца, ц ттадземныя жыхары». маст. фільм. 12.55 «Ненаселены востраў (аповеды старога марака)». Мультфільм.

13.25 «Там бывалі...» Дак. сэрыял (Вя-лікабрытанія, 1999). 7-я сэрыя, заключ-

ная. 13.55 «До мажор». Забаўляльная праграма. 14.25 Да 80-годзьдзя з дня нараджэны ня. «Міхаіл Анчараў. Чатыры пар

14.25 Да 80-годзьдзя з дня нараджэнь-ня, «Міхаіл Анчараў. Чатыры пары году». Дак. фільм. 15.15 95 гадоў з дня нараджэньня Л.Варпахоўскага. Д.Патрык. «Дзіўная місыс Сэвідж». Тэлевэрсія спактаклю Тэатру імя Массавету (1975). Рэжысэр Л.Варпахоўскі.

17.50 Магія кіно.

18.20 «Рамантыка рамансу». Вядучы 10.20 «Гамапівка рамапсу». Бядучы Л.Сярэбрэнікаў. 19.00 «Сфэры» з Інакенціем Івановым. 19.40 «Поўны нягоднік». Тэлесэрыял

19.40 чтоула плодпіль. 19лесэрвял (Германія—Аўстрыя—Італія, 1994). Рэжысэр Б. Фішэраўэр. 7-я сэрыя. 20.30 «Вялікія раманы дваццатага стагодзьдзя». Інгрыд Бэргман і Рабэрта

HTR

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00 Сёньня. 9.05 «Кулінарны паядынак»: «Варылі два таварышы». 10.05 «Кватэрнае пытаньне». «Музыка

вітражоў». 11.05 «Прынцэса зь Ніжняга». «Прафэтіло «прападер». 11.25 Служба выратаваньня. 12.05 Прыгодніцкі фільм «Мільён гадоў да нашай эры» (Вялікабрытанія).

19.00 Супэркрос. Чэмпіянат сьвету.

трансьляцыя. 21.45 Футбол. Чэмпіянат Эўропы. Эўра-2004. Кваліфікацыя. Францыя—

• БТ 7.0, 12.00, 15.00 Навіны. 7.15 «Бэльфэгор». Мультсэрыял (Міжнародны францускі канал). 7.40 Пяць цудаў. 7.50 Мультыклюб. 8.30 Арсэнал.

9.05 Алхімія слова

9.00 Алхімія слова. 9.10 «Сузор'е надзей». Нацыянальны тэлевізійны конкурс юных талентаў. 9.40 Экран індыйскага кіно: «Мяжа». 2-я сэрыя.
 11.15 Сад мары. Перадача для дачні-

каў. 11.45 Наша спадчына. Нэаклясычныя 11.45 наша спадчана: Поаклясычныя сядзібы Беларусі. 12.15 «Усё нармальна, мама!» Забаўляльная праграма. 13.00 «Ваша лято».

13.35 «Сьвятло далёкай зоркі. Міхаіл Пташук». Аўтарская праграма Аляксандра Дамарацкага. 14.05 Прыгодніцкі фільм «Першага кра-

14.05 Прыгодніцій фільм «Першага кра-савіка» (Ігалія).
15.15 «Касіялэ». Пазнавальны сэрыял (Міжнародні» францускі канал).
15.40 Сывет жывёл у сэрыяле «Бараць-ба за выжываньне» (Вялікабрытанія).
16.35 Кліп-абойма.
17.15 Лірычная мэлядрама «Вясна на Зарэчнай вуліцы».
18.55 Робэрт дэ Ніра ў крымінальнай драме «Бронцкая гісторыя» (ЗША).
21.00 Панарама: падзеі тыдня.
21.50 Тэлебаромэтар. Прагноз надво-р'я.

. 22.10 Гістарычны фільм «Любоўныя 22.25 «Проста мама» Дак. фільм цыклу гісторыі лэдзі Гамільтан» (Германія— «Агульны дом». гісторыі лэдзі Гамільтан» (Германія— Францыя—Італія). 23.50 Вольная барацьба. Міжнародныя спаборніцтвы на прызы А.Мядзьведзя

5.30 Музычны канал. 6.30 «Дзікая плянэта». «Выратавальнікі» Дак. фільм.

7.30 «Дэніс-непаседа». Мультсэрыял. 8.00 «Флінт— дэтэктыў у часе». Мультсэрыял. 8.25 «Хіткліф». Мультсэрыял.

• CTB

8.25 «Хіткліф». Мультсарыял. 8.50 «СТВ-спорт». 9.05 «Менск і менчукі». 9.15 «Партрэт у інтэр'еры». 9.30 «Аўтапанарама». 9.50 «Сямейнае кіно з калекцыі «Нашпак». «Арабскія прыгоды». ЗША. 10.40, 20.35 Кіно: лірычная камадыя «Усмешка Мэламэты» (2-6 сарыя). 12.05 «Сьнеданьне зь Інай Афанасье-

вай». 12.30 «Добры дзень, доктар!». 12.45 «Арт-экспрэс». Культурнае жыць-

цё сталіцы. 13.05 Кіно: трагікамадыя «Допінг для анёлаў». СССР, 1990. 15.00 «Відавочца» з Іванам Усачовым. 15.30 «Вовачка-2». Камадыйны сэрыял. 17.00 «Хамцьё за Люі». Мультсэрыял. 17.00 «Такая прафасія».

17.25 «Навіны сусьветнай шоў-індустрыі». 17.55 «Вар'яцкі сьвет». Дак. фільм. 18.45 «168 гадзін». Інфармацыйна-літычная праграма. 19.30 «Усё для цябе». 20.00 «Пакуль гарьць сьвечка». 22.00 «Гульнявы рофлекс». 22.10 «Чланіявы рофлекс».

«Агульны дом».
22.40 Кіно: Білі Зэйн, Рон Сылвэр, Кары-Хіраюкі Тагава ў фільме «Небясьпечная зона». ЗША, 1995 г.

• Першы музычны канал

8.00, 13.45 Рухач. 12.00 «Чарнасьліў». Культуралягічнае шоу. 13.00 «Пра Fashion». Модная праграма.

17.00 Музыка.RU. 18.00 УльтраМікс. 23.00 МэгаМікс.

● AHT

8.00 Дзіцячы сэрыял «Твінісы». 8.20, 13.25 Ералаш. 8.30 Служу Расеі! 8.55 Дыснэй-клюб: «Легенда пра Тарза-

на». 9.15 «У сьвеце жывёл». 10.00, 14.00 Навіны (з субтытрамі). 10.10 «Падарожныя нататкі» з Д.Крьи вым. 10.30 Пакуль усе дома.

11.10 Дог-шоў. 11.50 «Новы дзень». «Шукальнікі». Ноеў каўчэг. 12.15 «Новы дзень». Тэорыя неймавер-

насьці. «Уражальная цішыня». 12.45 «Клюб падарожнікаў» зь Юр'ем Сянкевічам. 13.35 Дыснэй-клюб: «Геркулес». 14.10 «Валадар смаку» з Валдысам

14.10 «Валадар смаку» з сыгиначия превышия 15.05 Ток-шоў «Выбар». 15.45 Георгі Вішан у камадыі «Па азлалык». СССР. 1980 г. 17.15 Жывая прырода. «Браты па крыві» (заключная сэрыя). 18.10 Мэрыл Стрып, Клінт Іствуд у мэна 18.10 Мэрыл Стрып, Клінт Іствуд у мэна превышення превы

лядраме «Масты акругі Мэдысан». ЗША, 1995 г. 20.30 Контуры. 21.10 «Апошні герой-3».

22.10 Вялікая прэм'ера. Стывэн Сыгал у баевіку «Мігатлівы». 23.45 Часы.

0.45 Рэальная музыка PTP 9.15 Ранішняя размова зь Дзьмітрыем Кісялёвым. 9.45 «Гарадок». Дайджэст. Забаўляль-

9.45 - Гарадок- Дайлжэст. Забаўляльная праграм.
10.20 Парад камэдый. Маст. фільм «Канікулы ў Вагасе» (ЗША). 1997 г.
12.10 Парляманцкая гадзіна.
13.20 Вакол сьвету.
13.20 Вакол сьвету.
14.15 Фігурнае катаньне. Чэмпізнат сьвету. Жайчыны Адвольная праграма.
Трансьявцяя з Вашынгтону.
15.40 Сьвет на мяжы.

15.40 Сьвет на мяжы. 16.15 Пакой сьмеху. 17.10 Прэмія «Сэзар». Маст. фільм «Таксі» (Францыя). 1998 г. 18.50 У «Тарадку». 19.00 Весткі тыдня.

20.10 Спацыяльны карэспандэнт. 20.35 Сусьветнае кіно: прэм'ера. Шэ-ран Стоўн, Дастын Хофман і Сэмюэл Л.Джэксан у фільме «Сфэра» (ЗША). 1998 г.

1998 г. 23.15 Фігурнае катаньне. Чэмпіяна: сьвету. Паказальныя выступы. Жыва: трансьляцыя з Вашынгтону. • Культура

11.05 Прагулкі па Брадвэі. 11.35 Канікулы! Канікулы! «Брэмэнскія музыкі», «Чароўныя ліхтарыкі». Мульт-

12.05 Мой цырк. 12.35 Чорныя дзіркі. Белыя плямы. 13.30 «Час музыкі». Тэлечасопіс. 14.00 Шадзўры сусыветнага музычнага тэатру. В.Моцарт. «Вясельле Фігара».

тэатру. В. Моцарт. «Вясельне Фігара». Фільм-опзра.
17.20 135 гадоў а дня нараджэныя Максіма Горкага. «ХХ стагодзадзе. Выбранае». «Страсьці па Максіму».
18.15 Ратраспэктыва фільмаў па творах Максіма Горкага. «Ягор Бульноў і іншыя». Маст. фільм.
19.45 «Поўчы нягоднік». Тэлесэрыял (Германія—Аўстрыя—Італія, 1994). 8-я салыя

сэрыя. 20.35 «Больш чым каханьне». «Сярод шумнага балю».
21.10 «Салярыс». Маст. фільм. Рэжы-сэр А.Таркоўскі.

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 Сёньня.

• нтв

16.00, 17.00 Сёньня.
9.05 Прям'ера. Сэрыял у нядзелі: «Каханьне ўдаўца». 1-я сэрыя. (ЗША).
10.5 я*Расьпіннае жыцыцё».
10.35 Вы будзеце сымянцца!
11.05 Прагряма -Уллыў».
12.05 Вострасюжэтны фільм «Турботная нядзеля».
13.45 Смачныя гісторыі.
14.05 Свая гульня.
15.15 Застрэмальны кантакт: амэры-

канскі алігатар. 15.45, 16.05 «Мастацтва рабіць камплімэнты». Ток-шоў «Прынцып даміно». 17.05 Нацыянальная бясьпека: апошні віраж аўтапраму. 18.00 «Сёньня» з Кірылам Паздняко-

вым. 18.35 Дэтэктыў «Сышчыкі». 6-я сэрыя. 19.40 Фільм тыдня: Арнольд Шварцэ-

нэгер у баевіку «Без кампрамісаў» (ЗША). ошлу. 21.40 Дэтэктыў «Сьмерць нягодніка»

(Францыя). 0.10 Сэрыял «Клан Сапрана» (ЗША). • Эўраспорт 4.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Жанчыны. Адвольная праграма. Жывая трансьля-

цыя. 7.00 Супэрспорт. Чэмпіянат сьвету. Аўстралія. 7.45 Супэрбайк. Чэмпіянат сьвету. Аў-

7-3-0 угородина — горалія В.30 Супарбайк. Чэмпіянат сьвету. Аўстралія. Жывая трансьляцыя. 9-30 Супарбайк. Чэмпіянат сьвету. Аўстралія. Агляд. 10.15 Супарспорт. Чэмпіянат сьвету.

9.50 стралія. Аглад 10.15 Супэрспор гралія. Агляд

10.15 Супэрспорт. Чэмпіянат сывету. Аўстралія. Агляд. 10.30, 16.30 Футбол. Чэмпіянат Эўро-пы. Эўра-2004. Кавліфікацыя. 13.30 Матакрос. Чэмпіянат сывету. Пшпанія. Жывая трансыяцыя. 14.30 Фітурнае катаньне. Чэмпіянат сывету. Вашынттон. Жанчыны. Адволь-ная праграма. Паўтор. 17.30 Вэляспорт. Крытэрыюм. Жывая трансыялцыя. 19.00 Футбол. Чэмпіянат Эўропы. Эўра—2004. Кваліфікацыя. Паўтор. 20.00 Аўтагонкі сэрыі Наскар. Брыс-толь. толь. 21.00 Аўтагонкі сэрыі Інды.

2.1.00 Аутагонкі сэрыі Інды. 22.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынітон. Паказальныя вы-ступы. Жывая трансьляцыя. 1.15 Сулэрбайк. Чэмпіянат сьвету. Аў-стралія. Паўтор. 2.00 Сулэрспорт. Чэмпіянат сьвету. Аўстралія. Паўтор.

1.15 Экстрэмальныя вілы спорту. Паў-

тор. 1.45 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Танцы. Адвольная праграма. Жывая трансыляцыя.

13.50 Смачныя гісторыі. 14.05 Свая гульня. 15.20 Марк Рудынштэйн. «Жаночы по-гляд» Аксаны Пушкінай. 16.05 Жан-Поль Бэльмандо ў камэдыі «Пачвара» (Францыя—Італія). 18.00 «Сёньня» з Кірылам Паздняко-

Эўраспорт

• Зураспорт 4.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Танцы. Адвольная праграма. Жывая трансьяяцыя. 6.00 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Жанчыны. Карот-кая праграма. Паўгор. 9.30, 14.00 Футбол. УЭФА. Агляд. Паў-тор.

тор.
11.30, 18.00 Фігурнае катаньне. Чэм-піянат сьвету. Вашынтон. Танцы. Ад-вольная праграма. Паўтор.
16.00 Лёгкая атлетыка. Крос. Чэмпіянат сьвету. Лязана.

сьвету. Лязана. 17.00 Вэляспорт. Крытэрыюм. Жывая нсьляныя

Сант-Луіз. 20.00 Тэніс. WTA. Маямі. Фінал. Жывая

Мальта. Жывая трансьляцыя. 23.45 Футбол. Чэмпіянат Эўропы. Эўра-2004. Кваліфікацыя. Агляд. 2.30 Фігурнае катаньне. Чэмпіянат сьвету. Вашынгтон. Жанчыны. Адвольная праграма. Жывая трансьляцыя.

30 сакавіка нядзеля

Моды Вясны'03

Сэзон вятроў набірае сілу. Хут-ка вясна прымусіць нас распра-нуцца і зьмяніць колеры настрою на больш яркія. Мы расквітнеем, прывучаючы свае замерэлыя целы да цяпла, мядовых пахаў і гучных мэлёдый, мы станем часьцей усьміхацца і кахаць мацней, адданей, перастаючы адчуваць сьлізкую прорву пад падэшвамі чаравікаў. Ужо сёньня людзі ў перагружаных цягніках мэтро паглядаюць жвавей, і можна сьпяваць, калі сьпявае ўнутры стомленае ал зімовай апатыі сэрца мленае ад зімовай ататыї сэрца, якое цяпер не баіцца фразы «гля-бальнае пацяпленьне». «Spring is in the air!»— «Вясна ў паветры»! Гэты выклік спалучае ўсе

Сусьветы, ахопленыя россыпам сьвежых сьмелых жаданьняў і не-прыманьня вайны ў Іраку, як і любой іншай вайны, любых іншых сьлёзаў..

Вясною'03 нямодна быць расчараваным. У модзе іншыя тэндэнцыі папулярна быць зацікаўленым. Новыя ідэі цэняцца як ніколі. Вясновы сьвет ляціць наперад і ня церпіць заспаных твараў, плястыкавых вачэй без натуральнага бляску і асабліва рэплік накшталт «нічога ня хочацца». Сьвет больш не калектыўны, цяпер Съвет облад кожны змагаецца сам з саобю госил за сябе, таму чакаць, што вецер нанясе пераменаў проста на карнізы, варта, толькі калі ты перад гэтым паклаў усе сілы на ажыцьцяўленьне

гэтых чаканьняў. Узросты блытаюцца, і ў хуткім часе разумныя падлеткі ды іх сучасныя бацькі зьбяруцца за аднымі сталамі з

імберавай гарбатай. Як інакш, калі моладзевая мода 2003-й вясны па-добная да моды часоў панкавай маладосьці бацькоў сёньняшніх хлопцаў і дзяўчат. Калі хочаце выглядаць су гдзяучат. Калі хочаце выглядаць су-часна, кіньце вокам на чорна-белыя папяровыя сьведчаньні адвязанай маладосьці тых, хто вас нарадзіў. Вясной у сьвеце пануе стыль паласа тых чырвона-белых (можа, бел-чыр вона-белых?) рэчаў, грубых мэталіч-ных упрыгожаньняў, скураных ботаў-кайстраў-рамянёў і супярэчлівых на-грудных надпісаў «Каханьне неістотнае — Важна верыць у каханьне», напісаных адзін на другім. А парфума ў модзе цёплая, лёгкая і кветкавая, таму не зьдзіўляйцеся, калі за вечар міма вас два дзясяткі разоў пранясецца шлейф «Masumi ie t'aime». вага паху сёлетняй вясны

культавага паху селетням вясны. Агульная тэндэнцыя да спрашчэнь-ня і даступнасьці робіць немагчымым любы гвалт над сабой. Таму што молнае ўсё лёгкае: лёгкія тканіны лёгкія пахі, «Coca-cola light», лёгкія цыгарэты, лёгкі алькаголь, лёгкія дачыненьні, лёгкія колеры, лёгкая літаратура, лёгкі рок, лёгкі джаз і лёгкія

елы, не абцяжараныя звышвагой. Вясной'03 актуальна займацца ўсім, што падабаецца, і ўсім, што ніколі не выхолзіла, бо сучасны чала век — унівэрсальны, які ўсё можа і не баіцца выглядаць сьмешна ці ня-своечасова. Таму своечасовае ўсё.

Маляваць акварэльнымі фарбамі, вучыць новыя мовы, перастаўляць мэблю, падарожнічаць, пісаць песьні, пячы пірагі з вадзяністымі галян-

дзкімі трускалкамі, вышываць дроб-ным крыжыкам, нараджаць дзяцей худзець, хадзіць у царкву, сьвятка ваць дні народзінаў забытых празаікаў, рабіць вечаровыя практыка-ваньні для прэсу, сыпяваць, шмат працаваць, засынаць без стымулятараў сну, прачынацца без стымулятараў прачынаньня, кахаць, любіць рау прачынальня, кахаць, люоць, выкінуць тэлевізар, набыць кампу-тар, завесьці шэрую котку... Ці пля-містага сабаку. Яшчэ адная тэндэнцыя новай вяс-

 быль залаволеным. Пакінуль маркотныя скаргі на жыцьцё, глум леньне з нагоды праблемаў і агрэ сіўнае непрыманьне сьвету. Вясной новага году вуліцы нашых гарадоў мусяць поўніць каляровыя людзі з усьмешкамі, энэргіяй і эмоцыямі, а не расчараваньнем і роспаччу на тварах. Сёлета модна быць разумным, шчасьлівым і апалітычным, будаваць сваё жыцьцё ўласнымі сіламі, ня сьпісваючы ўсе непрыемнасьці на ўладу, Бога ці яшчэ якія звышнатуральныя сілы. Быць задаволеным і задавольваць. Рэальна гледзячы на рэчаіснасьць, выхоўваць у сабе здаровы аптымізм.

Сьвятлець ужо пачынае, калі большасьць яшчэ разглядае экранізацыі сваіх пачуцьцяў у сьне. Раніцай усё цяплейшыя прамяні казычуць шчокі і вусны, будзяць, каб ніякім чынам ня даць прапусьціць чарговы пачатак чарговага дня, размаляванага ў ко-лер вясны і новых нябачаных і нечулер вясны і новых нярачаных і нечу-ваных уражаньняў для кожнага. Тэда Лі, Менск

ВОДГУК

Яшчэ пра гомельскія помнікі

У «НН» ад 7 сакавіка Сяргей Баранаў у артыкуле «На пацеху Жырыноўскаму» разважаў пра гомельскія помнікі. У тэксьце пераважаюць эмоцыі, а не зда-ровы местачковы глузд. Ёсьць і недагаворкі. Напрыклад, помнік транзытнаму пасажыру Пушкіну ў Гомелі мог бы глядзецца іначай, каб прыслухаўся хтось адпаведны да тутэйшых вольных мастакоў (Ан-друсь Скідан і кампанія). Мастакі мелі праект зусім недарагога манумэнту: пліта з адбіткамі колаў карэты і блытанінаю сьлядоў чалавека, што выходзіў зь яе да ветру. Так помнік мог бы зрэалізавацца ў Эўропе, але ня ў нас, дзе ўсё яшчэ пануе савецкі манумэнтальны стэ рэатып.
Нэгатыўную ролю казакаў у гісто-

рыі Гомелю ня варта абсалютызаваць, намякаючы на неабходнасьць разбурыць помнік Хмяльніцкаму. Гісторыя штука злая: гарнізон урада-вых войскаў у 1651 г., трымаючы ка-зацкую аблогу, мусіў выразаць гомельскіх мяшчан, што мелі сувязь з ворагам. Я ня быў бы супраць, каб побач з гетманам Багданам сталі манумэнты іншых пэрсанажаў таго часу (Януш Радзівіл, Міхаіл Кры-чэўскі, Аляксей Трубяцкой ды інш.). таусы, жимксей труонцкой ды інш.). Абы толькі новыя пакаленьні ведалі гісторыю.

У рэальным жыцьці не стае ні помнікаў, ні гістарычных велаў гараджанаў. Палута Бадунова, Аўген Калубовіч, Рыгор Клімовіч ды іншыя нашыя землякі за цяперашнім часам ня будуць ушанаваныя дзяржавай, бо належаць да процілеглай ёй трады

Мікалая Румянцава, усталяваны ў парку. Спасылка на гістарычную ролю яго бацькі ў задушэньні паў-станьня Касьцюшкі не вытрымлівае крытыкі. М.Румянцаў, хоць і быў прадстаўніком расейскай каляніза цыйнае кагорты, вызначаўся сваёй адукаванасьцю і мэцэнацтвам. Ён фундаваў працу археографа Івана Грыгаровіча ды пачынальніка нашае археалёгіі Зарыяна Далэнгі-Хадакоў скага, якія зьбіралі матэрыялы, карысныя для Беларушчыны. Тут варта дадаць, што помнік Румянцаву аздоблены ў мове беларускай.

Што да Ірыны Паскевіч, у гонар якой пераназвалі частку Першамай-скай вуліцы ў гістарычную Ірынін-скую, дык і тут ня трэба гарачыцца. Мо гэта сьведчаньне зруху ў сьвядомасьці нашае ўлалы, і пакрысе ў Гомелі пачнуць зьнікаць бальшавіцкія тапонімы. Ірына ня той прыклад, каб рабіць зь яе жупел, страшыдла. А вось на якой мове будуць выкананыя новыя шыльдачкі, трэба паглядзець. Як па мне, дык хай вуліца будзе й Першамайскай, абы не па-расейску было напісана.

Сяргей Балахонаў, Гомель

ЯК ГЭТА БАЧЫЦЦА

Засьнежаная Горадня

У адрозьненьне ад Беластоку. у Горадні дарожныя і камунал ныя службы амаль не пасыпаю вуліц і тратуараў сольлю. Са сыне гам змагаюцца там традыцыйнымі мэтадамі — мятлой і шуфляй. Бывае часам сьлізкавата, але можна хадзіць па белых тратуарах, бязь ліпкай гразі пад нагамі. Хаця ў Беларусі гарадзкі транспарт амаль дарруст тарадзкі грапспарт амалі дар-мовы, але карыстацца ім зімою не-выгодна. Шмат людзей езьдзіць аў-тобусамі і тралейбусамі. Пяшком прайсьціся па белым і сухім сьнезе гэта прыемнасыць, якой не су стракаецца на пасоленых тратуарах Беластоку.
Горадня ад Беластоку ў 60 км.

Торадни ад веластоку у ос кан. Надвор'е і клімат тыя ж. Але людзі апранаюцца зусім інакш. У Беларусі на галовах жыхароў дамінуюць салі-дныя шапкі-«вушанкі». Носяць іх мужчыны і жанчыны. Апрача таго, шмат жанчын носяць футры, якія нашы дамы апранаюць, ідучы ў цар-кву ці касьцёл. Мужыкі таксама апра-нуты так, каб быць гатовымі абараняшца ал 30-градуснага марозу

пяцца ад эбо радуснага марозу.
Горадня даволі хутка эўрапеізуец-ца. У рэстаране «Беласток» афіцы-янткі, апранутыя ў прыгожыя ўніформы, амаль бегаюць па зале, выконваючы сваю працу. Таму нават пры вялікай колькасьці гасьцей можна зьесьці абед і заплаціць рахунак за 20 мінут з моманту ўваходу. Праўда, у прадуктовых крамах часта можам сустрэць савецкі падыход да працы але такіх 20-гадовых «дзевушак» мо жам спаткаць і за прылаўкам у Бела стоку ці Варшаве. Відаць, не пераносяць яны свае працы, хамаватага сяць яны сває працы, ламаватат а працадаўцы і ўсіх кліентаў крамы, што даюць зарабіць яе ўласыніку. У вялікім дзяржаўным унівэрмагу ў Горадні, дзе хацелася мне набыць вопратку, дзьве магазыншчыцы дапамагалі выбіраць адпаведны тавар з такой ангажаванасьцю, як у салёне моды на Ліповай у Беластоку. Проста цяжка адысьці ад прылаўку і нічога не купіць

Мяне як гісторыка прыемна ўразі-ла ў Беларусі даступнасьць да ар-

хіўных матэрыялаў. Найбольш сак луных матэрыялау. паисольш сак-рэтныя дакумэнты НКУС можна на-ват ксэраваць за адпаведную плату Карыстаюцца імі ў большасьці палякі, мясцовых гісторыкаў праблемы фарміраваньня бальшавіцкай улады менш цікавяць. У Польшчь доступ да матэрыялаў, якія кампрамэтавалі б дзяржаўную ці нацыя нальную палітыку, значна больш аб межаваны. І самае прыемнае ў працы наведвальнікаў гарадзенскіх ар хіваў — адпаведныя папкі трапля юць на рукі дасьледчыка за пяць мінут пасьля выпісу патрабаваньня У варшаўскіх архівах трэба падацы адпаведныя дакумэнты дзень раней, а нясьпешнасьць і пышлівасьць тамашніх супрацоўнікаў напамінае эмацыянальны стан менскіх пастаэмадыянальны стан менских паста-рэлых чэкістак, застаўленых пільна-ваць уваход у Нацыянальную біблія-тэку. На гэтым фоне кампэтэнтнасьць гарадзенскіх архівістак (у архівах працуюць выключна жанчыны) ыемна ўражвае. Яўген Мірановіч, «Ніва», Беласток

У абарону Бабруйскага музэю

Зусім нядаўна паўторна быў разбураны помнік ахвярам палітычных рэпрэсій у Бабруйску. зноў з гэтага гораду прыйшло паведамленьне аб тым, што былі вылама ны дзьверы і выразаныя аўтагенам замкі ў музэі ГА «Беларуская асацыя-цыя ахвяр палітычных рэпрэсій». Экспанаты для музэю зьбіралі на працягу 14 гадоў. Такі музэй на тэрыторыі Беларусі толькі адзін. Працай у музэі

кіравала Ганна Бакач, цяпер яе

адхілілі ад абавязкаў. Сябры Беларускай асацыяцыі ах-вяраў палітычных рэпрэсіяў (і я ў тым ліку) з хваляваньнем назіраюць за падзеямі ў Бабруйску. Спроба зьнішчыць помнік і музэй— гэта жа-даньне новых узурпатараў схаваць праўду аб гісторыі нашага народу ад маладога пакаленьня.

Ларыса Шукайла, Магілёў

Беларуса — у Чырвоную кнігу

11 лютага газэта Ватыкану «Osservatore romano» ўпершыню надрукавала матэрыял на беларускай мове. У ім Папа піша пра беларускія праблемы. Галоўнай ён лічыць праблему сям'і: «Беларусь апынулася ў беспрэцэдэнтным дэмаграфічным крызысе... Алькагалізм у апошні час прыняў зусім цяжкія формы». Аднак Папа наўрад ці будзе пачуты, бо слухае толькі той, хто жадае пачуць. А вельмі цяжка беларусу расплюшчыць свае вочы з п'янага чаду і агледзецца, у якім жудасным

становішчы ён апынуўся. Апошнім часам складаецца ўра-жаньне, што дзяржава больш клапо-

ціцца пра нейкую Вяртлявую Чаротаўку, пра якую нам штодзень лапоча сацыяльная рэкляма. У дзяржавы няма ніякіх праграм па падтрымцы маці і дзіцяці. А выплаты малалым маці і дзіцяці. А выплаты маладым матулям па доглядзе дзяцей мізэр-ныя. З 21 лютага аб'яўлена, што гэ-тыя выплаты павялічаны на 10% і цяпер складаюць цэлых 58000 руб-

леў! Гадуйцеся, дзеткі! Пройдзе час, і можа стацца так, што па пустых залях Нацыянальнай бібліятэкі будзе пырхаць тая Вяртлявая Чаротаўка ды дзівіцца, навошта людзі пабудавалі ёй такі палац.

Аляксандар Місянскі,

ІРАК І ВАКОЛ ІРАКУ

Любы дыктатар, якому не-вайна надасьць упэўненасьці ў заўтрашнім дні, не павінен спаць спакойна, і таму я кажу «так» вайне. І я буду маліцца, каб амэрыканская зброя біла дакладна ў цэль.

Павал Тарасюк, Менск

* * *

Чаму дагэтуль «Беларускі Вызвольны Рух» не агучыў свайго намеру паўдзельнічаць у бараць-бе супраць дыктатуры Хусэйна? Вядома, што некалькі тысячаў расейнаў гатовыя выехань на лапамогу раку. А ў супрацьлеглым лягеры зья-віўся б батальён беларускіх жаўне-раў. Асабіста я гатовы ўступіць у такі батальён. Чакаю загаду камандуюча-

Аўген Сідорык, Прага

J Іукашэнка спадабаўся студэнтам

У мінулую пятніцу, 14 сакавіка, А.Лукашэнка сустрэўся з сту-дэнтамі Белдзяржунівэрсытэту Ён прачытаў лекцыю на тэму «Гістарычны выбар Беларусі». Кіраўнік дзяржавы пачаў прамову а 12-й, а скончыў гаварыць

Пачатак быў даволі рэзкі: «Ад БДУ я чакаў большага». Лукашэнка выка заў незадаволенасьць тым, што га-лоўны ўнівэрсытэт краіны не адказ-вае дабром (чытай: падтрымкай) на дабро, якое бачыць ад дзяржавы. Навуковыя лябараторыі, вучэбныя карпусы, інтэрнаты не знаходзяцца ў належным стане. А між тым у бюджэне ёсын асобны артыкул «На фінансаваньне БДУ». Сёлета ўнівэрсытэ атрымае 43 млрд. рублёў, што скла дае траціну ўсіх выдаткаў на вышэйшую адукацыю. Надалей гэтую суму плянуецца зменшыць, што, аднак «не павінна адбіцца на стыпэнды

ях». Прэзыдэнт закрануў балючае пытаньне закрыцьця факультэту фунда-мэнтальнай і нетрадыцыйнай мэды-цыны. Маўляў, трэба рыхтаваць прафэсіяналаў у тых галінах навукі, якія маюць сталае значэньне. На вошта патрэбны мэнэджэр у сфэры мэдыцыны? «Найлепшы мэнэджэр

Самай цікавай часткай былі алказы А.Лукашэнкі на пытаньні студэн таў пра сытуацыю ў Беларусі. Ён вы казаўся супраць нават ускоснага ўдзелу Беларусі ў ірацкай вайне: «Беларусы за сваю гісторыю ўжо наваяваліся».

Іншыя пытаньні: «Як звадзіць дзяўчыну ў рэстаран за стыпэндыю?» Парада прэзыдэнта: «Знайдзіце іншую даяўчыну», «Як Вы ацэньваеце стан беларускай культуры? Калі можна, у двух словах». Адказ: «Магу ў трох: лепш, чым учора». Студэнты рэагавалі нязмушана.

Юлія Інышава якая там была, Менск

Карціць адказаць на нарыс Уладзя Калупаева «Скарачэньне насельніцтва — гэта нармальна», надрукаваны ў «НН» ад 28 лютага. Я не кандыдат эканамічных навук, але я дакладна ведаю, што, каб ня цяхкае эканамічнае становішча, я мела б трох ці чатырох дзетак. Цяпер у мяне толькі двое, таму што я хачу, каб яны елі і апраналіся ня горш за сваіх адна-годкаў, каб мелі магчымасьць атрымліваць дадатковыя веды і наведваць ліваць дадагі ковый зедві і наведваць розныя гурткі (бо ўсё гэта ўжо не бяс-платна), кожны год выяжджаць да мора ці да цёткі ў Расею і каб іх бацькі не аддавалі апошняе на ўсё гэта, а мелі грошы і на сваё жыцьцё, каб было куды гасьцей пазваць ці было на чым да іх даехаць.

Таму наша сям'я спынілася толькі на дваіх дзецях. Я вельмі зайздрошчу тым, хто мае траіх. А вы кажаце пра «пераход нацыі ў шэраг высока-

Сьвятлана Палонская, Рэчыца

Жук-Грышкевічы

Сёлета споўнілася 100 гадоў з дня нараджэньня Вінцэнта Жук-Грышкевіча, у 1971— 1982 гадох — Старшыні Рады БНР. Наша карэспандэнтка ў Канадзе Віялета Кавалёва сустрэлася з жонкай В.Жук-Грышкевіча — спадарыняй Раісай.

«НН»: Спадарыня Раіса, ці можаце Вы прыгадаць свае ўражаньні ад першай сустрэчы зь

Вінцэнтам Жук-Грышкевічам? Раіса Жук-Грышкевіч: Вінцук быў такі кударлявы, старэйшы ад усіх нашых хлапцоў, і меў вельмі спаважны і сумны выраз твару. Ну вядома, прайшоўшы ўсе гэтыя катаргі... Але як ён пачаў гаварыць! Гаварыў Вінцук вельмі прыгожа. Не сыпяшаючыся, кожны сказ закончаны... Ён быў настаўнікам, так што думкі ў яго былі ўсе арганізаваныя, і ён мне страшна спадабаўся сваёй гутаркай.

Раіса Жук-Грышкевіч, 1947 г.

пасьля зноў спаткаліся. Нарэшце Вінцук пытаецца: «Мне казалі, у Вас єсьць сястра. А дзе ж яна?» А я тады працавала на другім канцы гораду, у шпіталі. Ну, словам, запрасілі сястру. Так мы спаткаліся і потым сталі сустракацца.

«НН»: І дзе Вы найчасьцей бы-

Вінцэнт Жук-Грышкевіч нарадзіўся 10 лютага 1903 г. у Будславе. Вучыўся ў беларускіх гімназіях у Будславе і Вільні. У 1926 г. скончыў праскі ўнівэрсытэт Карла IV. Шмат гадоў быў выкладчыкам у Віленскай беларускай гімназіі. У 1939 г., пасьля акупацыі Чырвонай Арміяй Вільні, быў арыштаваны і засуджаны на 8 год лягераў.

«НН»: А калі і дзе адбылася гэ-

тая першая сустрэча?

Р.Ж-Г.: Я была ў Вільні перад вайной, і Вінцук быў у Вільні, але ў Вільні мы ня бачыліся. Затое зь віленскіх часоў ён ведаў маю сястру, Валю Жукоўскую. Потым, ужо па вайне, як вярнуліся з Італіі і Вінцук жыў у Лёндане, яны былі ў частым сутыку зь Міколам Абрамчыкам — ягоным сябрам яшчэ з Прагі. І Міколава жонка Ніна, зямлячка мая, зямля ёй пухам, усё казала Вінцуку: «Я маю для цябе слаўную дзяўчыну — сястру Валі Жукоўскай...»

калі Вінцук прыехаў у Таронта на пачатку 1950 г., адзінай знаёмай у яго была якраз Валя. Ён да яе дабраўся, яны пагаварылі прыемна, валі ўдваіх?

Р.Ж-Г.: Як толькі вольны дзень хадзілі мы ў рыбалоўства. Вінпук рыбалоў страшэнны. Я сама рыбалкі не любіла, у нас у сям'і тата ніколі гэтым не захапляўся, але хадзіла за Вінпуком... Аднак для рыбалкі патрэбныя вуды. А хто з нас тады меў грошы? Я прыехала ў Канаду безь зімовага паліто. Хоць ведала, што Канада — краіна халодная... Працавала прыбіральшчыпай у тубэркулёзным шпіталі, Вінпук таксама працаваў на чорнай рабоце ў старэчым доме... Карацей, купіць вуды нам не

Але Вінцук ведаў, як вуду зрабіць. Ён набыў бамбук і ўсе гэтыя дроцікі — а я ж дантыст, рука спрытная

мусіць быць! Я яму зрабіла такую вуду, што ён заўсёды ганарыўся. А ў мяне, каб я ня нудзілася, быў проста патычок, і наверсе прывязаная лёска... Пасыля я толькі здагадалася, чаму я мушу таксама хадзіць з вудаю. Вінцук быў хітры — ну ведама ж, старэйшы. Калі мы ідзем двох рыбакоў, дык у нас уся рыба лічыцпа на лявіх.

Ажаніліся мы 4 верасьня 1953 г., толькі-толькі пасьпелі ўладзіцца, як стала вядома, што Вінцука могуць паслаць у Мюнкен — арганізоўваць беларускую рэдакцыю радыё «Вызваленьне». У сьнежні 1953-га прыскага камітэту вызваленьня народаў Расеі: «NEW YEAR'S GREETINGS. WE OFFER YOU POST CHIEF BELORUSSIAN DESK RADLIB. AIRMAILING DETAILS». І ён павінен падпісаць кантракт на 1 год. Я была вельмі незадаволеная, не хацела яго пускаць: «Мы толькі пажаніліся, а ты елзеш на цэлы год?»

Сябры ягоныя маладзейшыя наладзілі для яго разьвітальную вечарыну. А я на той вечарыне прадэклямавала яму верш Ларысы Геніюш:

«Калі цябе, мілы, краіна пакліча За родны змагацца парог, То суму ня будзе ў мяне на абліччы І жалю ня будзе ў грудзёх...»

Вінцуку гэта вельмі спадабалася. Вось так я яму «дала дазвол»... І ён паехаў. А пасьля я думала —

І ён паехаў. А пасыля я думала — каб ён не паехаў, я, мусіць, ня здолела б да экзаменаў падрыхтавацца, навуковую працу напісаць і паздаваць усё. Усё ж такі жонка, трэба дом глядзець, варыць... Хаця ён лепей варыў ад мяне, разумнейшы быў на ўсіх франтах...

Вінцук пасхаў у Мюнхен, ня маючы яшчэ канадзкага грамадзянства. І я яго тады ня мела. Я скончыла унівэрсытэт у траўні 1954-га і ўвосень таго ж году атрымала грамадзянства. Тады я стала старацца пасхаць у Мюнхен, бо калі я, жонка, маю грамадзянства, дык муж таксама мог вярнуцца ў Канаду. Я прысхала да Вінцука на Каляды, у яго якраз кантракт сканчаўся. Мы пагаварылі — і ён даў згоду прадоўжыць кантракт яшчэ на год.

Але калі й гэты тэрмін скончыўся, я сказала, што далей заставацца ў Мюнхене я ня згодная. Баялася, што я забудуся ўсю практыку, яна вельмі скамплікаваная. Мне аж сны сталі страшныя сьніцца... Вінцук бачыў, што я сапраўды не мату, і мы вярнуліся.

Прыехаўшы зь Мюнхену, сталі ўладжвацца. Тое, што Вінцук там

зарабляў, мы ашчаджалі, каб даць задатак за дом і за інструмэнты. Бо на дантыстычныя інструмэнты. Бо на дантыстычныя інструмэнты задатак — тое самае, што задатак на дом, і потым сплачваць кожны год. Мы шукалі дом, каб быў недалёка ад Таронта, але не ў Таронта, бо мне там клімат не падабаўся. Доўга езьдзілі, пакуль Вінцук не знайшоў гэты дом у Бэры. Калі ён прывёз мяне сюды ўпершыню, я пабачыла гэтыя сходы, што наверх закручвыающа, — усё, я хачу тут жыць! Але сылярша трэ было пагаварыць зь мясцовымі дантыстамі — ці захочуць яны мець яшчэ аднаго дантыста ў Бэры. Сустрэліся мы зь імі, і ў сьнежні 1956-га купілі гэты дом.

…Я мела дома дантыстычны кабінэт, шмат працавала. Вінцук, як вярнуўся зь Нямеччыны, ня меў платнае працы, але дапамагаў мне, быў маім мэнэджэрам, і ён шмат сіл аддаваў грамадзкай дзейнасьці. А да таго ж ён быў ужо немалады чалавек… Ён быў старэйшы за мяне на няцэлыя 17 год. Вінцук пераняў старшынства ў Радзе БНР пасьля таго, як у 1970 годзе памёр Мікола Абрамчык, больш-менш ягоны равесьнік. І ён быў на гэтай пасадзе да лістапада 1982 г. — амаль да свайго 80-годзьлая.

«НН»: Ці шкадаваў Вінцэнт Жук-Грышкевіч, што яму не давялося вярнуцца ў Беларусь?

Р.Ж-Г.: Ведаеце, калі ў Таронта была Другая сустрэча беларусаў паўночнай Амэрыкі, у той час якраз разгарнулася вялікая кампанія «за вяртаньне на Радзіму». Вельмі ціснулі на нас. І Вінцук меў на той сустрэчы вялікі даклад, які называўся «Мы ня вернемся пад савецкую акупацыю». Якое шкадаваные можа быщь? Трэба адваявацы незалежную Беларусь і тады ехаць, а ня ехаць у лжу, каб там ізноў зь цябе зьдзекаваліся. За гэтую незалежную Беларусь ён і змагаўся. Гэта была ягоная мара, пуцяводная зорка ўсяго ягонага

На рыбалцы. 1960-я г.

У выніку дагавору генэрала Сікорскага з Молатавым пра вызваленьне з савецкіх лягераў польскіх грамадзянаў у 1942 г. Вінцэнт Жук-Грышкевіч атрымаў свабоду і ўступіў у польскі корпус 8-й Брытанскай Арміі. У складзе корпусу браў удзел у бітве пад Монтэ Касіна, Пасьля вайны апынуўся ў Англіі, дзе разам зь іншымі жаўнерамібеларусамі заснаваў Згуртаваньне беларусаў Вялікай Брытаніі.

«Тады як Мікола Абрамчык прысьвячаў вялікую частку свайго часу міжнароднай дзейнасьці Рады БНР, Вінцэнт Жук-Грышкевіч працаваў перадусім над структурамі як Рады, так і арганізацыйнага жыцьця дыяспары наагул. Пад ягоным старшынствам, напрыклад, быў перагледжаны і ўдасканалены Статут Рады БНР. Усёю сваёю дзейнасьцю Жук-Грышкевіч намагаўся ўтрымаць дух нашага грамадзтва — беларусаў замежжа — кругом Радь БНР».

Івонка Сурвілла, Старшыня Рады БНР.

Казачка на Дзень Волі

дарстве, можа, у тым самым, дзе жывём мы з вамі, здарылася такое здарэньне.

Спачатку ўсё ішло сваёй чарадой мянялася ночка з зарой, людцы жылі сабе пажывалі, дабра нажывалі і нават не залумваліся, што так вечна ня будзе, што знойдзецца зайздросны на іхняе шчасьце. А яно, між тым, так і сталася. Завёўся па суседзтве люты имок. Вось аднойчы давай гэны цмок выхваляцца:

– Я люты цмок, зубамі — шчоўкшчоўк, кіпцюрамі — драп-драп, хва-стом — ляп-ляп! Я самы прыгожы! Я самы дужы!..

– Як жаба ў лужы, — гэта цмока-

ва жонка, ведзьма брыдкая, свае тры грошы прыткнула. — Ты б не выхваляўся тут, а ішоў на працу — зла-дзейства якое ўчыніў ці махлярства... Вунь, я чула, што за гарамі, за марамі, за дрымучымі лясамі ў людзей на небе брыльяньцістыя зорачкі сьвенянь — ты такіх ня маеш.

Дык я пайду і ўкраду, — сказаў

Пайшоў і ўкраў. Нанізаў на нітку, пачапіў сабе на шыю і давай выхва-

— Я люты цмок, зубамі — шчоўкшчоўк, кіпцюрамі — драп-драп, хва-стом — ляп-ляп! Я самы-самы-

Прусак з вусамі! — гэта зноў

выхваляйся — яшчэ ў дарогу зьбірайся. Я чула, што ў людзей на небе срэбны месячык сьвеціць — ты тако

Дык пайду і ўкраду, — сказаў

Пайшоў і ўкраў. Нанізаў на нітку. пачапіў на другую шыю (дарэчы, трэба сказаць, што быў той цмок сапраўдны — трохгаловы), ды зноў выхваляенна:

— Я люты цмок... — А бадай ты змоўк! — жонкаведзьма ніяк не супакоіцца. – стары сыляпы корч, усялякую драбязу цягаеш, а галоўнага ня бачыш! Там жа на небе само ясна-красна

— Дык я пайду і ўкраду, — сказаў

Сказаў і зрабіў.

Сонца сабе пачапіў, а на месцы сонца свой партрэт павесіў. На знак таго, што зараз ён у тым краі кіраваць будзе. На партрэце тым паўстаў цмок ва ўсёй сваёй красе — пуза вы каціў, лапы ды крылы раскірэчыў, адна галава на захад, другая ўсход, трэцяя зьверху ашчэрылася, а хвост абаранкам закруціў...

Ад таго часу стала ў нашым царстве-гаспадарстве цёмна, зімна, сумна... І невядома, колькі б так мучыўся народ, ажно знайшоўся адзін хлапчак, чыста дзівак. Узяў ён і кажа так папросту:

— Чаго распусьцілі нюні, а ну — сядлаць коні! У пагонь! Вызвалім сонца-агонь!

Але зь яго толькі пасьмяяліся

Куды табе, Іван-прастак, які зь цябе ваяк, вытры смаркачы, цмока не перамагчы...

Іван кпіны сьцярпеў, нічога не адказаў, асядлаў коніка свайго і рушыў

Спачатку паехаў ён да сваіх сябрукоў. Думае, зьбяром войска чым больша — сьмялей будзе з цмокам ваяваць. Прыехаў да першага,

Працяг на старонцы 14.

НЕВЯДОМАЯ БНР

Захарка і Савецкая Расея

Масква, жнівень 1920 году. Залагодзіўшы апошнія неабходныя фармальнасьці, старшыня дэлегацыі БНР для перамоваў з бальшавіцкім урадам Васіль Захарка заняў сваё месца ў цягніку, які кіраваўся празь Петраград на Рэвэль. Калі да адыходу цягніка заставалася пяць хвілін, Захарка пабачыў за акном знаёмы твар, і настрой у яго адразу сапса-

Гэта быў прадстаўнік Наркамату міжнародных справаў таварыш Гай, які апекаваўся беларускай дэлегацыяй падчас яе месячнага бясплённага сядзеньня ў Маскве. Гай папрасіў Захарку затрымацца яшчэ на некалькі дзён. Васіль Захарка выйшаў і, плюнуўшы на ненавісны маскоўскі брук, панура пацягнуўся за бальшавіком.

Неяк ня так яно ўсё ўяўлялася, калі ў сьнежні 1919, раскалоўшы Раду БНР — ачысьціўшы яе ад прапольскага элемэнту, беларускія сацыял-рэвалюцыянэры і сацыял-фэдэралісты ўзяді курс на напыянальнае паўстаньне. Яны завязалі патаемныя кантакты з бальшавікамі, спадзеючыся на іх падтрымку. Польскія рэпрэсіі, якія расьцеру-шылі лідэраў БНР па Эўропе, на пару месяцаў паралізавалі выкананьне гэтага пляну. Аднак ужо ў красавіку 1920-га прэзыдыюм Рады БНР пасылае з Бэрліна тэлеграму наркаму Чычэрыну, у якой папярэджвае, што без удзелу Беларусі ніякія перамовы між Польшчай і бальшавіцкай Расеяй адбывацца ня могуць. Прэм'ер Вацлаў Ластоўскі, выбраўшыся зь менскага астрогу і асталяваўшыся ў Рызе, упаўнаважвае Янку Чарапука выехаць у Рэвэль — тагачасны фарпост бальшавіцкай дыпляматыі распачаць кансультацыі з прадстаў-нікамі Савецкай Расеі. 25 красавіка Ўрад БНР дасылае Чычэрыну праз Чарапука ноту з прапановаю прызнаць незалежнасьць Беларускай Народнай Рэспублікі ў яе этнаграфічных межах і распачаць мірныя перамовы.

Празь дзень Чычэрын адказаў на гэтую ноту тэлеграмай:

«Паколькі ў сілу даміноўных аб-ставінаў Савецкі Ўрад недастаткова абазнаны пра стан справаў у Беларусі і беручы пад увагу, што Беларускі Ўрад дзейнічае на тэрыторыі, занятай узброенымі сіламі краіны, што знаходзіцца ў стане вайны з Савецкай Расеяй, Савецкі Ўрад, улічыўшы зьвесткі пра пераварот у Беларускай Радзе <...> бачыць сябе абавязаным найперш запытаць зьвесткі пра тое, якімі ёсьць адносіны Беларускага Ўраду да польскіх акупацыйных і цэнтральных уладаў з пункту гледжаньня вольнага волевыяўленьня названага Ўраду і той сілы, якую ён здольны надаць сваім рашэньням. Чычэрын». На гэты шматслоўны і блытаны

тэкст Чарапук пастараўся адказаць ня менш шматслоўна і блытана, і вынік не прымусіў сябе доўга чакаць. Наступная тэлеграма Чычэрына складалася ўсяго з чатырох кароткіх і ясных пытаньняў:

1) на якую тэрыторыю пашыраец-ца ўлада беларускага ўраду;

2) якімі рэальнымі сіламі ён вало-

3) якія мае і можа мець пэрспэктывы на выпадак ваенных дзеяньняў; 4) чым можа гарантаваць Расеі, што ня будзе адыгрываць ролю пры-

крыцьця для іншых дзяржаваў? Янка Чарапук павіншаваў сябе зь

першай перамогай. Бальшавікі былі на кручку.

Упаўнаважаны Міністэрства замежных справаў Янка Чарапук. алчуваючы надзвычайную важнасьць сваёй місіі, пастараўся адказаць расейскаму наркаму з належнай саліднасьшю.

«У адказ на Вашу тэлеграму, пісаў ён, — паведамляю: нягледзячы на тое, што заходняя частка Беларусі ў гэтым часе акупаваная польскай вайсковай сілай, улада Рады Народных Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі пашыраецца і там. У гэтых месцах галоўным чынам праяўляецца актыўная дзяржаўная дзейнасьць Міністэрстваў унутраных справаў, прапаганды і асьветы». (Чарапук ня стаў удакладняць, што ў першым міністэрстве была занятая толькі пасада самога міністра, а двух другіх на гэты момант наагул не існавала.)

«У сваіх дзеяньнях, — пісалася далей у адказе Чычэрыну, — Урад абапіраецца на ўсе беларускія грамадзкія арганізацыі, саюзы каапэратываў, прафсаюзы, а таксама на густую сетку сялянскіх радаў, якія ўсе працуюць пад кіраўніцтвам надзвычайных палітычных камісараў.

Ваенная сіла складаецца з шмат-

лікіх партызанскіх атрадаў, якія знаходзяцца пад кіраваньнем Рады ваеннай абароны. Да партызанскіх атрадаў таксама можна далучыць Беларуска-літоўскія дывізіі, якія хоць цяпер і знаходзяцца пад польскім камандаваньнем, але ў неабходны момант пярэйдуць на бок войскаў Беларускага Ўраду, адпаведная рэ валюцыйная праца ў гэтых дывізіях ужо вядзецца». Рэшта Чарапуковай тэлеграмы

была вытрыманая ў падобным аптыканцы ўльтыматыўна паведамлялася, што пра пэрспэктывы ваенных дзеяньняў ды розныя гарантыі з Расеяй будуць гаварыць, толькі калі яна прызнае незалежнасьць БНР і сядзе за стол мірных перамоваў.

Прэм'ер Ластоўскі, атрымаўшы копію гэтай тэлеграмы, чамусьці не натхніўся Чарапуковым аптымізмам і адрэагаваў рэзалюцыяй: «Даць выгавар грамадзяніну Чарапуку за яго непраўдзівыя заявы Савецкаму Ўраду. Наша сіла палягае на нашым маральным праве да незалежнасьці, а не на рэвалюцыйнай прапагандзе ў Літоўска-беларускай дывізіі».

* * *

Нягледзячы на няўклюдную дыпляматыю Чарапука, агульная сытуацыя на ўсходнім дыпляматычным фронце выглядала шматабяцальна. 17 траўня Ластоўскі піша ў лісьце сваім віленскім паплечнікам па партыі эсэраў: «Настаў у нашым дзяржаўным будаўніцтве вельмі важны і адказны момант: мы знаходзімся напярэдадні прызнаньня нашай дзяржаўнасьці Антантай і Расеяй. Перамовы з Чычэрыным вядуцца аб прызнаньні незалежнасьці і аб ачыстцы Расеяй этнаграфічна беларускай тэрыторыі. Яны большыя за нас нацыяналісты і заяўляюць, што Смаленск — вялікарасейская тэрыторыя. Усё ж афіцыйнае прызнаньне павінна хутка наступіць»

Чычэрыну дасылаецца паўторная нота з прапановай прызнаньня неза лежнасьці і вываду савецкага войска з этнаграфічных беларускіх тэрыторыяў, а 30 траўня ў Рызе на палітычнай нарадзе кіраўніцтва БНР заслухоўваецца даклад Палуты Бадуновай, якая толькі што вярнулася з Масквы, дзе вяла партыйныя перамовы з расейскімі эсэрамі. Падчас паездкі ёй удалося даведацца пра неафіцыйную пазыцыю бальшавіц-

кага кіраўніцтва што да Беларусі: калі Польшча будзе настойваць на межах 1772 году, дык Савецкай Расеі на захадзе лепш будзе мець мяжу зь незалежнай Беларусьсю, чым Польшчай.

Тым часам з бальшавіцкімі прадстаўнікамі ў Рэвэлі ўдалося дамовіцца наконт візыту ў Маскву афіцыйнай дэлегацыі БНР. Дэлегацыі ў складзе Васіля Захаркі, Янкі Чарапука і Міхася Маркевіча даручалася правесьці перамовы аб прызнаньні незалежнай Беларусі і дамагчыся ад Масквы грашовай пазыкі на суму 50 млн. рублёў

Вацлаў Ластоўскі перадаў з дэлегацыяй некалькі лістоў да сваіх маскоўскіх знаёмцаў. У лістах гэтых сярод іншага гаварылася: «Мы чакаем, што найлібэральнейшая і найдэмакратычнейшая дзяржава і яе слаўны а братні нам народ расейскі словам і чынам памогуць нам стаць вольнымі, зьнімуць з нас іржавыя ланцугі няволі, якія пакінуў на нас ненавідны расейскі царызм... Мы чакаем ад вялікага расейскага народу прызнаньня нашай дзяржаўнай незалежнасьці...»

Ня менш наіўныя ўяўленьні меў Ластоўскі і пра суадносіны дзяржаў ных ладаў абедзьвюх краінаў: «Што да дзяржаўнай формы, то Гў незалежнай Беларусі] яна будзе больш левая, чым у Расеі, мяркуючы з настрояў у народзе, але думаем, што ня будзе яна і такой руйнуючай у пераходны момант. Адным словам, наша Рэспубліка народная, а гэта значыць, што формы дзяржаўнасьці ўстанаўляе сам народ і будзе мець такія, якія ён палічыць за лепшаех

3 такімі настроямі дэлегацыя праз Рэвэль выехала ў Маскву.

* * *

Да Масквы на пачатку ліпеня даехалі толькі двое — Захарка і Маркевіч, дый тыя паасобку. Гаспадары пасялілі іх асобна: Захарку — у гатэль «Княжы Двор» на Анціп'еўскім завулку, а Маркевіча — у асабняк Наркамату замежных справаў на Паварской вуліцы. Ніякіх зносінаў паміж сабою яны ня мелі.

Перамовы напачатку абяцалі быць спрыяльнымі, але пасьля, пад уплывам ваенных няўдачаў ва Ўкраіне, бальшавікі, каб забясьпечыць свой правы флянг, 12 ліпеня з надзвычайнай пасьпешлівасьцю падпісалі мірную дамову зь Літвой, аддаўшы ёй беларускія землі Віленшчыны і Гарадзеншчыны аж да Маладэчна. Адрэзаны ад усяго сьвету Захарка, які выпадкова даведаўся пра гэтую навіну ў калідорах наркамату, тут жа падаў ад імя Ўраду рашучы пратэст, на які, аднак, ніхто ў Маскве не

зьвярнуў ніякай увагі. Тым часам на польска-баль-шавіцкім фронце адбыліся новыя зьмены, і, пакуль беларускія прадстаўнікі надалей чакалі працягу млявага дыялёгу з маскоўскімі палітыкамі, палякі пакінулі Менск, 31 ліпеня адбылося паўторнае абвяшчэньне Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Беларусі. Гэтым самым для Масквы беларускае пытаньне было фактычна вырашанае.

Ссаджаны зь цягніка Захарка затрымаўся ў Маскве яшчэ тры тыдні, але затрымка гэтая не дала ніякіх вынікаў. Праўда, адзін вынік усё ж быў: у беларускіх палітыкаў настала поўнае працьверазеньне ў стаўленьні да Савецкай Расеі. 7 верасьня Рада БНР і Рада Народных Міністраў накіравалі ноту пратэсту Парыскай мірнай канфэрэнцыі: «На зьмену польскай акупацыі на Беларусь прыйшла новая — расейска-бальшавіцкая акупацыя. Пачаліся на Беларусі ўласьцівыя бальшавіцкай уладзе тэрор і гвалты. Крайнім выразам гвалту ў галіне свабоды нацыянальнага вызначэньня зьяўляецца бальшавіцкі акт 31 ліпеня гэтага году, які абвяшчае Беларусь Савецкай Рэспублікай, сфэдэраванай з Расеяй.

Імем Беларускага Народу, Урад Беларускай Народнай Рэспублікі, прыняўшы ўладу ад Усебеларускага Ўстаноўчага Кангрэсу, надзелены даверам усіх беларускіх палітычных партыяў, арганізацыяў і групаў, горача пратэстуе супраць бальшавіцкага акту гвалту і заяўляе, што ён разам са сваім народам будзе змагацца з накінутым яму ўжо другі раз Савецкай Уладай актам і з прызначаным Масквою насуперак волі Беларускага Народу савецкім урадам, які ўзурпуе сувэрэнныя правы Беларускага Народу».

Мірная дамова паміж БНР і Расеяй не падпісаная дагэтуль.

Сяргей Шупа, радыё «Свабода»

Казачка на Дзень Волі

Працяг са старонкі 13.

Дакуль сабе будзем жыцьцё марнаваць? Пагналі сонца вызваляць!

Ажно той сябрук на яго засыкаў:

 Ціха ты, чаго равеш, навошта табе тое сонца? У цемры лепей ад цмока хавацца: можа, не заўважыць, можа, не зачэпіць.

Паехаў Іван да другога сябра. Кліча. А сябручок так адказвае:

- Ведаеш, мне і ў цемры няблага. Калі б было съветла, трэба ж было б на работу цягацца. А так цэлы дзень — ноч. Сьпі сабе колькі хочаш..

Паехаў Іван да трэцяга, а той яшчэ лепшы Я, — кажа, — толькі гэтага і чакаў. У цемры красьці лягчэй! Я тут такія месцы разьнюхаў — ёсьць чым пажывіцца...

Вось табе і сябручкі, вось табе і памочнічкі... Але наш Іван не адчаяўся. Чалавек вольны на ўсё здольны. Паехаў ён адзін з цмокам ваяваць. Едзе Іван, пасыпяшае, але ўсё наўкол прыкмячае. І бача ён у адным месцы такое здарэньне: плача дзед, плача баба, квохча курачка-раба. Плачуць-лямантуюць і ўсё за мышкай ганяюцца. Пытаецца Іван:

- Што сталася? Чаго вы да гэтай малечы прычапіліся?
- Дык вось жа. адказваюць. бяда! Зьнесла курачка яечка — бяленькае, кругленькае, мы яго паклалі ў чарапіцу, паставілі на паліцу, а гэна зладзейка бегла, хвосьцікам маханула яечка звалілася і разьбілася.
- А дайце вы спакой, знайшлі бяду! Куры ца вам новае яйка зънясе, яшчэ лепшае за тое,

І праўда, пайшла курыца на гняздо, зьнесла новае яйка, усе сталі рады і да мышкі болей не чапіліся. Мышка таксама радая і шэпча Івану:

Дзякуй, добры чалавеча, цяпер я табе аддзячу

- Чым жа ты мне, малеча, паможаш? Я ж на цмока ў пагоню сабраўся!
- А ты ня сьмейся, а лепей мяне паслухай: я норы рыю, усе схаваныя ў зямлі скарбы знаю. Халзем са мной.

Завяла мышка Івана ў адно патаемнае месь цейка, вырыла нару, Іван руку ўсунуў і выцягнуў вялізны меч. Добры меч, будзе чым галаву имоку сеч. Падзякаваў Іван сваёй новай сябровачцы і паехаў далей. Едзе ён, пасьпяшае, але ўсё наўкол прыкмячае. Бача ён у іншым месцы другое здарэньне: кабылка ляда ча ляжыць і плача. Запытаўся Іван:

- Што ж гэта робіцца нашай жаробачцы ня ржэ, а сьвішча?
- Ara, заіржэш тут... Ці ж ня бачыш, мілы чалавек, што я жалезным сядлом асядлана. жалезнымі цуглямі закілзана, на жалезны ланцуг навязана. Я ўжо сто гадоў сьвежай травічкі не скубала, сьвежай вадзічкі не сярбала. Змарнела зусім

Зжаліўся Іван, ланцуг адчапіў, кабылку рас

кілзаў, накарміў, напаіў, тады пытаецца:
— Хто ж цябе так і за што?

Ёсьць тут адзін такі. Пісарчук. Дачуўся ён, што за трыдзевяць зямель у трыдзясятым царстве казкі проста пад нагамі валяюцца. Дык хацеў ён мяне змусіць, каб я яго туды завезла. Думаў набраць казак цэлую торбу, выдаць за свае і гэнак праславіцца. А я не схацела. Дык ён мне во як... Але дзякуй табе, мілы чалавек, што вызваліў мяне. Давай табе памагу.

- Што ты, ня трэба, я ж во маю коніка

Э-э-э, туды, куды ты сабраўся, гэткі не падыдзе. Мяне бяры, толькі зьнімі яшчэ зь мяне гэтае сядло жалезнае, ненавіснае.

Зьняў Іван сядло, а там пад сядлом — крылы! Перасеў Іван, конь крылы расправіў, і паляцелі яны. Ляцяць, пасыпящаюць, але ўсё наўкол прыкмячаюць. Бачаць: дрэва стаіць высокае, на дрэве гняздо, у гнязьдзе поўна вараньня, і ўсе крычаць. Такі гарлаграй — проста канец съвету! Падляцеў Іван, пытаецца, што здарылася. А яму стары воран і жаліцца:

 Гэта ж мая сарока-варона кашку варыла, дзетак карміла, гэтаму дала, гэтаму дала, гэтаму дала, гэтаму дала, а гэнаму не дала. Пажартавала. Кажа, ты маленькі, дурненькі, дроваў не насіў, у печы не паліў, табе кашка на палічцы ў чарапічцы. Дык ён паверыў, палез і выкуліўся з гнязда. Цяпер во — як падняць?

Пасьмяяўся Іван, але ўмомант на зямлю спусьціўся — ці ж гэта цяжка на крылатым — вараня тое падабраў і ў гняздо вярнуў. Узрадаваліся вароны і яшчэ большы гарлаграй ўсчалі. Думаў Іван хутчэй адтуль уцякаць, але воран затрымаў:

- Пачакай, я табе адплачу. Я паўсюль ля таю, усё на сьвеце знаю, пакажу дарогу, куды
- Елу я ў пагоню на пмока. Гэны паганец скраў нашае сонца, месяц і зоры. Але я яго заб'ю! Калі велаеш, пакажы, дзе той гад хаваец-

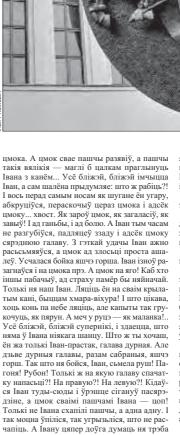
Паказаў воран Івану верны шлях, і паляцеў Іван на сваім кані ў пагоню. Ляцеў ён, ляцеў, цераз высокія горы, цераз глыбокія моры, цераз шырокія палі на самы край зямлі. Прыляцеў на гнілое балота. Бача: пасярод балота крутая гара. А пад гарою — нара. А з той нары такі смурод ідзе..

- Ага, вось дзе ты ёсьць! здагадаўся Іван і кліча цмока на бой. — Гэй, цмок, вылазь будзем біцца!
- Але ў адказ цішыня. Тады Іван яшчэ раз
- Гэй, цмок, вылазь біцца будзем!.. Гэй, Тут раптам уся гара заварушылася, разьвяр-

нулася, падняліся зь яе тры галавы на даўгіх шыях, пазяхнулі і кажуць:

 Ну што ж, біцца дык біцца, навошта ў дупу крычаць? Зразумеў тады Іван, куды ён уліп. Але слова

гонару дадзена! У пагоню! Сямі сьмярцям не бываць, адной не мінаваць. І кінуўся Іван сьмела ў бой. Разагнаўся і ляціць проста на

дзьве галавы. Тут цмоку і канец. Канец — значыць канец. Але гэта цмоку канец, а ня нашай казачцы. Зьняў Іван з той здыхаты зоркі — выпусьціў на неба. Тады месяц. Тады сонца. Як добра стала. Цёпла! Сьветла! Вольна! Толькі цяпер адчуў Іван, як стаміўся. Пусьціў ён каня папасьвіцца, а сам там жа, дзе біўся, спаць паваліўся,

падляцеў ён, шах-мах, адсёк і тыя

Тым часам для ўсіх людзей сьвята настала П'юць, гуляюць, толькі каму дзякуй сказаць ня знаюць. Праўда, былыя Іванавы сябручкі здагадаліся, хто цмока забіў. І стала ім так зайздросна, што ён-такі свайго дабіўся, што ён цяпер будзе герой... Тады задумалі яны подлую справу. Пайшлі, знайшлі нашага Івана, які

яшчэ ўсё спаў, ні пра што ня дбаў. Забілі яго, Цмокавы галовы на дзіды сабе пачапілі, ідуць

 Гэта мы имока забілі! Гэта мы имока забілі! Мы героі!

Што ж. ёсьць такія разумнікі. Самі сябе абдураць. Так на гэты раз і выйшла. Бо цмокава жонка-ведзьма засталася ж жывая. Паплакала, пагаласіла яна, а тады грозіць:

 Ну пачакай, паплаціцца той, хто зрабіў мяне ўдавой.

Паляцела яна шукаць, хто ж ейнага мужа забіў. Ляціць, ляціць і бачыць: ідуць трое, такія героі, ды хваляцца, што гэта яны цмока забілі. Наляцела на іх ведзьма, забрала ў палон. Сьпярша думала забіць, зьесьці. А тады разважыла, што ёй, удаве, якраз спатрэбяцца. Дык яны недзе да гэтага часу той старой ведзьме ўслужваюць.

А што ж Іван? Можа б, так і застаўся ляжаць нязнаны, у чужой зямлі закапаны, але ягоныя сябры верныя пра яго не забыліся. Сабраліся мышка, воран ды конь крылаты і давай Івана ратаваць. Мышка зямлю раскапала, усе костачкі разам сабрала. Воран зьлётаў за трыдзевяць зямель у трыдзясятае царства, прынёс у дзюбе вадзіцы-жывіцы, Івана пакрапіў — ён і аджыў. А конь крылаты адвёз яго дахаты...

3 той пары многа часу пайшло. Але народ гэтай слаўнай гісторыі не забыўся. Памятаюць пра пагоню на цмока. Шануюць. Дзень той пераможнай бітвы — а было гэна шчасьлівай вясновай парой, 25 сакавіка, — сьвяткуюць яны цяпер як Дзень Волі. У кожнай хаце на пачэсным месцы вісіць карціна малявана, у рамачку прыбрана. Пагоня называецца — рыцар на кані, зь мячом. Толькі за даўнасьцю часу некаторыя блытаюць — кажуць, што гэна ў каня гунька намаляваная. Ніякая гэна ня гунька гэна крыло. Яно проста ў той момант уніз апушчана, а потым яно шух — і ўверх. І ляціць, ляціць пагоня!.

Паводле праўдзівых здарэньняў і чарадзейных казак запісаў Сьцяпан Дзінь-Дзілевіч зь Вільні

Алесь Камоцкі:

«Беларуская душа патрабуе гітары»

Алесь Камоцкі — жывая легенда беларускай аўтарскай песьні. Ягоныя канцэрты два разы на год зьбіраюць соценныя залі слухачоў. Ён сьпявае песьні на словы Ўладзімера Караткевіча і Ларысы Геніюш (славутая «Ноч з марозікам»), запісаў некалькі альбомаў на вершы Рыгора Барадуліна.

Пра цяперашні стан аўтарскае песьні і яе пэрспэктывы А.Камоцкі разважае ў гутарцы з карэспандэнтам «НН».

Песьня для кухні

«НН»: Бардаўская песьня пачыналася як «кухонная». У якім выглядзе яна існуе сёньня?

А.К.: Яна і цяпер працягвае так існаваць. Яна пастаянна прапісалася на кухнях, бо мноства людзей пішуць песьні самі для сябе. Вядомыя песьні бардаў — гэта толькі бачная частка айсбэргу. Бывае, абставіны складваюцца так, што ўсё гэта можа выйсьці на шырокія залі, як гэта было ў канцы 70-х—пачатку 80-х з расейскай бардаўскай песьняй. Было, што нават паэты зьбіралі стадльёны. Хто сёльня з паэтаў зьбяро стадльён. Х то сёльня з паэтаў зьбяро стадльён. А тады зьбіралі, бо была такая запатрабаванасьць.

«НН»: Гэта ненармальна?

А.К.: Ды не, цікавасьць да аўтарскае песьні на абсалютна нармальным узроўні. Патлумачу на такім прыкладзе. Чаму я раблю канцэрты бясплатнымі? Можна прадаваць дарагія квіткі — будуць прыходзіць «прэстыжныя» наведнікі. Можна зрабіць квіткі таннымі — адміністратары расьпіхаюць іх, напрыклад, па

А на мае канцэрты з вольным уваходам (як бы гэта ні было нявытадна мне самому) прыходзіць менавіта мая публіка. Яна прыходзіць менавіта для таго, каб паслухаць мяне, — і мне гэта прыємна. І заля зьбіраецца пастаянна, хай сабе і невялікая — на 1000 месцаў.

«НН»: Якія пэрспэктывы ў беларускай аўтарскай песьні?

А.К.: А якія пэрспэктывы ў жыцьця на Зямлі? Такія ж пэрспэктывы і ў аўтарскай песьні. Для мяне гэта рэчы непадзельныя. Ніхто гэтага не адменіць і ня зробіць так, каб гэтага не было

«НН»: Ці ёсьць сёньня нейкія тусоўкі кшталту бардаўскіх клюбаў? Тое месца, дзе людзі маглі б сабрацца і пагаманіць паміж фэстывалямі? І ці патрэбнае такое

А.К.: Няма, на жаль. А хацелася б, каб было месца накшталт старога бару Дома літаратара. Там жа людзі зьбіраліся ня толькі каб чарку ўзяць. Там і пра літаратуру гаварылі...

Мельнікаў— сапраўдны бард

«НН»: Расейская бардаўская песьня мігруе ў бок шансону: папулярны сёньня Алег Міцяеў зьбірае велічэзныя залі. У беларускай бардаўскай песьні ёсьць нейкія плыні, зрухі такога кшталту?

плыні, зрухі такога кшталту?

А.К.: Барды — гэта ня тыя, хто прыдумаў 10 словаў і падабраў да іх два акорды. Калі строга паставіцца да клясычнага бардаўскага ідэалу і пашукаць такіх у нас, дык іх можна будзе пералічыць на пальцах адной рукі. «Бард» — гэта лад жыцыз.

«НН»: І што ж гэта за клясычны бардаўскі ідэал?

А.К.: Бард — гэта чалавек, які жыве менавіта гэтым, а на ўсё астатняе ня вельмі зважае. Да бардаў бліжэйшы за многіх іншых Андрэй Мельнікаў. Ён выдае сваю прадукцыю: касэты, нейкія лісткі — усяляк прапагандуе сябе як барда... А, напрыклад, у Віктара Шалкевіча — акторская песьня, якая мне, дарэчы, вельмі падабаецца. Але гэта іншае...

«НН»: У нас барды гучна праявіліся на мяжы 80—90-х, а потым значных новых імёнаў так і ня ўзьнікла. Чаму?

А.К.: На мяжы 80-х—90-х яны менавіта гучна праявіліся, але той самы Эдуард Акулін пісаў песьні ужо ў 80-м. Ужо ў 82-м мы з Сокалавым выдумлялі нешта. Спытайце ў Шалкевіча, калі ён напісаў першую

песьню, — таксама не «на мяжы 90-х». «НН»: На апошнім па часе кан-

«тн»: на апошним на часе канцэрце Вы казалі, што пішаце песьні ўжо 14 гадоў. Атрымліваецца, з 1988-га... А.К.: Гэта час, калі я сьвядома

А.К.: Гэта час, калі я сывядома пішу іпесьні на сває тэксты. А на вершы Ўладзімера Караткевіча якраз напісаў у 82-м. А першую песеньку па-беларуску на свой верш я напісаў увогуле ў 1975 г. Яна зусім несьвядомая, я тады і граць на гітары ня дужа ўмеў. Я яе і цяпер помню, адно што сыпяваць ня буду.

Мастацтва і рамяство

«НН»: Чаму Вы перайшлі ў аўтарскую песьню з року? А.К.: Ня так многа я ў тым року і

А.К.: Ня так многа я ў тым року і граў. Проста я супрацоўнічаў з камандай «Зарціпо», — мне страшна гэта падабалася. Але каманда ў тым выглядзе, дзе быў і я, праіснавала паўгоду — і развалілася. Потым яна зноў зьбіралася... А тады я кінуў усё і заявіў, што больш ня буду ні з кім іграць, бо мне падабаліся менавіта тыя людзі. Так што я не зусім ужо і з року прыйшоў.

«НН»: А якая музыка Вам падабаецца?

А.К.: Я магу нармальна слухаць і папсу, і якую-небудзь электронную музыку, кшталту Карла-Гайнца Штокгаўзэна. Я люблю ўсялякую музыку — незалежна ад жанраў. Жанры — гэта ж умоўнасьць. Проста ёсьць людзі, якія шчыра і аддана займаюцца справай, а ёсьць «прафэсіяналы»-рамесьнікі, у якіх усё пастаўлена на канвэер. Калі разьвя дзеш рамяство ад шчырасыці, дык усе жанры проста зынікаюць. Няправільны гэта падзел — па жанрах... Дзяліць трэба на мастацтва і рамяство.

«НН»: А хто зь беларускіх бардаў падабаецца, а хто — не? А.К.: Буду я гаварыць! Вось Шалкевіча назваў — і досыць. Маладых вось да халеры цяпер...

«НН»: А хто з маладых цікавы? А.К.: Ёсьць такі Дзяніс Лісейчыкаў. Музычна ён залежыць ад многага, ня стаў самастойным: можа трохі пайграць з «Акварыюму» ці яшчэчаго. Але ў яго ёсьць такія тэксты— «забойныя» проста! Абсалютна самабытныя, арыгінальныя тэксты.

«НН»: Ці дапаможа беластоцкая «Бардаўская восень» разьвіцьцю жанру?

А.К.: Тут нічога не залежыць ні ад конкурсаў, ні ад становішча ў дзяржаве. Тут усё настолькі індывідуальна, што самае галоўнае — будзе пісаць чалавек надалей ці не. Гэта ж творчасьць!

Пасадзіць усю залю

«НН»: Расейскамоўная бардаўская песьня ў Беларусі існуе паралельна зь беларускай. Яны не перасякаюцца, хаця на пачатку 90-х такія спробы былі. Вядомая Алена Казанцава напісала была колькі беларускіх песень.

А.К.: Была, праўда, такая тэндэнцыя. Калі мы на пачатку 90-х арганізавалі пару фэстываляў чыста беларускіх, людзі, якія сыявалі раней парасейску, спэцыяльна для фэстывалю пісалі па-беларуску. Усё гэта было ня вельмі якасна. Я ж бачыў: на першы фэстываль было пад 70 заявак! Але ўласна беларускіх было мала.

Я лічу, што розьніцы няма, па-беларуску пісаць ці па-расейску. Проста трэба вельмі сумленна рабіць сваю справу. А вось такое «Я пішу па-расейску, але тут трэба напісаць па-беларуску»... Няма тут ніякага такога слова «трэба»! Як нідзе яно тут шкоднае. Нейкія каньюнктурныя меркаваньні — труна ўсяму. «НН»: Ці згодны Вы зь цьверджаньнем Міхала Анемпадыстава, што бардаўская песьня бліжэйшая беларускай душы, чым, напрыклад, рок?

А.К.: Ясна! «НН»: Чаму?

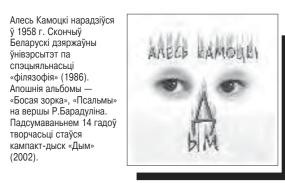
А.К.: У року паміж слухачом-гледачом і выканаўцам стаіць сыдяна... Можа, нават не сыдяна, а хваля: ідзе навала агрэсія туды-сюды. Задача року — узыяць, успароць, узьдзюбурыць залю, вырваць яе зь сядзеньнаў. А мая задача адваротная — пасадзіць слухачоў, каб зь іх аніхто ня ўстаў і нікуды не пайшоў, пакуль я сыпяваю. Усё адбываецца больш спакойна. Гэта больш адпавядае лянівай, памяркоўнай беларускай натуры.

Мая задача ня ў тым, каб слухачы запомнілі мае песьні. Я павінен стварыць адпаведную атмасфэру, у якой можна падумаць, паразважаць. Чалавек пабудзе ў такой атмасфэры і пойдзе дадому спакойна. Хай ён пажыве як чалавек хоць некалькі хвілінаў!

«НН»: А вось наконт паэтаў, на чые вершы Вы пішаце песьні... Ёсьць нейкае кола ўлюбёных? Як увогуле адбываецца адбор вершаў?

А.К.: Ня так многа тых паэтаў: Жылка, Барадулін, Геніюш, Караткевіч... Гэта тыя, на чые творы я напісаў многа. Але нейкага прынцыпу адбору няма. Сёньня так, заўтра—гэтак. Для мяне і самога гэта ня вельмі зразумела. Усё гэта выпадкова. Але і ў гэтай выпадковасыці ёсьць свая жалезная лёгіка. Калі выпадкова сутыкаешся зь нейкім графаманам, яго проста не заўважаеш. А калі выпадкова натыкаешся на штосьці сур'ёзнае, дык абсалютна выпадкова пішаш на гэта песыню.

Гутарыў Адам Воршыч

• ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ●

Маму і тату з Браслава віншую з Народзінамі! Вы самыя лепшыя! Налзейка

лепшыя! Надзейка Берасьцейская філія Маладога Фронту віншуе Алену Ба-хун з Днём народзінаў. Жадаем усяго таго, што прыносіць радасьць і ўсьмешкі. Ты патрэбная Радзіме. Жыве Беларусь! Камстытуцыя—94 віншуе Натальку Базылевіч з Днём народзінаў. Мы яшчэ пазмагаемся за наша шчасьлівае народзінаў. Мы яшчэ пазмагаемся за наша шпасыльно дзяцінства! Хрысьціянская братва і паганская братва віншуюць На-

тальку Базылевіч з Днём народзінаў Віншую сп. У.Бутрамеева з 50-годзьдзем. Жадаю посьпе-ху. Шапахоўскі Аляксей Віншую ўсіх з 25 Сакавіка. Шалахоўскі Аляксей

КАНТАКТЫ

Уніяцкае набажэнства ў Горадні— кожную нядзелю а 10-й на вул. Кірава, 32а (р-н вячэрняй школы) Гарадзенская сцэна, касэты і кампакты, кнігі і часопісы

незалежных выдавентваў на сайне http://michelson.by.ru Замаўляй і чытай! Замовы праз пэйдж. у Горадні: 730000, аб. 127302. А/с 62, 230003, Горадня-3

ао. 127оос. кус ос., 2300оз.) горадня-3
«Стары Ольса» і БМА-group запрашаюць на сярэднявеч
ную дыскатэку ў клюбе «Тунэль» (сярэдзіна красавіка)
olsa.by.ru — чакаем усіх неабыякавых да нашай сярэдня

Беражыце мову продкаў! Уступайце ў ТБМ. Т.: 284-85-11 27 сакавіка ў 17.00 у Скарынаўскім цэнтры адкрыецца выстава карцін беларускага мастака з Крыму Ўладзімера Кіркевіча. На ягоных акварэлях адлюстраваняя гістарыч-ныя мясьціны Беларусі. Сардэчна запрашаем навераць выставу: музэй «Беларусы ў сьвеце», вул. Рэвалюцыйная, 15 (2-гі паверх). Даведкі праз т.: 220-39-50 Запрашаем у музэй «Беларусы ў сьвеце»: вул. Рэвалю-цыйная, 15, 2-гі паверх Чакаю зваямка ад самастойнага великичага белалися з

чакаю званка ад самастойнага веруючага беларуса з творчымі якасьцямі. Т.: 237-64-70

Пазнаёмлюся з хлопцам альбо мужчынам. Мне 50. Галіна. А/с 29, 220073, Менск

КВАТЭРА

Прадам кватэру (2 пакоі) у Магілёве. 9000 у.а. Т.: 254-77-

КНІГІ. МУЗЫКА

Набуду ўсё адно які іншамоўна-беларускі слоўнік (акрамя расейска-беларускага)! Пойдзе ўкраінска-беларускі ці польска-беларускі. А/с 461, 200050, Менск

ПРАЦА

Бухгальтар з стажам шукае працу па сумяшчальніцтве иа, прыпрацоўку, магчымыя варыянты. Т.: 242-85-16.

Чаму

птах/альт*

журботны

зранку?

Конкурс «НН»

Вучань расейскамоўнае школы велае: «Каждый охотник желает знать, где сидит фазан» або «Как однажды Жак-звонарь головой свернул фонарь». Для тых, хто вучыўся не ў расейскамоўнай школе, нагадаем: гэта памятка на пасылялоўнасынь колераў спэктру. А што раіць вучню беларускай школы? Заставацца без такой падказкі? Вядома не!

«НН» абвяшчае конкурс на найлепшую «СПЭКТРАЛЬНУЮ ПАМЯТКУ».

Вось першая спроба:

Памаранчавы/Аранжавы* Жоўты Зялёны Блакітны

- Бо Сіні скамечыў філіжанку Склаў З.Саўка

* «Спэктральная памятка» — зьява школьная, таму пажадана дасылаць памяткі «амбівалентныя», г. зн. і пад **П**(амаранчавы) і пад

Пераможцу, аўтару самай цікавай памяткі, будзе сюрпрыз ад «НН».

Легенды Вялікага Княства

25 сакавіка а 19-й гадзіне ў Менску ў Доме вэтэранаў (вул. Я.Купалы, 21) адбудзецца гала-канцэрт, прысьвечаны перавыданьню кампакт-дыску «Легенды Вялікага Княства». У канцэрце возьмуць удзел Аляксей Галі Зьміцер Сідаровіч, гурты «Кантраданс», «Стары Ольса» (на здымку), «Artes Liberalis» і інш. (кошт квітка 3500 руб.).

• НОВЫЯ КНІГІ, ДАСЛАНЫЯ Ў РЭДАКЦЫЮ●

Бардах Ю. Штудыі з гісторыі Вялікага Княства Літоўскага / Перакл. М.Раманоўска-га, А.Істоміна; Прадм. Г.Сагановіча. — Менск, 2002. — 459 с. — (Бібліятэка часопіса «Бела-

рускі гістарычны агляд») Працы Ю.Бардаха — вядомага польскага мэдыявіста й гісторыка права — сталіся клясы-кай гістарычнай навукі. У кнігу ўвайшлі 9 артыпрысьвечаных дзяржаўна-прававой кулау, прысвечалых дээржаулаг прававой гісторыі Вялікага Княства Літоўскага й нацыянальна-рэлігійным праблемам Цэнтральна-ўсходняй Эўропы. Паводле асабістага прызнаныня, Ю.Бардах «зачараваны Вялікім Кня-

знаньня, ю. Бардах «зачаравая ствам», а сярод беларускіх дасьледчыкаў ён мае славу аднаго з самых «аб'ектыўных» польскіх гісторыкаў. У вы-даньні зьмешчаная таксама поўная бібліяграфія навуковых публікацыяў прафэсара ды інтэрвію зь ім. Шукайце кнігу ў незалежных распаў-Дзярновіч А. «...in nostra

Livonia»: Дакумэнтальныя крыніцы па гісторыі палітычных адносінаў у канцы XV — першай палове
XVI ст.: Сыстэматызацыя і ак-тавы аналіз. Т.1. — Менск: Athenaeum; 2003. — 374 с.: іл. — (Athenaeum; T. VII) Крыніцы, што дапамагаюць

узнавіць узаемадачыненьні Лівоніі й Вялікага Княства Літоўскага, аўтар выявіў сярод матэрыялаў дзяржаўных архі-

ваў Каралеўства Польскага, Лівоніі, Масковіі, а таксама ў Радзівілаўскіх архіўных зборах. На-клад 500 ас. Цана ў «Акадэмкнізе»— каля

10000 руб.
Плотнікаў Б., Антанюк Л. Беларуская а: **Лінгвістычны кампэндыюм.** — ск: Інтэрпрэссэрвіс, Кніжны Дом, 2003. —

Галоўная задача гэтага выданьня — у адным вялікім томе сабраць веды па ўсіх аспэктах беларускай мовы. Паколькі лацінскае слова «кампандыюм» азначае «скарачэньне», уся інфармацыя падаецца сьцісла. У дадатку зьмяшчаюцца тэксты на старабеларускай і новабеларускай літаратурнай мовах. Цана выданьня —

рускай літаратурнай мовах. Цана выданьня — каля 12500 руб.

Спадчына. — 2002. — № 2—3. — 224 с. Нумар прысьвечаны беларуска-польскаму ўзаемадзеяньню. Сярод узынятых пытаньняў — уплывы беларускай мовы на польскую (С.Брага), традыцыі ВКЛ у палітычным жыцьці беларускіх земляў XX ст. (І.Лялькоў), фарма-ваньне беларуска-польскай мяжы (А.Сідля-

ка-польскай мяжы (к.с.для-рэвіч), мэцэнацкая дзей-насьць сям'і Багдана Агін-скага (Н.Скеп'ян). У рубры-цы «Скарбніца» — пра Сьві-слач ды Гальшаны.

Якавенка В. Наллом: Раман. — Менск: Белліт-фонд, 2003. — 528 с. — (Бе-ларускі гістарычны раман)

Мастацкае асэнсаваньне гісторыі Беларусі XX ст. Тра-гедыя нацыянальнага адрад-жэньня раскрываецца празь лёс Пятра Пісарчука й ягонай сям'і.

наи сямт.

Великие писатели XX
века / Сост., общ. ред.,
предисл. и послесл. П.Васюченко. — Москва: Мартин, 2002. — 463 с.: ил.

Кніга выйшла ў Маскве, аднак калектыў аўтараў — беларускі. Стваральнікі вы даньня — выкладчыкі МДЛУ,

БДУ, БДПУ, беларускія крытыкі, літаратур наўцы. У кнізе прадстаўленыя болей за 100 творчых партрэтаў найвядомейшых пісьменьнікаў XX ст., прычым пад увагу патрапілі ня нікау XX ст., прычым пад увагу патрапілі ня толькі «сур' ёзныя», элітарныя аўтары, але й тыя, хто працаваў у жанры фантастыкі, прыго-даў, дэтэктыву, дзіцячай літаратуры. Беларусь прадстаўленая постацямі Янкі Купалы, У.Ка-раткевіча й В.Быкава.

Тапяна Вабішчэвіч

• **ЖАРТ** • Сакрэты шэфа

Шэф прыйшоў на працу раней звычайнага: Гэта спэцыяльна, каб нас кантраляваць Шэф прыйшоў на працу пазьней звычайна-

У службовы час асабістымі справамі зай-

Шэф не прышоў на працу: (Ніхто нічога ня кажа. Усе разьбегліся хто

куды!) Шэф у гуморы:

Еупьтаям заўсёлы весела!

Шэф не ў гуморы:

Вечна ён vcім незалаволены!

Шэф прыняў самастойнае рашэньне: - 3 намі ён зусім ня лічыцца!

Шэф прыняў рашэньне параіўшыся: Сваёй галавы на плячах ня мае! Шэф рэдка выходзіць з кабінэту:

Спіць там, ці што?! Шэф часта выходзіць з кабінэту:

Не працуе, а толькі швэндаецца! Шэф цікавіцца здароўем падначаленых: — Робіць выгляд, што клапоціцца!

Шэф не цікавіцца здароўем:
— Да нас яму ніколі няма клопату!

На зъмену старому шэфу прыйшоў новы:
— Цудоўны ў нас быў шэф. Ня тое, што гэты! Хутчэй бы яго забралі ад нас куды-небудзь на падвышэньне

Канстацін Карнялюк, Віцебск

«НН» дзякуе за падтрымку спн.Катарыне Вініцкай (Лос-Анджэлас).

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

А.Б. з Баранавічаў. Ваш ліст перадалі ў ТБМ. Ён складаецца з адных «трэба», «мусяць» і «неабходна». А хто мусіць? Які «грамадзкі рух»? Гэта ўсё як «на дзядзьку» скідаць. Надру каваны ў газэце, ліст будзе заклікам да ўсіх і ні да кога. Ясна, што прасоўваць беларускія песьні ў перадачы «Віншую вас» рэгіянальных тэлеканалаў варта. Таму, замест закліканьня, лепей дэталёва апішэце, якім чынам Вы асабіста гэта зладзілі ў Баранавічах — што ўдалося, што не спрацавала, чаму навучыліся. Во гэткі ліст мы надрукуем у рубрыцы «Абмен досьведам» ах-

Пятру К. зь Менску. Не газэтны матэрыял. Для ўлётак, для баявых лісткоў нацыяналістычных груповак. Шукайце такія магчымасьці для ягонага пашырэньня.

Уладзіславу Ж. зь Менску. Вынікі выбараў у Менску знойдзеце ў газэце «Минский курь-

Аляксандру Г-ту зь Віцебску. Ваш ліст думкамі часткова дублюе артыкул Г.Вернікоўскай з №48 за 2002 г. Паўтарацца газэце нядобра.

незалежная газэта заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»: 3.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914), Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч, У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі галоўны рэдактар выпускны рэдактар станоўны рэдактар

Сяргей Петрыкевіч Галіна Рабянкова карэктар карэктарка нам, галоўнага рэдактара Андрэй Скурко

Андрэй Чык Фонд выданьня газэты «Наша Ніва» выдавец і заснавальнік

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ: 220050. Менск. a/c 53

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:
220050, Менск, а/с 537
Tel/fax: (017) 284-73-29, (0296) 13-32-32.
E-mail: nn@promedia.by
On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавяхковая. В палос
фарматам А 2/дожарня РУП-Быдваецтва -Беларускі Дом друку». Менск, пр. Скарыны, 79. Радакцыя не нясе адкаянасьці за
эмест раклямых абвестак. Кошт свабодны. Пасьверманье
аб рагістрацыі парыядначнага выданным № 581 ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусі. Юрыдычны адрас: г. Менск, вул. Калектарная, 20a, п. 2a.

Нумар падпісаны ў друк 17.03.2003.

Замова № 1508.

Рэдакцыйны адрас: Менск, Калектарная, 20а/2а

Наша Ніва купон бясплатнай прыватнай абвесткі:

Запоўніце гэты купон, і мы надрукуем Вашу абвестку (ня больш за 15 словаў) бясплатна. А/с 537, 220050, Менск.